

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน
โรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอมะสอย จังหวัดตาก
Factors related to the environment conducive to student learning
Ban Mae Kasa School, Mae Sot District, Tak Province

สุรินทร์ เณรเยี่ยม

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะวิทยาการจัดการ
สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก
ปีการศึกษา 2567

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน
โรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก
Factors related to the environment conducive to student learning
Ban Mae Kasa School, Mae Sot District, Tak Province

สุรินทร์ เณรเอี่ยม

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะวิทยาการจัดการ
สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก
ปีการศึกษา 2567

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ด้วยความกรุณาและช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร.จารุวรรณ นาคัน อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ ดร.ปวินท์ เทพคุณหมิมิตต์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่ายิ่งในการให้คำปรึกษาในการดำเนินการศึกษาค้นคว้า และคอยให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะที่ดี

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สุชาติ ใจภักดี อาจารย์ ดร.อินทิรา มุงเมือง อาจารย์ประจำสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก และ ดร.วรรณชัย เหล่าทรัพย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนแม่ภาษาอังกฤษ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา

ขอขอบคุณผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนแม่ภาษาอังกฤษ อำเภอแม่สอด จังหวัดตากทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย และให้ความอนุเคราะห์พื้นที่วิจัย ทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ในคณะวิทยาการจัดการ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก ที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ให้การช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ตลอดจนถึงให้กำลังใจ เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้สมบูรณ์ที่สุด และขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ ที่นี้ด้วย

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ผู้เป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยเสมอมา คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาแด่คุณบิดา มารดา ตลอดจนคณาจารย์ผู้ประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

สุรินทร์ เณรเอี่ยม

ชื่อเรื่อง	: ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอมะสอย จังหวัดตาก
ผู้วิจัย	: สุรินทร์ เณรเอี่ยม
ชื่อปริญญา	: ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ดร.ปวินท์ เทพคุณหมิมิตต์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ดร.จารุวรรณ นาดัน
ปีที่สำเร็จการศึกษา	: 2567
สถาบัน	: สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอมะสอย จังหวัดตาก มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา และ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอมะสอย จังหวัดตาก โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านการบริหารจัดการ ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านวิชาการ ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพ ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับโดยมีรายละเอียดของผลการศึกษาในแต่ละเป็นด้าน ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านการบริหารจัดการ ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านวิชาการ ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพ ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : สภาพแวดล้อม, การเรียนรู้, โรงเรียนบ้านแม่กาษา

Title : Factors related to the environment conducive to student learning
Ban Mae Kasa School, Mae Sot District, Tak Province

Author : Surin Nenaiam

Degree : Master of Education (Educational Administration)

Advisor : Dr. Pawin Thepgoonhanimitta

Co-Advisor : Dr. Jaruwan Natun

Graduated Year : 2024

Institute : Pacific Institute of Management Science

Abstract

The research Title: Factors Related to the Learning-Conducive Environment for Students at Ban Mae Kasa School, Mae Sot District, Tak Province. objectives of this research were 1. To study the factors affecting the learning-conducive environment for students at Ban Mae Kasa School. 2. To examine the relationship between the factors influencing the learning-conducive environment for students at Ban Mae Kasa School. research employed questionnaires as the primary instrument, which were developed by the researcher based on a conceptual framework derived from theoretical concepts, related documents, and previous studies. Data analysis was performed by calculating the mean and standard deviation.

The study revealed that the factors influencing the learning-conducive environment for students at Ban Mae Kasa School, Mae Sot District, Tak Province, were rated at the highest level of agreement overall. when analyzed by specific dimensions, the findings showed that: the management environment received the highest overall level of agreement as a factor contributing to a learning-conducive environment. the academic environment ranked second, with very high overall agreement. the physical environment ranked third, also with a high overall level of agreement. In terms of details for each dimension: the management environment was consistently rated at the highest level. this was followed by the academic environment, which also showed very high levels of agreement. lastly, the physical environment was rated at a similarly high level, ranking third in order of significance.

Keywords : Environment, Learning, Ban Mae Kasa School

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	จ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามของการวิจัย.....	4
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.4 สมมติฐานการวิจัย.....	4
1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
1.6 ขอบเขตการวิจัย.....	5
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
1.8 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	6
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียน.....	7
2.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้.....	16
2.3 ความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางการเรียน.....	17
2.4 สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้.....	20
2.5 ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนบ้านแม่กาษา.....	50
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	51
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	57
3.1 ประชากร.....	57
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	57
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล.....	59

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	60
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
4.2 ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	72
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	72
5.2 อภิปรายผล.....	75
5.3 ข้อเสนอแนะจากการศึกษาในครั้งนี้.....	78
5.4 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป.....	78
บรรณานุกรม.....	80
ภาคผนวก.....	85
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	86
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	92
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย.....	94
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม.....	96
ภาคผนวก จ การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	98
ประวัติผู้วิจัย.....	101

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา และอาชีพ.....	61
4.2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพ โดยภาพรวมและรายข้อ.....	63
4.3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพ โดยภาพรวมและรายข้อ.....	64
4.4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านวิชาการ โดยภาพรวมและรายข้อ.....	66
4.5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านวิชาการ โดยภาพรวมและรายข้อ.....	68
4.6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านบริหารจัดการ โดยภาพรวมและรายข้อ.....	69
4.7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านบริหารจัดการ โดยภาพรวมและรายข้อ.....	70
4.8 แสดงข้อความความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก.....	71

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4

บทที่ 1

บทนำ

1.1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมโลกในอนาคตที่ส่งผลต่อสังคมไทยจะเป็นสังคมแห่งการแข่งขันที่ใช้ความรู้เป็นฐานของการพัฒนาและการแข่งขันเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ในยุคเศรษฐกิจ-สังคมพื้นฐานด้านความรู้ สังคมสิทธิมนุษยชน ที่ได้รับความสำคัญมากขึ้น จึงจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมและจัดระดับการศึกษาในทุกช่วงวัยให้ทุกส่วนบูรณาการการศึกษาอย่างต่อเนื่องไม่แยกงานด้านการศึกษาจนทำให้มีแนวทางที่ชัดเจนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ การพัฒนาครูบุคลากรทางการศึกษา เทคโนโลยีในการศึกษา ส่งความทันสมัย โดยมีเด็ก เยาวชน นักเรียน และเป็นศูนย์กลางการเปลี่ยนแปลงใดๆ ในระบบการศึกษาในทุก ๆ ด้าน นอกจากนี้การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำความเข้าใจ โดยพิจารณาจากปฏิภณระหว่างบุคคลกับสภาพแวดล้อมที่บุคคลอาศัยอยู่ซึ่งเรียกว่า นิเวศวิทยาของ สถาบันการศึกษาเป็นการประยุกต์หลักการที่เกี่ยวกับปฏิภณระหว่างบุคคลกับสภาพแวดล้อมของปฏิภณระหว่างนักเรียนกับสถานศึกษา อิทธิพลของสภาพแวดล้อมมีความเชื่อว่า พฤติกรรมของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษา วิธีการพัฒนานักศึกษาที่ได้ผลทางหนึ่ง ซึ่งเกี่ยวกับการจัดการกับปฏิภณระหว่างนักเรียนกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา เพื่อพัฒนา นักศึกษาให้มีความสมบูรณ์ทุก ๆ ด้าน (สำเนา ขจรศิลป์, 2558, น. 80)

สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาได้เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับอาคารเรียน อาคารประกอบการ สถานที่บริเวณรวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งอยู่รอบตัวผู้เรียนซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน และก่อให้เกิดการเรียนรู้ เพราะสภาพแวดล้อมทุกอย่างมีอิทธิพลต่อจิตใจ และพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นการเสริมสร้างขวัญ และกำลังใจในการประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน และการปฏิบัติหน้าที่การงานของทุกคนในสถานศึกษา ทั้งช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้เกิดผลสำเร็จทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์ ตามแนวคิดของแอสติน (Astin, 1971, p.27) องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษามี 6 ด้าน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ หมายถึง ลักษณะสภาพแวดล้อมอาคารสถานที่ในโรงเรียนบ้านแม่กาษา อาคารเรียน ห้องเรียน บริเวณสถานที่ศึกษาที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอน ด้านการเรียนการสอน หมายถึง สภาพการสอนของครูกิจกรรมการสอนการกระทำการแสดงออกของ ได้แก่ เทคนิค และวิธีการสอน การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน และการวัดผลประเมินผลของผู้สอน ด้านการให้บริการผู้เรียน หมายถึง การจัดบริการต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับความสะดวกสบาย ปลอดภัยในทุก ๆ ด้าน ด้านการจัดการศึกษา หมายถึง การดำเนินการใด ๆ ภายในโรงเรียน โดยวิธีที่หลากหลาย เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดผลสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน หมายถึง ลักษณะของกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อให้ให้นักเรียนได้เข้าร่วม โดยมีกระบวนการ รูปแบบ วิธีการที่หลากหลายมุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ และชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนให้ดำเนินไปได้ ด้วยดีด้านสังคมกลุ่มเพื่อน หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกันที่มีความสัมพันธ์กัน 2 ในกลุ่มการ

ใช้เวลาว่างการยอมรับในรุ่นพี่รุ่นน้องการกระทำ และการแสดงออกของเพื่อนร่วมชั้น และความร่วมมือในกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมกันตลอดจนกิจกรรมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนากระบวนการจัดการให้แก่ผู้เรียนในโรงเรียน (มาริสสา ธรรมมะ, 2558, น. 1)

การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องที่ทุกคนควรสนใจ และตระหนักถึง ความสำคัญ เพราะสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาที่จะส่งผลกระทบทั้งระดับโลก ระดับประเทศ ระดับกลุ่มชน และระดับบุคคลโดยมนุษย์เป็นผู้ที่ทำลายสิ่งแวดล้อมเสียเอง ซึ่งทำให้เกิดสภาวะวิกฤตไปทั่วโลกโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยได้สูญเสียทรัพยากรธรรมชาติ เช่น น้ำไม่ไปมากที่สุด เพื่อให้ประเทศไทยก้าวไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ ดังนั้นการปลูกจิตสำนึกของเด็ก และเยาวชนอันเป็นพืชพันธุ์ใหม่ของแผ่นดินซึ่งโรงเรียนเป็นองค์การสำคัญในการปลูกจิตสำนึกของเด็ก และเยาวชนเนื่องจากโรงเรียนเป็นสถานที่ที่เด็กจะต้องเข้าไปใช้ชีวิตอยู่ไม่ต่ำกว่าวันละ 6-7 ชั่วโมงเป็นเวลา 7-12 ปี สิ่งที่พบเห็นในโรงเรียน ในระยะยาววัยจะสั่งสมเป็นประสบการณ์เพื่อให้เด็กเกิดชีวิตทัศน์และโลกทัศน์ตลอดชีวิตของเด็กต่อไป กล่าวคือโรงเรียนจะต้องเป็นองค์กรที่จัดสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียนและ ชุมชน (ณัฐตะวัน ลัมประสงค์, 2558: 21) สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการดำเนินนโยบายที่จะนำไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ซึ่งส่งผลการเรียนรู้ และการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนว่าบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเกี่ยวข้องกับความรู้สึกของครู นักเรียน รวมทั้งคนอื่น ๆ ที่มีต่อโรงเรียน โรงเรียนมีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมไม่ดีจะทำให้ นักเรียน ตลอดจนคนที่เกี่ยวข้องเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อโรงเรียน แต่ถ้าโรงเรียนมีบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมที่ดีก็จะทำให้นักเรียนอยากไปโรงเรียนและคนที่เกี่ยวข้องเกิดความรู้สึกที่ดีต่อโรงเรียนด้วย (พระมหาขุนทอง อคควโร, 2559: 17) บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีของนักเรียนจะมีส่วนในการเสริมสร้างความคิด จิตใจและคุณธรรมดำรงๆ อันพึงประสงค์ได้ ครูอาจแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ ครูพูดได้ และครูที่พูดไม่ได้ครูที่พูดได้เป็นที่รู้จักกันดี และได้รับการยกย่องยอมรับกันว่ามี ความสำคัญอย่างยิ่ง แต่ครูพูดไม่ได้มักได้รับการกล่าวถึงกันน้อย บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนถือว่าเป็นครูที่พูดไม่ได้เชื่อกันว่าโรงเรียนที่สะอาด ร่มรื่นเรียบง่าย สดชื่น สวยงาม แจ่มใส มีชีวิตชีวา วัสดุ อุปกรณ์อาคารสถานที่ ที่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ มีความเป็นปัจจุบัน พร้อมทั้งจะให้ครู และนักเรียนได้ใช้ตลอดเวลา ย่อมทำให้ครูและนักเรียนได้รับอิทธิพลทำให้เป็นคนละเอียดอ่อน จิตใจแจ่มใสรักสวยรักงาม รักษาความสะอาดเรียบง่ายและรักความร่มรื่นไปด้วย คุณธรรมต่าง ๆ อันพึงประสงค์ตามหลักสูตรที่เกิดขึ้นในตัวนักเรียนอาจเกิดขึ้นจากครูที่พูดไม่ได้นี้ สมควรที่โรงเรียนจะต้องพยายามจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนให้ครอบคลุม ครอบคลุมทุกด้านเพื่อประโยชน์ในการที่เด็กนักเรียนจะได้พัฒนาได้เต็มความรู้ ความสามารถ (โกวิท วรพิพัฒน์, 2561: 1) การบริหารจัดการที่ทำให้โรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงที่สมบูรณ์ คือ โรงเรียนต้องมีสังคมบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้เป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ มีความพร้อมในด้านทรัพยากรวัตถุ และเทคโนโลยี งบประมาณและทรัพยากรบุคคล สามารถจัดการศึกษาได้อย่างดีทั้งในด้านการบริหารจัดการเรียนและการจัดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานกำหนด ได้รับการพัฒนาอย่าง ครอบคลุม ทุกด้าน เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาได้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เป็นที่ชื่นชมของชุมชน รวมทั้งเป็นโรงเรียนที่สามารถเป็นแบบอย่างในการให้ความ

ช่วยเหลือชุมชน และ โรงเรียนใกล้เคียง ให้ชุมชนเห็นความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ ผู้เรียนจะประสบ 3 ความสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้เป็นสำคัญ องค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของการจัดการศึกษา คือ การจัดสภาพแวดล้อมสถานศึกษาดังที่ แอ สติน กล่าวไว้ว่า หน้าที่สำคัญของสถานศึกษาจะต้องพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรม ซึ่งจะเห็นได้จาก นักเรียนแสดงความคิดเห็นต่อสถานศึกษาและชื่อเสียงของสถานศึกษานั้นๆ สภาพแวดล้อมในสถานศึกษามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักเรียนทุกด้าน โดยเฉพาะทัศนคติ บุคลิกภาพ และคุณธรรม ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ และทางวิชาชีพในอนาคตต่อไป

นโยบายโรงเรียนบ้านแม่กาษา ยึดหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน และการสร้างความสามารถ ในการแข่งขันของประเทศในอนาคต เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 เพื่อรองรับการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมี ประสิทธิภาพต่อไป

จากการประเมินตนเองของสถานศึกษาพบว่า โรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัด ตาก ยังมีปัญหาและข้อจำกัดหลายประการที่ยังต้องแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น และนอกจากนี้ นักเรียนส่วนหนึ่งยังไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม ไม่สนใจการเรียน สำหรับด้านกระบวนการที่เกี่ยวข้อง กับการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม พบว่า โรงเรียนสามารถจัดได้ในระดับดี มากทั้งสองด้าน คือ การจัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบ ปลอดภัยและจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครูและ บุคลากรอย่างเพียงพอและจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่วนอีกสองด้าน สามารถจัดได้ใน ระดับดี คือ การจัดระบบสาธารณูปโภคที่ดี จัดระบบให้สถานศึกษาปลอดภัยเสถียรและอบายมุข นอกจากนี้ในด้านปัจจัยเกี่ยวกับอาคารสถานที่ พบว่า อาคารเรียนส่วนใหญ่มีสภาพไม่พร้อมใช้งาน เก่าและทรุดโทรม เนื่องจากผ่านการใช้งานมานาน ส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอน และความ ปลอดภัยของนักเรียน

ซึ่งถ้าอาคารเรียนมีสภาพทรุดโทรมและไม่พร้อมใช้งาน นักเรียนและบุคลากรของโรงเรียน จะต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการเรียนการสอนและสภาพการทำงาน ของโรงเรียนได้ ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้แก่

1. ความปลอดภัย: อาคารที่มีสภาพทรุดโทรมอาจเป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของ นักเรียนและบุคลากร โดยเฉพาะเมื่อมีความเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุ เช่น การพังทลายของโครงสร้าง หรือปัญหาที่เกี่ยวกับระบบไฟฟ้าและการไหลไฟ
2. สุขอนามัย: สภาพที่ไม่พร้อมใช้งานอาจมีผลต่อสุขภาพและสภาพอากาศภายในอาคาร เช่น ปัญหาเกี่ยวกับการระบายอากาศ การเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ หรือปัญหาที่เกี่ยวกับการระบายน้ำ
3. คุณภาพการเรียนการสอน: สภาพที่ไม่เหมาะสมอาจมีผลต่อคุณภาพการเรียนการสอน เนื่องจากมีความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงและซ่อมแซมอาคารเพื่อให้เหมาะสมกับการใช้งานใน ระยะยาว
4. ผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของโรงเรียน: สภาพที่ไม่พร้อมใช้งานอาจมีผลกระทบต่อ ภาพลักษณ์ของโรงเรียนในสาธารณชนและชุมชนในรอบ ๆ โรงเรียน

การจัดการปัญหาสภาพอาคารทรุดโทรมจะเกี่ยวข้องกับการวางแผนและการดำเนินการเพื่อซ่อมแซมหรือปรับปรุงอาคาร นอกจากนี้ยังอาจต้องพิจารณาการจัดการทรัพยากรทางการเงินและการเตรียมความพร้อมเพื่อการจัดการฉุกเฉินในกรณีที่เป็น โดยการทำงานร่วมกับองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานรัฐบาลท้องถิ่นหรือบริษัทเอกชนที่มีความเชี่ยวชาญในการปรับปรุงสถานที่อาคาร (โรงเรียนบ้านแม่กาษา 2566-2569:89)

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เพราะได้ตระหนักว่าสภาพแวดล้อม ทั้งสามด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านวิชาการ และการบริหารจัดการ มีผลโดยตรงต่อการส่งบุตรหลานมาเรียนของผู้ปกครอง ผลการวิจัย ที่ได้จะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารและคณะทำงานนำไปปรับปรุงพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ให้กับนักเรียนให้ดียิ่งขึ้นไป

1.2 คำถามของการวิจัย

1. สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก อยู่ในระดับใด
2. ปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก อยู่ในระดับใด

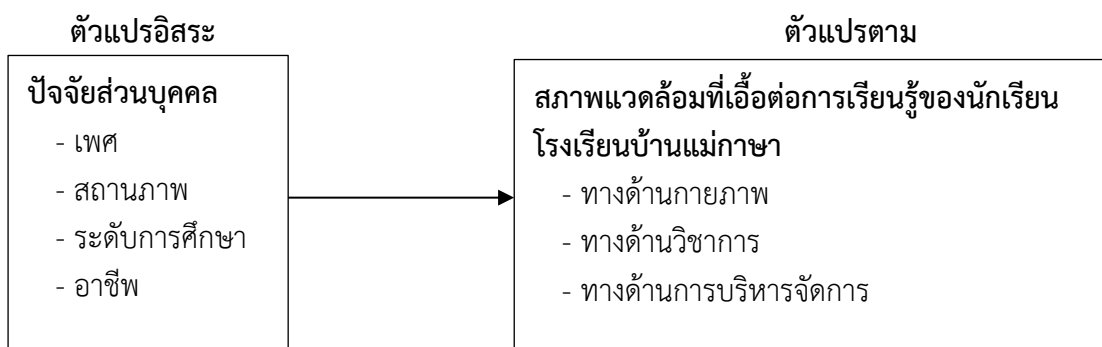
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

1.4 สมมุติฐานของการวิจัย

1. สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก อยู่ในระดับปานกลาง
2. ปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก อยู่ในระดับปานกลาง

1.5 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านแม่ภาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ประกอบด้วย ทางด้านกายภาพ ทางด้านวิชาการ ทางด้านการบริหารจัดการ

1.6 ขอบเขตของการวิจัย

1.ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เลือกศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านแม่ภาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ซึ่งเป็นการเลือกพื้นที่ศึกษาแบบเจาะจง (Purposive Selective)

2. ขอบเขตด้านประชากร

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย

- เพศ
- สถานภาพ
- ระดับการศึกษา
- อาชีพ

2.2 ตัวแปรตาม คือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่ภาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ประกอบด้วย

- ทางด้านกายภาพ
- ทางด้านวิชาการ
- ทางด้านการบริหารจัดการ

3.ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านแม่ภาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการศึกษครั้งนี้ ใช้ระยะเวลาในการศึกษา เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ – มิถุนายน 2567

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจตรงกันเกี่ยวกับการสื่อความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หมายถึง สภาพแวดล้อมและปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเพื่อความเป็นระบบ ระเบียบ สะดวกในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผล โดยมี 3 องค์ประกอบ คือ

1.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง เป็นสิ่งแวดล้อมที่ค่อนข้างจะมองเห็นเป็นรูปธรรม นับตั้งแต่ก้าวเข้าสู่รั้วโรงเรียนสามารถมองเห็นได้

1.2 สภาพแวดล้อมทางวิชาการ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนตลอดจนการจัดบริการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนวิชาการต่าง ๆ ที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศที่มีชีวิตชีวา สดชื่น แจ่มใส มีความรู้สึกรักโรงเรียน รักครู รักเพื่อน และ พุดเป็นเสียงเดียวกันว่า อยากมาโรงเรียน พยายามจัดบรรยากาศแห่งความกลัว ความหวาดผวา ความวิตกกังวล และการขู่เข็ญ ให้หมดสิ้นไป

1.3 สภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินการใด ๆ ภายในโรงเรียนให้การปฏิบัติงานสำเร็จลงด้วยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร ซึ่งสังเกตได้จากการดำเนินงานอย่างมีระบบความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือซึ่งกันและกันของบุคลากรในโรงเรียน ยิ้มแย้มแจ่มใส และเป็นมิตรต่อกันรักใคร่กลมเกลียวกัน

2. โรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอมะสอ จังหวัดตาก หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอน ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ได้ทราบถึงสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอมะสอ จังหวัดตาก

2. ได้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอมะสอ จังหวัดตาก

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่ภาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียน
 - 1.1 ความหมายของสภาพแวดล้อมทางการเรียน
 - 1.1.1 ความหมายของสภาพแวดล้อม
 - 1.1.2 ความหมายของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา
 - 1.1.3 ความหมายของสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้
 - 1.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้
 - 1.3 ความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางการเรียน
 - 1.4 สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้
 - 1.4.1 ด้านอาคารสถานที่
 - 1.4.2 ด้านการเรียนการสอน
 - 1.4.3 ด้านการให้บริการผู้เรียน
 - 1.4.4 ด้านการจัดการศึกษา
 - 1.4.5 ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน
 - 1.4.6 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน
2. ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนบ้านแม่ภาษา
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียน

1.1 ความหมายของสภาพแวดล้อมทางการเรียน

1.1.1 ความหมายของสภาพแวดล้อม

คำว่า "สภาพแวดล้อม" มาจากคำภาษาอังกฤษว่า "Environment" มีความหมายได้หลายประการขึ้นอยู่กับขอบเขตของความต้องการของผู้ใช้ ได้มีผู้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมไว้ดังนี้

แอสติน (1972: 437-450) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อม ไว้ว่า สภาพแวดล้อมหมายถึง การรวมตัวของสภาพภายนอกที่มีอิทธิพลต่อชีวิตและการพัฒนาอินทรีย์ ส่วนคำว่าสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา (School environment) หมายถึง ลักษณะใด ๆ ก็ตามของสถานศึกษาที่เป็นสิ่งเร้า (Stimulus) ที่มีศักยภาพและอิทธิพลต่อนักศึกษา

สมพงษ์ ชาวโพธิ์สระ (2558: 10) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อม ไว้ว่า สภาพแวดล้อมหมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ซึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้น

อรพัญญ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2558: 10) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อม ไว้ว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง สภาพสภาวะ หรือสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ ที่มีอยู่ตามธรรมชาติหรืออาจเป็นสิ่งที่ถูกจัดทำสร้างขึ้น อาจเป็นรูปธรรมที่มองเห็นได้หรือเป็นนามธรรมที่ไม่สามารถมองเห็นได้ อยู่ในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียนซึ่งมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนรู้ของผู้เรียนและได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่าพฤติกรรมของผู้เรียนจะเป็นอย่างไรนั้นเกี่ยวข้องหรือได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมเป็นส่วนใหญ่ การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีที่เหมาะสมกับวัยและระดับของผู้เรียนจะเป็นสิ่งที่พึงพอใจในการเรียนทำให้เกิดสมาธิและปัญญา

ฉัตรชัย ศรีสุข (2558: 12) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อม ไว้ว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพ ที่อยู่รอบตัวมนุษย์ซึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น

ประเสริฐ ด่านตระกูล (2559: 16) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อม ไว้ว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่อยู่รอบตัวมนุษย์และมีส่วนที่ไม่สอดคล้องกัน คือ สภาพแวดล้อมจะเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและมนุษย์ได้สร้างขึ้น เป็นสิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต เป็นรูปธรรมและนามธรรม ตลอดจนผลรวมของสภาพทางกายภาพเคมีและชีว

อรรถสิทธิ์ สุทธิวารี (2559: 20) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อม ไว้ว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง เป็นคำที่ได้มาจากการแปลความหมายของภาษาอังกฤษว่า "Environment" ซึ่งแปลว่า สิ่งที่เป็นอยู่โดยรอบหรือการปะปนกันของสภาพภายนอกและภายในที่มีผลกระทบต่อชีวิต

สา สีลากุล (2559: 12) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อม ไว้ว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง สภาวะรอบตัวมนุษย์ ซึ่งครอบคลุมสภาพภูมิศาสตร์ เหตุการณ์ วัฒนธรรมและค่านิยมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางร่างกาย สติปัญญา ความเชื่อ แนวคิดและลักษณะนิสัยส่วนรวมของคน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจและได้รับความรู้ที่ดี สามารถนำไปใช้คิดแก้ปัญหาและปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงไปได้ในที่สุดก็นับได้ว่าสภาพแวดล้อมที่ดีส่งผลให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง สภาพแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวของมนุษย์หรือสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ ตัวเราทั้งที่มีอยู่ตามธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งครอบคลุมสภาพภูมิศาสตร์เหตุการณ์ วัฒนธรรม ค่านิยมทั้งเป็นรูปธรรมและนามธรรม ซึ่งมีผลกระทบท่อการเจริญเติบโตทางร่างกาย สติปัญญา ความเชื่อ ความคิดและลักษณะนิสัยส่วนรวม การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีเหมาะสมกับวัยและระดับของผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจและได้รับความรู้ที่ดีสามารถนำไปใช้คิดแก้ปัญหาและปฏิบัติงานให้สำเร็จ

1.1.2 ความหมายของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

ความหมายของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมภายในและภายนอกเป็นสิ่งที่มียู่โดยรอบหรือปะปนกันทั้งที่มีอยู่ตามธรรมชาติหรือสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น ทำให้นักเรียนเกิดการรับรู้ต่อลักษณะสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ที่ผลกระทบท่อการเรียนการสอนทั้งทางตรงและทางอ้อม

สักรินทร์ บุญกว้าง (2557: 13) ได้ให้ความหมายของการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ไว้ว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึง สภาพการณ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่หรือเกิดขึ้นในสถานศึกษา ทั้ง

ที่เป็นวัตถุ สิ่งของ ตัวบุคคล วิธีการหรือกระบวนการต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อบุคคลในสถานศึกษาและส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของนักเรียนทั้งในด้านบวกและลบ

ปฏิกม พงษ์ประเสริฐ (2558: 19) ได้ให้ความหมายของการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ไว้ว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่สวยงาม ร่มรื่นเป็นระเบียบและมีบรรยากาศดี มีความปลอดภัย มีวัสดุอุปกรณ์เสริมสร้างการพัฒนาการและเสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย

ทรรชนี วรหาคำ (2560: 13) ได้ให้ความหมายของการสภาพแวดล้อมในสถาน ศึกษา ไว้ว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่สวยงาม ร่มรื่นเป็นระเบียบและมีบรรยากาศดี มีความปลอดภัย มีวัสดุอุปกรณ์เสริมสร้างการพัฒนาการและเสริมการเรียนรู้ อย่างหลากหลาย มีสิ่งยั่วยุให้เกิดการเรียนรู้และไม่มีมลภาวะ ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองให้ไปสู่จุดมุ่งหมายตามที่สถานศึกษาหรือสถานศึกษานั้น ๆ กำหนด

พจนา เลี่ยมทอง (2558: 16) ได้ให้ความหมายของการสภาพแวดล้อมในสถาน ศึกษา ไว้ว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึง สภาพของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่หรือเกิดขึ้นในสถานศึกษา เป็นสิ่งเร้าที่มีศักยภาพและมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของผู้เรียน

อารียา สดาร์ตัน (2560: 10) ได้ให้ความหมายของการสภาพแวดล้อมในสถาน ศึกษา ไว้ว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน ซึ่งสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่สวยงาม ร่มรื่นเป็นระเบียบและมีบรรยากาศดี มีความปลอดภัย มีวัสดุอุปกรณ์เสริมสร้างการพัฒนาการและส่งเสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลายจะช่วยพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ สถานศึกษาควรจัดสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเสริฐ ด้านตระกูล (2560: 24) ได้ให้ความหมายของการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ไว้ว่า สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา หมายถึง สิ่งที่อยู่ในสถานศึกษาทั้งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและสิ่งที่ได้กระทำให้เกิดขึ้น ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ซึ่งจะมีความสัมพันธ์ต่อผู้อยู่อาศัย เนื่องจากสิ่งแวดล้อมอยู่รอบสถานศึกษาตลอดเวลาและเราจะต้องอาศัยอยู่ท่ามกลางของสภาพแวดล้อมที่โอบล้อมอยู่และสถานศึกษาก็เป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อมด้วยเช่นเดียวกัน

วิจิต เทพประสิทธิ์ (2560: 24) ได้ให้ความหมายของการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ไว้ว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับวัยและระดับของผู้เรียนจะเป็นสิ่งที่สนับสนุนทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่อยากเรียนและเกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ความสำคัญของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้มีหลายประการได้แก่

1. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม เช่น ห้องเรียนมีความสะอาดสบาย มีอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนครบถ้วน ทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน ผู้สอนก็มีความสุขในการสอน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้

จะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยความราบรื่น สะดวกรวดเร็วตามแผนที่วางไว้

2. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้สนับสนุนการเรียนรู้หลายด้าน เช่น ทำให้ผู้เรียนเกิดความประทับใจเป็นตัวกระตุ้นผู้เรียนให้มีความสนใจและเกิดแรงจูงใจในการเรียนเปลี่ยนเจตคติไปในทางที่ดีมีความสนใจและเกิดแรงจูงใจในการเรียนช่วยให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัจจัยสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนก็คือความรู้สึกรู้สึกที่เกิดจากตัวผู้เรียน ความรู้สึกพึงพอใจสนใจอยากเรียนอยากรู้ ซึ่งจะเป็นตัวการนำไปสู่การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพในที่สุด ดังนั้นถ้าผู้เรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านกายภาพจิตภาพและทางด้านสังคมภาพแล้วจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรู้สึกดังกล่าวได้

3. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ช่วยจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน ประสบการณ์การเรียนรู้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมตามปกติแล้วการรับรู้และการเรียนรู้ของผู้เรียนจะเกิดขึ้นหลังจากที่ได้ปะทะสัมพันธ์กับสิ่งภายนอกที่มากระตุ้นประสาทสัมผัสของผู้เรียน การปะทะสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ เป็นการสร้างประสบการณ์ ดังนั้นถ้าเราต้องการให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีก็ต้องจัดให้ผู้เรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีก่อนแล้วสภาพแวดล้อมต่างๆ เหล่านั้นจะเป็นตัวกำหนดประสบการณ์ของผู้เรียนภายหลัง

4. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีจะช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียน จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการจัดการศึกษาประการหนึ่งก็คือมุ่งให้ผู้เรียนมีบุคลิกภาพดี มีการแสดงออกทางกายวาจาและใจตามแบบอย่างที่ยอมรับยกย่องคือ มีคุณธรรมและจริยธรรมที่เป็นเครื่องหมายของคนดี มีการประพฤติปฏิบัติสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างดี การที่จะหล่อหลอมพฤติกรรม หรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์นั้นต้องใช้เวลาและอาศัยปัจจัยหลายอย่างประกอบกัน จึงจะสามารถหล่อหลอมเกลาผู้เรียนได้ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ถือว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยปรับหรือโน้มน้าวพฤติกรรมของผู้เรียนโดยเฉพาะสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตรมีความเป็นประชาธิปไตย ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ตัดสินปัญหาด้วยเหตุผลต่างๆ เหล่านี้จะค่อยๆ แทรกซึมเข้าไปในความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียนสะสมทีละน้อยจนในที่สุดก็จะแสดงออกในลักษณะของบุคลิกภาพรูปแบบในการรับรู้ตลอดจนค่านิยมต่างๆ ของผู้เรียน

5. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้มีส่วนช่วยในการควบคุมชั้นเรียนให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย สภาพแวดล้อมการเรียนรู้เป็นตัวกำหนดอาณาเขตของการเรียน ทำให้มีบรรยากาศที่แตกต่างไปจากกิจกรรมอื่น ยกตัวอย่าง เช่น ลักษณะของสภาพแวดล้อมในสถานเริงรมย์ ผู้เรียนเมื่ออยู่ในสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่จัดไว้อย่างเหมาะสมก็จะรู้จักสำรวมอยู่ในระเบียบวินัย ควบคุมชั้นเรียนมีระบบระเบียบและง่ายสำหรับผู้สอนมากขึ้น

6. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้เป็นแหล่งทรัพยากรทางการเรียน การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในปัจจุบันเป็นอย่างกว้างขวาง หลายแหล่งเห็นความสำคัญของมุมวิชาการ ศูนย์วิชาการ มุมสื่อการเรียนการสอน ทำให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนสามารถใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ตลอดเวลาที่ต้องการ เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบยืดหยุ่นเป็นศูนย์กลางได้อย่างดี นอกจากนี้แหล่งทรัพยากรการเรียนจะช่วยพัฒนาความ

รับผิดชอบให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนตลอดจนเป็นการสร้างนิสัยให้ใฝ่รู้ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองไม่ยึดติด อยู่เฉพาะความรู้ที่ได้จากผู้สอน

7. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้เสริมสร้างบรรยากาศในการเรียน สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดี จะทำให้บรรยากาศในการเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพมากที่สุด ในสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีความสะดวกสบาย สงบ ปราศจากสิ่งรบกวนที่จะ ศึกษาหาความรู้หรือทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างอย่างตั้งใจและมีสมาธิยิ่งถ้าผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นซึ่งจัด ว่าเป็นสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านจิตภาพมีบุคลิกลักษณะที่อบอุ่นเป็นมิตรก็จะยิ่งทำให้บรรยากาศ ในการเรียนการสอนเป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์มากยิ่งขึ้น

8. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียน กับผู้เรียนด้วยกัน การจัดสถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ง่ายต่อการเคลื่อนไหวโยกย้ายทำให้ ผู้สอนไปถึงตัวผู้เรียนได้สะดวก ตำแหน่งของผู้สอนไม่จำเป็นต้องอยู่ประจำชั้นเสมอไป ผู้สอนอาจนั่ง อยู่ท่ามกลางผู้เรียน เพื่อให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางสภาพแวดล้อมเช่นนี้ช่วยให้ผู้สอนมีความใกล้ชิด กับผู้เรียนมากขึ้น ทำให้ได้รู้จักอุปนิสัยตลอดจนพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้ดีส่วนผู้เรียนจะ ลดความกลัวและมีความกล้ามากขึ้น กล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็นมีเจตคติที่ดีต่อผู้สอน

9. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมจะช่วยลดความเมื่อยล้า หรือความอ่อนเพลีย ทางด้าน สรีระของผู้เรียน เช่น การจัดโต๊ะ เก้าอี้ที่มีขนาดพอเหมาะกับร่างกายของผู้เรียนช่วยให้การนั่งสบาย สามารถนั่งได้นาน ๆ โดยไม่ปวดหลัง การให้แสงสว่างในห้องเรียนที่เหมาะสมจะช่วยให้ผู้เรียนคลาย ความเมื่อยล้าของสายตา นอกจากนี้ยังเป็นส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาด้วย

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึง ลักษณะหรือ สภาพต่าง ๆ ในสถานศึกษาที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน ที่ พฤติกรรมภายในและภายนอกเป็นสิ่งที่มิได้อยู่โดยรอบหรือปะปนกันทั้งที่มีอยู่ตามธรรมชาติหรือสิ่งที่ถูก สร้างขึ้น ทำให้นักเรียนเกิดการรับรู้ต่อลักษณะสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ทั้งด้านอาคาร สถานที่ ด้านการบริหารบรรยากาศการเรียน การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียนและผู้บริหาร ซึ่งมี อิทธิพลและผลกระทบต่อการเรียนการสอนทั้งทางตรงและทางอ้อม การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีมีความ ปลอดภัย มีวัสดุ อุปกรณ์เสริมสร้างพัฒนาการและการเรียนรู้จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ และพัฒนาอย่างเหมาะสม

1.1.3 ความหมายของสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้

สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้เป็นการจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ สถานศึกษาที่ ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อมที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม โดยเกิดขึ้นเอง ตามธรรมชาติหรือเกิดจากการสร้างขึ้นของมนุษย์ ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

นันทวัน มุสิกบุตร (2558: 15) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อม ไว้ว่า สภาพแวดล้อม ทางการเรียน (Learning Environment) หมายถึง สภาพใด ๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของมนุษย์ทั้ง ทางตรงและทางอ้อมทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม สภาพแวดล้อมที่เป็นรูปธรรม (Concrete Environment) หรือสภาพแวดล้อมทางกายภาพ (Aphysical Environment) ได้แก่ สภาพต่าง ๆ ที่ มนุษย์ทำขึ้น เช่น อาคารสถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ วัสดุอุปกรณ์หรือสื่อต่าง ๆ ที่อยู่ตามธรรมชาติ อันได้แก่

ต้นไม้ พืช ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ส่วนสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม (Abstract Environment) หรือสภาพแวดล้อมทางด้านจิตวิทยา (Psychological Environment) ได้แก่ ระบบคุณค่าที่ยึดถือเป็นส่วนสำคัญที่ยึดถือซึ่งเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมของกลุ่มสังคม ข่าวสาร ความรู้ ความคิด ความรู้สึกและเจตคติ

วิทยา วิทวงศ์โรจน์ (2558: 21) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อม ไว้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน (Learning Environment) หมายถึง ลักษณะใด ๆ ในสถานศึกษาที่เป็นสิ่งเร้าที่มีศักยภาพและมีอิทธิพลต่อนักเรียน ซึ่งส่งผลต่อการเรียนของนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อมที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมโดยเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือที่มนุษย์สร้างขึ้น ทำให้นักเรียนเกิดการรับรู้มีความประทับใจต่อลักษณะสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นด้านบริหารบรรยากาศการเรียนการสอน อาคารสถานที่ครูผู้สอนกับนักเรียนกลุ่มเพื่อน

ณัฐภค อุทโท (2559: 22) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อม ไว้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน (Learning Environment) หมายถึง การจัดบริเวณสถานศึกษา การจัดอาคารเรียน การจัดห้องเรียน การจัดโรงอาหาร การจัดห้องสุขาและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้ให้ความหมายของคำว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ไว้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (Learning Environment) หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ ตัวผู้เรียน ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมสภาพแวดล้อมที่เป็นรูปธรรม (Concrete Environmental) หรือสภาพแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment) ได้แก่ สภาพต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น อาคาร สถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ วัสดุอุปกรณ์ หรือสื่อต่าง ๆ รวมทั้งสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ตามธรรมชาติอันได้แก่ ต้นไม้ พืช ภูมิประเทศ ภูมิอากาศส่วนสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม (Abstract Environment) หรือสภาพแวดล้อมทางด้านจิตวิทยา (Psychological Environment) ได้แก่ ระบบคุณค่าที่ยึดถือซึ่งเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมของกลุ่มสังคมข่าวสาร ความรู้ ความคิด ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดและเจตคติต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นของตนเองหรือคนอื่นก็ตาม ได้ให้ทัศนะไว้ว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านกายภาพประกอบด้วยแสงสว่าง สี เสียง บริเวณที่ว่าง เพอร์นิเจอร์ และลักษณะของสถานที่ที่ใช้เรียนรู้ส่วนสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม ถ้ามองกันให้แคบลงในระดับห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางด้านจิตวิทยา ก็คือ บรรยากาศของชั้นเรียน ซึ่งเปรียบเสมือนกลุ่มของสังคมที่มีอิทธิพลต่อสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้นั่นเอง อาจส่งผลต่อผู้เรียนทั้งทางบวกและทางลบและมีผลกระทบต่อการประสิทธิภาพและประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียน กล่าวสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีผลกระทบโดยตรงและมีผลสนับสนุนช่วยเหลือผู้เรียน สภาพแวดล้อมมีผลกระทบโดยตรงต่อการกระทำกิจกรรมของผู้เรียน คือช่วยอำนวยความสะดวก หรือขัดขวางการกระทำของผู้เรียน การจัดเพอร์นิเจอร์และเครื่องมือบางอย่าง อาจจะเหมาะกับนักเรียนกลุ่มใหญ่แต่ไม่เหมาะกับกลุ่มเล็กผลกระทบด้านสนับสนุนผู้เรียนส่งผลในด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน คือ ช่วยทำให้เกิดการตื่นตัวในการเรียนและสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีที่สอดคล้องตามความแตกต่างของแต่ละบุคคลและลักษณะของกิจกรรม เช่น ห้องเรียนที่ถูกสุขลักษณะ มีแสงสว่างเพียงพอ สะอาดอุณหภูมิเหมาะสม มีการจัดวางรูปแบบโต๊ะและเก้าอี้ที่เหมาะสม มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีคุณภาพและสนับสนุนการเรียนรู้ มีบรรยากาศในการเรียนที่ดี จะส่งผลทางบวกต่อผู้เรียน ทำให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้อย่างมีความสุข มีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการเรียน หากบรรยากาศเต็มไปด้วยความสกปรก มีการจัดวางรูปแบบ

โต๊ะและเก้าอี้ที่ไม่เหมาะสม แสงสว่างไม่เพียงพอ ก็จะส่งผลทางลบต่อผู้เรียนทำให้บรรยากาศการเรียนรู้เต็มไปด้วยความเคร่งเครียด ผู้สอนก็จะรู้สึกท้อถอยไม่เป็นผลดีต่อการเรียนการสอน

อาคม รุณสีงาม (2559: 18) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อม ไว้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน (Learning Environment) หมายถึง ภาวะใด ๆ ที่มีผลต่อการเรียนของมนุษย์ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมตลอดจนความรู้สึกนึกคิดทัศนคติต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นของตนเองหรือของคนอื่นก็ตาม

กระทรวงศึกษาธิการ (2559: 33) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อม ไว้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน (Learning Environment) หมายถึง หลักการการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน ตลอดจนสื่ออำนวยความสะดวก เพื่อให้เอื้อต่อการเรียนรู้ต่อการปรับพฤติกรรมของตนเองไปในแนวทางที่ดีต่อการเรียนการสอน จึงได้เน้นให้มีการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้รอบตัวของผู้เรียน โดยเฉพาะการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในห้องเรียน ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน สงบ ได้ให้ทัศนะว่า ครูมีใช้ตัวจักรที่สำคัญ ที่จะสร้างความเจริญงอกงามและพัฒนาการในทุก ๆ ด้านให้นักเรียน อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษามีอิทธิพลเหนือจิตใจและพฤติกรรมของนักเรียนมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และความเจริญงอกงามของผู้เรียน ตลอดจน การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานแก่ทุกคนในสถานศึกษาจากการศึกษาความหมายของการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ สามารถสรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้หมายถึง สภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัวผู้เรียน ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมที่ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน อาจส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เช่น แสงสว่างที่ไม่พอเพียง ระบบเสียง ระบบปรับอากาศ มีบรรยากาศในการเรียนที่ดี ก็จะสนับสนุนให้ผู้เรียนกระตือรือร้นในการเรียน การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาจะช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนมีความสุข ปลูกฝังความมีระเบียบวินัย ความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ ความรัก ความสามัคคี การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่สถานศึกษาควรรำพึงถึงได้แก่ สถานที่บริเวณสถานศึกษา การจัดบรรยากาศในการเรียนการสอน การนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน และการจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการในสถานศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

พจนาน เลี่ยมทอง (2561: 16) ได้ให้ความหมายของคำว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ไว้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ หมายถึง สภาพของสิ่งต่างๆ ที่อยู่หรือเกิดขึ้นในสถานศึกษา เป็นสิ่งเร้าที่มีศักยภาพและมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของผู้เรียน

ทรรศนีย์ วรหาคำ (2561: 13) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อม ไว้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน (Learning Environment) หมายถึง องค์ประกอบต่างๆ ภายในสถานศึกษาที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุกๆ ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่สวยงาม ร่มรื่นเป็นระเบียบและมีบรรยากาศดี มีความปลอดภัย มีวัสดุอุปกรณ์เสริมสร้างการพัฒนาการและเสริมการเรียนรู้ อย่างหลากหลาย มีสิ่งยั่วยุให้เกิดการเรียนรู้และไม่มีมลภาวะ ซึ่งเป็นสิ่งที่จะช่วยกระตุ้นส่งเสริม สนับสนุน ให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองให้ไปสู่จุดมุ่งหมายตามที่สถานศึกษาหรือสถานศึกษานั้น ๆ กำหนด

เกรียงศักดิ์ บุญขวาง (2561: 18) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อม ไว้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน (Learning Environment) หมายถึง สภาวะหรือลักษณะใดๆ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ที่เป็นสิ่งเร้าที่มีผลและอิทธิพลต่อการเรียนของนักเรียนซึ่งทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ รับรู้ ทั้งทางตรงและทางอ้อมโดยเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือเกิดจากการสร้างขึ้นของมนุษย์ ทำให้นักเรียนเกิดการรับรู้มีความประทับใจต่อลักษณะสภาพแวดล้อมต่างๆ ของสถานศึกษาในทุกๆ ด้าน

เด่นชัย วงษ์ช่าง (2561: 25) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อม ไว้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน (Learning Environment) หมายถึง ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน หลักสูตรวิธีสอน การวัดผล ตาราและเอกสารประกอบการสอนความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับครู ทั้งภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียน ตลอดจนการให้บริการ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ประสบการณ์ให้มากที่สุดภายใต้บรรยากาศที่มีชีวิตชีวา แจ่มใส น่าเรียนรู้ เรียนสนุก ไม่มีสภาพแห่งการกลัว หวาดผวาวิตกกังวล ผู้สอนประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี รวมทั้งบุคลิกลักษณะ เพราะผู้สอนถือเป็นส่วนสำคัญที่จะเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

อารียา สดาร์ตัน (2561: 10) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อม ไว้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน (Learning Environment) หมายถึง การสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาไว้ว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ภายใน สถานศึกษาที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน ซึ่งสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่สวยาม ร่มรื่นเป็นระเบียบและมีบรรยากาศดี มีความปลอดภัย มีวัสดุอุปกรณ์เสริมสร้างการพัฒนาการและส่งเสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลายจะช่วยพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ สถานศึกษาควรจัดสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างมีศักยภาพ

เกรียงศักดิ์ บุญขวาง (2561: 18) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อม ไว้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน (Learning Environment) หมายถึง สภาวะหรือลักษณะใดๆ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ที่เป็นสิ่งเร้าที่มีผลและอิทธิพลต่อการเรียนของนักเรียนซึ่งทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ รับรู้ ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือเกิดจากการสร้างขึ้นของมนุษย์ ทำให้นักเรียนเกิดการรับรู้มีความประทับใจต่อลักษณะสภาพแวดล้อมต่างๆ ของสถานศึกษาในทุกๆ ด้าน

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ จากการเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเกิดจากธรรมชาติหรือมนุษย์สร้างที่เหมาะสมกับผู้เรียน ทำให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างอย่างราบรื่น ตรงตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน ทำให้ผู้เรียนสนใจการเรียนมากยิ่งขึ้น

1.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้

แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญและความจำเป็นของการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนในสถานศึกษา มีแนวคิดดังนี้

ทรรศนีย์ วราห์คำ (2561: 17) กล่าวถึงแนวคิดและความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ความมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนรวมทั้งช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา เพราะนักเรียนได้บริการจัดการเรียนการสอนตาม

ธรรมชาติได้ ฝึกปฏิบัติจริง ดังนั้นสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อผู้เรียน ช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ความคิด บุคลิกภาพที่มีความรับผิดชอบและประสบความสำเร็จในการศึกษา

อารียา สตาร์ตัน (2558: 11) กล่าวถึงแนวคิดและความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาว่า จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีจะเป็นส่วนประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งที่จะส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการ มีความปลอดภัย มีแรงจูงใจทำให้เกิดความสุขและประสบความสำเร็จ เนื่องจากสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ที่วัดผลประสบการณ์แก่นักเรียน ทั้งทางตรงและทางอ้อมผู้เรียนได้รับการจัดการเรียนการสอนตามธรรมชาติ ได้ฝึกปฏิบัติจริง ดังนั้นสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อผู้เรียนช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้าน ความรู้ ความคิด บุคลิกภาพ มีความรับผิดชอบและประสบความสำเร็จในอนาคต

กุลยา ก่อสุวรรณ (2561: 100) กล่าวถึงแนวคิดและความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาว่า สิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ซึ่งสิ่งแวดล้อมนี้อาจช่วยส่งเสริมให้เด็กสนใจและเรียนรู้ได้มากขึ้นหรือทำให้เด็กเบื่อไม่อยากเรียนได้ สิ่งแวดล้อมดังกล่าวได้แก่ สถานที่หากเด็กนั่งแถวหน้าของห้องเรียน เด็กย่อมจดจ่อกับสิ่งที่ ครูสอนได้มากกว่าเด็กที่นั่งแถวหลังบรรยากาศของห้องเรียนหากห้องเรียนสงบไม่วุ่นวายเด็กจะสนใจการเรียนมากกว่าห้องที่มีเสียงดังเกินไปหรือยุ่งเหยิงไม่เป็นระเบียบ แสงและกลิ่นก็เป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่ง เมื่อเด็กต้องอ่านหนังสือแต่แสงไม่พอเด็กจะต้องเพ่งสายตามากเกินไปเด็กก็จะอ่านไม่ได้นาน อุณหภูมิหากห้องเรียนร้อนหรือหนาวเกินไปเด็กจะไม่สบายตัวทำให้เด็กไม่สามารถจดจ่อกับสิ่งที่ครูสอนได้

ทรรศนีย์ วราห์คำ (2558: 17) กล่าวถึงแนวคิดและความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ความมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนรวมทั้งช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา เพราะนักเรียน ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามธรรมชาติ ได้ฝึกปฏิบัติจริงดังนั้นสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อผู้เรียนและช่วยให้ เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ความคิด บุคลิกภาพมีความรับผิดชอบและประสบความสำเร็จในการศึกษา

พระมหาขุนทอง อดุควโร (2558: 17) กล่าวถึงแนวคิดและความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาว่าบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเกี่ยวข้องกับความรู้สึกของครู นักเรียน นักศึกษา รวมทั้งคนอื่น ๆ ที่มีต่อสถานศึกษา สถานศึกษาที่มีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมไม่ดีจะทำให้นักเรียน ตลอดจนคนที่เกี่ยวข้องเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อสถานศึกษา แต่ถ้าสถานศึกษามีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดีก็จะทำให้นักเรียนอยากไปสถานศึกษาและคนที่เกี่ยวข้องเกิดความรู้สึกที่ดีต่อสถานศึกษาด้วย

อารียา สตาร์ตัน (2561: 11) ได้กล่าวถึงแนวคิดและความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีจะเป็นส่วนประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งที่จะส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการ มีความปลอดภัย มีแรงจูงใจทำให้เกิดความสุขและประสบความสำเร็จ เนื่องจากสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ที่วัดผลประสบการณ์แก่นักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อมผู้เรียนได้รับการจัดการเรียนการสอนตามธรรมชาติ ได้ฝึกปฏิบัติ

จริง ดังนั้นสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อผู้เรียนช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ความคิด บุคลิกภาพมีความรับผิดชอบและประสบผลสำเร็จในอนาคต

กรมวิชาการ (2558: 17) กล่าวถึงแนวคิดและความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น โดยมีวิสัยทัศน์ให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพสถานศึกษาทุกแห่งได้จัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้อย่างมีความสุข รู้จักแสวงหาความรู้ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ได้เรียนรู้จากตนเอง รักการเรียนรู้จากสื่อ เทคโนโลยีจากแหล่งเรียนรู้ในและนอกสถานศึกษา

ทัตนา แก้วพลอย (2560: 199) กล่าวถึงความหมายของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา เพื่อการเรียนรู้ของเด็กว่า อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมต่างในสถานศึกษาปฐมวัยเป็นสิ่งสำคัญ ครูที่สร้างความเจริญงอกงามและพัฒนาการทุกด้านให้กับเด็ก อีกทั้งยังมีอิทธิพลเหนือจิตใจและพฤติกรรมตลอดจนขวัญกำลังใจในการทำงานให้กับบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา Freud Erikson และ Piaget เป็นการศึกษาที่เห็นความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการพัฒนาการของเด็กที่เห็นพ้องกันว่า สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เด็กได้รับในวัยเด็กย่อมส่งผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กในวัยต่อ ๆ มาการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีให้แก่เด็ก การจัดเครื่องเล่นและให้คำแนะนำที่ดี จะช่วยพัฒนาโครงสร้างทางสติปัญญาของเด็กอย่างยิ่ง นอกจากกิจกรรมและประสบการณ์แล้วอีกสิ่งหนึ่งซึ่งครูและสถานศึกษาเป็นผู้จัดให้แก่เด็ก คือ สภาพแวดล้อม การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและมีคุณค่าทำให้เด็กได้ประสบการณ์ตรงเกิดการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นการจัดสภาพแวดล้อมมีผลต่อการสร้างเสริมพัฒนาการเด็กอย่างมาเริ่มต้นตั้งแต่สภาพแวดล้อมทางบ้านซึ่งมีพ่อแม่ ญาติและผู้ใกล้ชิดคอยดูแลลำดับต่อมาเป็นสภาพแวดล้อมนอกบ้าน สภาพแวดล้อมนอกบ้านที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยมาก คือ สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัยจึงมีความสำคัญอย่างต่อเด็ก ครูและบุคลากรอื่น ๆ เป็นอย่างมาก ดังนั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องต่อความต้องการของเด็กและบุคลากรที่เน้นให้เห็นความสำคัญข้างต้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559: 1) กล่าวถึงแนวคิดและความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาว่า ได้นานโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาล ซึ่งพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้ให้ความสำคัญด้านการศึกษาของไทย เพื่อให้เยาวชนชุดใหม่ได้รับการศึกษาที่ดีและเติบโตอย่างมีคุณภาพ ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการ จึงมีนโยบายกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เป็นกรอบวิสัยทัศน์ ด้านการศึกษาเพื่อเตรียมนักเรียนให้พร้อมเข้าสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของไทยนั้น สอดคล้องกับของหลายประเทศที่เป็นผู้นำด้านการศึกษาของโลก ที่เห็นพ้องกันกับแนวคิดสำคัญในศตวรรษที่ 21 เรื่องของจิตสานึกต่อโลก ความรู้พื้นฐานการประกอบสัมมาอาชีพ ความรู้พื้นฐานด้านพลเมืองสุขภาพและสิ่งแวดล้อมและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 อันได้แก่ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ทักษะการทำงาน

ทักษะชีวิตที่ใช้ได้โลกปัจจุบันกำลังเปลี่ยนแปลง คนที่มีความรู้และทักษะในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้เท่านั้นที่จะประสบความสำเร็จทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จะช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาจากนั้น จากผลการสังเคราะห์เอกสาร งานวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรและผลการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตลอดจนผลการประเมินคุณภาพการศึกษาต่าง ๆ พบว่า ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของนักเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ผลการสอบ PISA ทั้ง ๆ ที่สถานศึกษาใช้เวลาจัดการเรียนการสอนมากขึ้น เป็นเวลา 7 หรือ 8 ชั่วโมงต่อวัน เด็กคิดไม่เป็น วิเคราะห์ไม่ได้ ขาดทักษะชีวิตอัดแน่น เนื้อหาวิชาการมากกว่าให้เรียนรู้ด้วยตนเอง เด็กนักเรียนมีภาระงาน การบ้านมากเกินไปหรือต้องนำการบ้านไปทำที่บ้าน เด็กเครียดและต้องเรียนพิเศษมากกว่าที่กล่าวข้างต้น

ณัฐภัก อุตโท (2559: 12) กล่าวถึงแนวคิดและความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาว่า การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมทางการเรียนของสถานศึกษามีผลต่อความรู้สึกของครู นักเรียน นักศึกษารวมทั้งคนอื่น ๆ ที่มีต่อสถานศึกษา ลักษณะภูมิทัศน์ของอาคารสถานที่ อาคารเรียน ถูกสุขลักษณะ ห้องเรียนอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน บริเวณสถานศึกษา มีความปลอดภัย การเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน ทำให้เข้าใจพื้นฐานความเป็นมนุษย์ สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การศึกษาเกิดความสัมพันธ์เกื้อกูลต่อกัน ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสนใจและเรียนรู้ได้มากขึ้น ส่งผลต่อการเรียนรู้ทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาผู้เรียนมีความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและมีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดชีวิต

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า ทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้จึงสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาควรมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน รวมทั้งช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา เพราะนักเรียนได้รับการจัดการเรียนการสอนตามธรรมชาติ ได้ฝึกปฏิบัติจริง สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อผู้เรียนและช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ความคิด บุคลิกภาพ มีความรับผิดชอบและประสบผลสำเร็จในการศึกษา

1.3 ความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางการเรียน

สภาพแวดล้อมทางการเรียนมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อผู้เรียน การกระตุ้นสมองให้เกิดการเรียนรู้เกิดได้จากสภาพแวดล้อมที่ดี ธรรมชาติที่สดใสจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทำให้เกิดไอคิวเพิ่มขึ้น อิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลสิ่งแวดล้อมภายนอก ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู การคบเพื่อน สังคม การศึกษาประเพณีวัฒนธรรมที่อยู่อาศัยสื่อมวลชนโรคภัยไข้เจ็บอุบัติเหตุต่าง ๆ ในสังคม ถ้าหากผู้บริหารการศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมว่ามีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนแล้วก็ควรจัดหาวิธีการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน เพื่อสร้างประสบการณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

มยุรี สิงห์โทราช (2559: 21) กล่าวถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่มีผลทางการศึกษาว่า สถานศึกษาเป็นสถานที่ที่เด็กได้พบสิ่งแวดล้อมหลายอย่าง เช่น ได้มีการสมาคมติดต่อกับครูและเพื่อนนักเรียนในวัยต่าง ๆ ได้อ่านหนังสือในห้องสมุดได้ดูภาพยนตร์และโทรทัศน์ได้

พึงวิทุยที่ครูจัดขึ้น เพื่อประกอบการสอนซึ่งล้วนแต่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาทั้งสิ้นนอกจากนี้ ยังช่วยให้เด็กมีประสบการณ์มีความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

ทัตนา แก้วพลอย (2560: 198-199) กล่าวถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่มีผลทางการศึกษาว่า เพื่อการเรียนรู้ของเด็กว่า อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมต่าง ในสถานศึกษาปฐมวัยเป็นสิ่งสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าตัวครูที่สร้างความเจริญงอกงามและพัฒนากทุกด้านให้กับเด็ก อีกทั้งยังมีอิทธิพลเหนือจิตใจและพฤติกรรม ตลอดจนขวัญกำลังใจในการทำงานให้กับบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา Freud Erikson และ Piage เป็นการศึกษาที่เห็นความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการพัฒนาการของเด็กที่เห็นทอ้งกันว่า สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เด็กได้รับในวัยเด็กย่อมส่งผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กในวัยต่อ ๆ มา การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีให้แก่เด็ก การจัดเครื่องเล่นและให้คำแนะนำที่ดี จะช่วยพัฒนาโครงสร้างทางสติปัญญาของเด็กอย่างยิ่ง นอกจากนี้กิจกรรมและประสบการณ์แล้วอีกสิ่งหนึ่งซึ่งครูและสถานศึกษาเป็นผู้จัดให้แก่เด็ก คือ สภาพแวดล้อมการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและมีคุณค่าทำให้เด็กได้ประสบการณ์ตรงเกิดการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นการจัดสภาพแวดล้อมมีผลต่อการสร้างเสริมพัฒนาการเด็กอย่างมาเริ่มต้นตั้งแต่สภาพแวดล้อมทางบ้านซึ่งมีพ่อแม่ ญาติและผู้ใกล้ชิด คอยดูแล ลำดับต่อมาเป็นสภาพแวดล้อมนอกบ้าน สภาพแวดล้อมนอกบ้านที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยมาก คือ สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อเด็ก ครูและบุคลากรอื่น ๆ เป็นอย่างมาก ดังนั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องต่อความต้องการของเด็กและบุคลากรตามที่เน้นให้เห็นความสำคัญข้างต้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559: 235) กล่าวถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่มีผลทางการศึกษาว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นเสมือนบ้านแห่งที่สองของนักเรียน ซึ่งนักเรียนจะต้องใช้ชีวิตในสถานศึกษาเป็นเวลาหลายชั่วโมงในแต่ละวัน โดยเฉพาะสถานศึกษาประถมศึกษาซึ่งนักเรียนยังอยู่ระหว่างประณวัย ควรได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นพิเศษ สถานศึกษาจึงควรจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้คล้ายคลึงหรือดีกว่าที่บ้าน โดยสนองความต้องการของนักเรียน เพื่อช่วยพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจและสติปัญญา การจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษามีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อจัดและปรับสภาพแวดล้อม เสริมสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาให้เหมาะสม
2. การเรียนการสอน ความเป็นอยู่ของนักเรียน ตลอดจนครู อาจารย์ในสถานศึกษา
3. เพื่อให้นักเรียนรักและภูมิใจในสถานศึกษาของตน
4. เพื่อให้นักเรียนมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา
5. เพื่อให้นักเรียนมีความเป็นระเบียบ รักสวย รักงามและมีรสนิยมที่ดี
6. เพื่อให้สถานศึกษาเป็นสถานที่ที่เป็นตัวอย่างแก่ชุมชน

วิจิต เทพประสิทธิ์ (2560: 16) กล่าวถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่มีผลทางการศึกษาว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่เหมาะสมกับวัยและระดับของผู้เรียนจะเป็นสิ่งที่สนับสนุนทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึท่อยากเรียนและเกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้เพิ่มขึ้นความสำคัญ of สภาพแวดล้อมการเรียนรู้มีหลายประการ ได้แก่

1. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม เช่น ห้องเรียนมีความสะดวกสบาย มีอุปกรณ์แลสื่อการเรียน การสอนครบถ้วนทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน ผู้สอนก็มีความสุขในการสอน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ก็จะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยความราบรื่น สะดวก รวดเร็ว ตามแผนที่วางไว้

2. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้สนับสนุนการเรียนรู้หลายด้าน เช่น ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกประทับใจเป็นตัวกระตุ้นผู้เรียนให้มีความสนใจและเกิดแรงจูงใจในการเรียนเปลี่ยนเจตคติไปในทางที่ดี มีความสนใจและเกิดแรงจูงใจในการเรียนช่วยให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปัจจัยสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนก็คือความรู้สึกที่เกิดจากตัวผู้เรียน ความรู้สึกพึงพอใจสนใจ อยากเรียน อยากรู้ ซึ่งจะเป็นตัวการนำไปสู่การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพในที่สุด ดังนั้นถ้าผู้เรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านกายภาพ จิตภาพและทางด้านสังคมภาพแล้วจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกดังกล่าวได้

3. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ช่วยจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน ประสบการณ์การเรียนรู้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมตามปกติแล้วการรับรู้และการเรียนรู้ของผู้เรียนจะเกิดขึ้นหลังจากที่ได้ปะทะสัมพันธ์กับสิ่งภายนอกที่มากระตุ้นประสาทสัมผัสของผู้เรียน การปะทะสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ เป็นการสร้างประสบการณ์ ดังนั้นถ้าเราต้องการให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีก็ต้องจัดให้ผู้เรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีก่อนแล้วสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดประสบการณ์ของผู้เรียนภายหลัง

4. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีจะช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียน จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการจัดการศึกษาประการหนึ่งก็คือมุ่งให้ผู้เรียนมีบุคลิกภาพดี มีการแสดงออกทางกายวาจาและใจตามแบบอย่างที่ยอมรับกล่าวคือ มีคุณธรรมและจริยธรรมที่เป็นเครื่องหมายของคนดี มีการประพฤติปฏิบัติสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างดี การที่จะหล่อหลอมพฤติกรรมหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์นั้นต้องใช้เวลาและอาศัยปัจจัยหลายอย่างประกอบกัน จึงจะสามารถกล่อมเกลาผู้เรียนได้ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ถือว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยปรับหรือโน้มน้าวพฤติกรรมของผู้เรียนโดยเฉพาะสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีบรรยากาศที่อบอุ่น เป็นมิตร มีความเป็นประชาธิปไตยยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันตัดสินใจด้วยเหตุผลต่าง ๆ เหล่านี้จะค่อยๆ แทรกซึมเข้าไปในความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียนสะสมทีละน้อยจนในที่สุดก็จะแสดงออกในลักษณะของบุคลิกภาพรูปแบบในการรับรู้ตลอดจนค่านิยมต่างๆ ของผู้เรียน

5. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้มีส่วนช่วยในการควบคุมชั้นเรียนให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย สภาพแวดล้อมการเรียนรู้เป็นตัวกำหนดอาณาเขตของการเรียนทำให้มีบรรยากาศที่แตกต่างไปจากกิจกรรมอื่นยกตัวอย่างเช่น ลักษณะของสภาพแวดล้อมในสถานเริงรมย์ ผู้เรียนเมื่ออยู่ในสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่จัดไว้อย่างเหมาะสมก็จะรู้จักสำรวจอยู่ในระเบียบวินัย ควบคุมชั้นเรียน มีระเบียบเรียบร้อยและง่ายสำหรับผู้สอนมากขึ้น

6. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้เป็นแหล่งทรัพยากรทางการเรียน การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในปัจจุบันเป็นอย่างกว้างขวาง หลายแหล่งเห็นความสำคัญของมุมวิชาการ ศูนย์วิชาการ มุมสื่อการเรียนการสอน ทำให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนสามารถใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้

ตลอดเวลาที่ต้องการเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบยืดหยุ่นเป็นศูนย์กลางได้อย่างดี นอกจากนี้แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้จะช่วยพัฒนาความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนตลอดจนเป็นการสร้างนิสัยให้ใฝ่รู้ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองไม่ยึดติดอยู่เฉพาะความรู้ที่ได้จากผู้สอน

7. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้เสริมสร้างบรรยากาศในการเรียน สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีจะทำให้บรรยากาศในการเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด ในสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีความสะดวกสบาย สงบ ปราศจากสิ่งรบกวนที่จะศึกษาหาความรู้หรือทำกิจกรรมการเรียนต่าง ๆ อย่างตั้งใจและมีสมาธิ ยิ่งถ้าผู้สอนและ เพื่อนร่วมชั้น ซึ่งจัดว่าเป็นสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านจิตภาพมีบุคลิกลักษณะที่อบอุ่นเป็นมิตรก็จะยิ่งทำ

8. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกัน การจัดสถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ง่ายต่อการเคลื่อนไหวโยกย้าย ทำให้ผู้สอนไปถึงตัวผู้เรียนได้สะดวก ตำแหน่งของผู้สอนไม่จำเป็นต้องอยู่ประจำชั้นเสมอไป ผู้สอนอาจนั่งอยู่ท่ามกลางผู้เรียน เพื่อให้คำปรึกษาแนะแนวทางสภาพแวดล้อม เช่น นี้ช่วยให้ผู้สอนมีความใกล้ชิดกับผู้เรียนมากขึ้นทำให้ได้รู้จักอุปนิสัยตลอดจนพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้ดีส่วนผู้เรียนจะลดความกลัวและมีความกล้ามากขึ้นกล้าพูดกล้าแสดงความคิดเห็นมีเจตคติที่ดีต่อผู้สอน

9. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมจะช่วยลดความเมื่อยล้าหรือความอ่อนเพลียทางด้านสรีระของผู้เรียน เช่น การจัดโต๊ะ เก้าอี้ที่มีขนาดพอเหมาะกับร่างกายของผู้เรียนช่วยให้การนั่งสบายสามารถนั่งได้นาน ๆ โดยไม่ปวดหลัง การให้แสงสว่างในห้องเรียนที่เหมาะสมจะช่วยให้ผู้เรียนคลายความเมื่อยล้าของสายตา นอกจากนี้ยังเป็นส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาด้วย

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า ความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้เป็นจัดสภาพแวดล้อมที่ดีในสถานศึกษา เพื่อช่วยเสริมสร้างความเจริญงอกงามทางร่างกายจิตใจสติปัญญา และสังคมของนักเรียน ช่วยทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึที่ดีที่เรียนรู้ ก่อให้เกิดความจงรักภักดีและความภาคภูมิใจต่อสถาบันและมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสถานศึกษาจะต้องจัดสภาพแวดล้อมในทุกๆ ด้านที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยจัดและปรับสภาพแวดล้อม เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาให้เหมาะสมมีความปลอดภัยสร้างแรงจูงใจ เพื่อเกิดความสุขและประสบผลสำเร็จ มีความเต็มใจในการแสวงหาความรู้และความมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลาสภาพแวดล้อมที่ดีจะส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา มีความปลอดภัย มีแรงจูงใจและเกิดความสุข การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เหมาะสมและมีคุณค่าจะทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม

1.4 สภาพแวดล้อมทางการเรียน

1.4.1 ด้านอาคารสถานที่

สภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่เป็นสิ่งสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน การสร้างอาคารสถานที่ การจัดห้องเรียน เป็นพื้นที่ในการพักผ่อนคลาย มีห้องเรียนที่พร้อมสำหรับการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้และมีพัฒนาการการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่

แอสติน Astin (1972, p. 84) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติหรือมนุษย์สร้างขึ้นซึ่งมีอิทธิพลต่อบุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ในสถานศึกษา หมายถึง อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ โรงอาหารสถานที่เล่นกีฬาและสาธารณูปโภคต่าง ๆ ในการสร้างอาคารสถานที่ภายในสถานศึกษาจำเป็นต้องได้รับการร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ เช่นสถาปนิกวิจิตร เพื่อศึกษาค้นคว้าและวิจัยปัญหาตลอดจนวางโครงการล่วงหน้า เพื่อให้สถานศึกษามีการขยายตัวออกไปอย่างถูกต้องตามหลักการ

ซีเกอร์ Seagers (2015: 5-6) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง การวางแผนผังสถานศึกษาที่ดีสำหรับโครงการในปัจจุบัน ควรมีการวางแผนโดยคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ต่อไปนี้คือ

1. ตั้งอยู่ในที่ที่เหมาะสมในแง่ของชุมชนและ สถานศึกษาอื่น ๆ และกว้างขวางพอเหมาะกับโครงการในปัจจุบัน รวมทั้งต้องสามารถจะขยายได้ในอนาคต
2. ตั้งอยู่ในที่ที่เหมาะสมสวยงามและสามารถใช้ประโยชน์ เพื่อกิจกรรมกลางแจ้งและสันทนาการได้มากที่สุด
3. วางแผนผังให้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการในการศึกษาด้านต่างๆ
4. จัดส่วนที่เงียบสงบและอีกที่ก็ให้แยกจากกัน รวมทั้งอาจารย์ฝ่ายสอนและฝ่ายธุรการควรแยกให้เป็นสัดส่วน
5. ควรอยู่ในที่ที่ก่อให้เกิดปัญหาจราจรน้อยที่สุด
6. ควรจัดการจราจรทางรถยนต์ให้แยกจากทางเท้าและจักรยาน
7. จัดให้มีทางระบบตามธรรมชาติและแสงสว่างอย่างดีที่สุด
8. สร้างด้วยวัสดุที่เลือกอย่างดีทนทานและราคาพอสมควร
9. ภายในตึกเรียนควรจัดวางวัสดุให้เหมาะสมกับหน้าที่ใช้สอย มีความสวยงาม สะดวกสบาย และเป็นประโยชน์

สมศักดิ์ ปาไพโร (2557: 53) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษา ด้านการบริหารสภาพแวดล้อม ด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล สถานศึกษา ควรมีการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจในเรื่องการจัดการเรียนร่วมอย่างชัดเจน มีแผนงาน โครงการให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมสนับสนุนและดำเนินงานด้านการเรียนร่วมและควรมีการจัดสรรงบประมาณให้เฉพาะเพื่อการจัดการเรียนร่วม

พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ (2559: 10-14) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ ลักษณะของห้องเรียนที่มีลักษณะทางกายภาพเหมาะสมกับการเรียนรู้ที่ควรเป็น ดังนี้

1. ห้องเรียนมีสีสันทันดูและเหมาะสม สบายตา อากาศถ่ายเทได้ดีและสร้างพอเหมาะปราศจากเสียงรบกวนและมีขนาดกว้างขวางเพียงพอกับจำนวนนักเรียน
2. ห้องเรียนควรมีบรรยากาศความเป็นอิสระของการเรียนรู้ การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตลอดจนการเคลื่อนไหวในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภท

3. ห้องเรียนต้องสะอาด ถูกสุขลักษณะ น่าอยู่ ตลอดจนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย
4. สิ่งที่อยู่ภายในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ สื่อการสอนประเภทต่าง ๆ สามารถเคลื่อนย้ายได้ และสามารถดัดแปลงให้อำนวยต่อการสอนและการจัดกิจกรรมประเภทต่างๆ ได้
5. การจัดเตรียมห้องเรียนให้พร้อมต่อการสอนในแต่ละครั้ง เช่น ให้มีความเหมาะสมต่อการสอนวิธีต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น เหมาะสมต่อวิธีการสอนโดยกระบวนการกลุ่มวิธีบรรยายและ วิธีการแสดงละคร เป็นต้น

สุนันท์ สุขสวัสดิ์ (2558: 20) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง หลักการจัดการอาคารสถานที่และการจัดสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมเอาไว้ 4 ประการดังต่อไปนี้

1. การแบ่งสัดส่วนพื้นที่ของกิจกรรมต่าง ๆ ในสถาบันการศึกษาอย่างชัดเจน เช่น พื้นที่อาคารสำหรับการเรียนการสอน พื้นที่สำหรับการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ พื้นที่สำหรับการฝึกงาน พื้นที่สำหรับกำจัดสิ่งปฏิกูล
2. การวางแผนบริเวณปลูกสร้างอาคารเรียนและอาคารประกอบ เช่น ถูกต้องตามทิศทางลม เพื่อต่อการรับแสงสว่างและป้องกันเสียงรบกวนได้
3. การจัดให้มีทางเดินเท้าระหว่างอาคาร เช่น ทำทางเดินเท้าที่มีหรือไม่มีหลังคาเชื่อมระหว่างอาคารต่าง ๆ โดยจัดทำจากวัสดุในท้องถิ่นหรือใช้พันธุ์ไม้ให้ร่มเงา พันธุ์ไม้เลื้อยหรือพันธุ์ไม้พุ่มดอก

4. การอนุรักษ์สภาพแวดล้อมที่จะให้ความสะดวกและร่มเงาแก่นักเรียนหรือนักศึกษา เช่น ต้นไม้ สนามหญ้า สระน้ำ ทางน้ำธรรมชาติ ไม้ดอกไม้ประดับ รวมทั้งจัดให้มีระบบการกำจัดขยะเปียกขยะแห้งให้หมดไปหรือปรับปรุง เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ในรูปอื่น เช่น การทำปุ๋ยหมัก

สุพัฒน์ สินมะลิ (2558: 16) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง ตั้งอยู่ในที่ที่เหมาะสมในแง่ของชุมชนและโรงเรียนอื่น ๆ และกว้างขวางเหมาะสมกับโครงการในปัจจุบันและอนาคตมากที่สุดต่าง ๆ ตั้งอยู่ในที่ที่ปลอดภัย สวยงาม และสามารถใช้ประโยชน์ เพื่อกิจกรรมและนันทนาการได้ วางแผนผังที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เพื่อความเหมาะสมกับความต้องการในการศึกษา ตั้งอยู่ในที่มีความสงบพอสมควร เพื่อความเหมาะสมในการเรียนการสอน ควรตั้งอยู่ในที่ที่ก่อให้เกิดปัญหาการจราจรน้อยที่สุด มีการระบายอากาศ และมีแสงสว่างถูกต้องตามหลักการ จัดวางอาคารให้เหมาะสมกับหน้าที่ สวยงาม สะดวกสบายและใช้ประโยชน์ได้ สร้างด้วยวัสดุที่เลือกสรรมาอย่างดี ทนทานและราคาพอสมควร ภายในตึกเรียนควรจัดวางวัสดุให้เหมาะสมกับหน้าที่ใช้สอน มีความสวยงาม สะดวกสบายและเป็นประโยชน์

ลัดดา ภูเกียรติ (2559: 15) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นต้องพิจารณาทั้งตัวผู้เรียนและตัวผู้สอน กล่าวคือในตัวผู้เรียนนั้นจะต้องได้รับประสบการณ์ตรงในการทำงาน ได้ฝึกปฏิบัติจริงจนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเองได้แสดงออกฝึกคิดอย่างหลากหลาย ส่วนครูจะต้องเตรียมการทั้งด้านเนื้อหาและวิธีการที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะกระบวนการต่าง ๆ ทั้งกระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการแก้ปัญหา ฯลฯ เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ในบรรยากาศที่ครูเตรียมไว้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

ฉันท ชาติทอง (2558: 66-73) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง เป็นบริการเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการเรียนการสอน เป็นงานที่ส่งเสริมงานวิชาการให้ดีขึ้น จึงนับ

ได้ว่างานอาคารสถานที่เป็นงานสำคัญงานหนึ่งที่ผู้บริหารให้ความสนใจ เอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด การบริหารอาคารสถานที่ ประกอบด้วย 1) งานออกแบบและควบคุมการก่อสร้าง 2) งานก่อสร้างและซ่อมแซม 3) งานบริการไฟฟ้าและ โทรศัพท์ 4) งานรักษาความสะอาดและพัฒนาบริเวณ 5) งานรักษาความปลอดภัย งานควบคุมการใช้อาคารสถานที่งานประเมินการใช้อาคารสถานที่การปรับปรุงสถานที่ที่มีจุดหมาย คือ 1) เพื่อให้ได้ประโยชน์ทางการศึกษาอย่างเต็มที่ 2) เพื่อยืดอายุอาคารเรียน 3) เพื่อให้เกิดความปลอดภัยและสุขลักษณะที่ดี 4) เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีต่อการเรียนรู้และ 5) เพื่อความสวยงาม น่าเรียน น่าอยู่ น่าดู

สุนันท์ สุขสวัสดิ์ (2558: 26) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง หลักการจัดการอาคารสถานที่และการจัดสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมเอาไว้ 4 ประการดังต่อไปนี้

1. การแบ่งสัดส่วนพื้นที่ของกิจกรรมต่างๆ ในสถาบันการศึกษาอย่างชัดเจน เช่น พื้นที่อาคารสำหรับการเรียนการสอน พื้นที่สำหรับการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ พื้นที่สำหรับการฝึกงาน พื้นที่สำหรับกำจัดสิ่งปฏิกูล

2. การวางผังบริเวณปลูกสร้างอาคารเรียนและอาคารประกอบ เช่น ถูกต้องตามทิศทางลมเอื้อต่อการรับแสงสว่างและป้องกันเสียงรบกวนได้

3. การจัดให้มีทางเดินเท้าระหว่างอาคาร เช่น ทำทางเดินเท้าที่มีหรือไม่มีหลังคาเชื่อมระหว่างอาคารต่าง ๆ โดยจัดทำจากวัสดุในท้องถิ่นหรือใช้พันธุ์ไม้ให้ร่มเงา พันธุ์ไม้เลื้อยหรือพันธุ์ไม้พุ่มดอก

4. การอนุรักษ์สภาพแวดล้อมที่จะให้ผลดีและร่มเงาแก่นักเรียนหรือนักศึกษา เช่น ด้านไม้ สนามหญ้า สระน้ำ ทางน้ำธรรมชาติ ไม้ดอกไม้ประดับ รวมทั้งจัดให้มีระบบการ กำจัดขยะเปียกขยะแห้งให้หมดไป หรือปรับปรุงเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ในรูปแบบอื่น เช่น การทำปุ๋ยหมัก

วิภา ร่วมโพธิ์ (2558: 23) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง การจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในห้องเรียน ไม่มีรูปแบบและองค์ประกอบที่แน่นอน ครูผู้สอน ครูประจำชั้นสามารถจัดได้ตามความเหมาะสม แต่อย่างไรก็ตามควรคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ดังนี้

1. จัดแสงสว่างให้พอเพียง เพราะนักเรียนจะต้องใช้สายตาในการอ่านและเขียนหนังสืออยู่เสมอ

2. จัดห้องเรียนให้สะอาดและมีระเบียบ จะทำให้ห้องเรียนน่าอยู่และเป็นการฝึกลักษณะนิสัยของนักเรียนด้วย

3. ห้องเรียนต้องปราศจากเสียงรบกวนจากภายนอก

4. จัดอุปกรณ์การเรียนการสอนให้พอเหมาะและอุปกรณ์ทุกชิ้นต้องมีประโยชน์ที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอน

5. โต๊ะครูต้องวางในตำแหน่งที่จะมองเห็นนักเรียนได้ทั่วถึงและไม่เกะกะ

6. ตู้หรือชั้นวางของ สำหรับเก็บของครูและนักเรียนควรจัดให้อยู่ในมุมที่เหมาะสม สะดวกแก่การนำสิ่งของเหล่านั้นออกมาใช้

7. กระดานดำควรมีขนาดกว้าง ขาวพอสมควร สีที่ใช้ควรเป็นสีเขียวเมื่อเขียนแล้วต้องให้นักเรียนสามารถมองเห็น ได้ชัดเจนทุกคน

8. โต๊ะ เก้าอี้นักเรียน ควรมีน้ำหนักและขนาดที่เหมาะสม สะดวกต่อการเคลื่อนย้าย เพื่อให้เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

9. ป้ายนิเทศปิดไว้ที่ผนังห้องตามจุดที่เหมาะสมและควรจัดให้ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการเปลี่ยนแปลงไปตามเนื้อหาที่กำลังเรียน

10. มุมแสดงผลงานนักเรียน ควรจัดให้มีมุมนี้ เพื่อให้นักเรียนได้ภูมิใจในความสำเร็จของตนเองและขณะเดียวกันก็ได้ศึกษาดูงานผู้อื่นด้วย

11. มุมเสริมความรู้ เช่น มุมหนังสือ มุมประสบการณ์ เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ได้ทุกเวลาและควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัด เพื่อให้นักเรียนรู้สึกเป็นเจ้าของและใช้อย่างทะนุถนอม

12. ต้องมีความปลอดภัยและเหมาะสมกับจำนวนนักเรียนในห้องเรียนจะต้องปราศจากสิ่งที่เป็นอันตราย เช่น ของมีคม พื้นชำรุด เป็นต้นและขนาดของห้องต้องเหมาะสมที่จะให้นักเรียนเคลื่อนไหวและปฏิบัติกิจกรรมได้สะดวก

13. ตัวครู ถือได้ว่าเป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่สุดสำหรับนักเรียน สภาพทางกายภาพของครูจึงต้องจัดให้ดีที่สุด ได้แก่ ทำหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ลักษณะท่าทางสง่า มั่นใจในตนเอง แต่งกายสะอาด เรียบร้อย สวยงามเสมอ การปฏิบัติตนของครูต้องปฏิบัติให้ถูกต้องอยู่ในระเบียบวินัยที่ดี ต้องไม่ปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ไม่ดี เช่น สูบบุหรี่ กินเหล้า พุดจาหยาบคาย เป็นต้น

ทวินันท์ เนียมมะโนร (2558: 24) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง ดังนี้

1. ห้องเรียนทั่วไป หมายถึง ห้องเรียนโดยทั่วไปซึ่งใช้สอนตามปกติไม่มีวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้หรือกิจกรรมอื่นที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนปกติ

2. ห้องเรียนวิชาเฉพาะ หมายถึง บริเวณเพื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ หรือห้องเรียนประจำวิชาที่มีลักษณะพิเศษ ซึ่งต้องมีอุปกรณ์เครื่องใช้เป็นพิเศษต่างจากห้องอื่น

ทรงศนีย์ วราห์คำ (2558: 22) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง การจัดห้องเรียนเป็นระเบียบเรียบร้อยน่าดู อยู่ในตำแหน่งหรือบริเวณที่เหมาะสมและเอื้อต่อประโยชน์การใช้สอย โดยการจัดขึ้นอยู่กับสภาพความเป็นไปได้และความเหมาะสมของห้องเรียนวัสดุที่ใช้และความสามารถในการจัดห้องเรียนของครูผู้สอนรวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ภายนอกและภายในห้องเรียนสิ่งปลูกสร้างให้มีความมั่นคงแข็งแรงปลอดภัย

กัญญธิดา ยอดดี (2561: 20) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนผู้สอนจะต้องเป็นผู้จัดกระบวนการและบรรยากาศในการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน เหมาะสมกับ สภาพของผู้เรียนรวมถึงการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อให้กระบวนการสอนนั้นเกิดประสิทธิภาพสูงสุดผู้สอนจะต้องเป็นตัวอย่างที่ดีได้ทั้งด้านความรู้ความสามารถและบุคลิกลักษณะ เพราะผู้สอนเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้นักเรียน นักศึกษา ประพฤติปฏิบัติตาม

อุมาพร นิลพัฒน์ (2561: 27) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนเป็นส่วนสำคัญที่จะสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนเอื้ออำนวยต่อการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองมีอิสระในการคิด ได้ลงมือปฏิบัติจริง ส่งเสริมความสามารถของแต่ละคน พัฒนาผู้เรียนให้ถึงศักยภาพและคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้บรรลุตาม

จุดมุ่งหมายของการศึกษาตรงตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังครูจึงต้องเป็นผู้เร่งเร้าให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในการพัฒนาตนเอง โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญใช้หลักสูตรคุณธรรมนำความรู้ บูรณาการคุณธรรมและรวมไปถึงการจัดบริการ เพื่อสนับสนุนทางวิชาการต่างๆ ให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

วรปภา โพธิ์สุ (2558: 20) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง การจัดตกแต่งอาคารสถานที่สิ่งปลูกสร้างมีความมั่นคงแข็งแรงปลอดภัย มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด อาคารเรียน อาคารประกอบห้องเรียน ห้องสมุดห้องปฏิบัติการ โรงอาหารที่ถูกสุขลักษณะ ห้องน้ำ ห้องส้วมที่มีการดูแลความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ อุปกรณ์ในห้องเรียนสนามกีฬาอุปกรณ์กีฬา มีเพียงพอเหมาะสมและปลอดภัย

อารียา สตาร์ตัน (2561: 51) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตรงตามจุดประสงค์ ส่งเสริมความสามารถของแต่ละบุคคลและ เป็นไปตามความต้องการของชุมชน โดยสถานศึกษาจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทั้ง ภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดบริการ เพื่อสนับสนุนทางวิชาการที่จะทำให้ ผู้เรียนได้รับความรู้และได้รับประสบการณ์ให้มากที่สุดภายใต้บรรยากาศที่มีชีวิตชีวา แจ่มใส นำเรียนรู้ ส่งเสริมความสามารถของแต่ละบุคคล เร่งเร้าให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง โดนเน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางตลอดจนการจัดบริการต่าง ๆ ทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอทำให้ผู้เรียนปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ณัฐกั อุทโท (2559: 27) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง การจัดบริเวณโรงเรียนให้มีความสะอาด มีความเป็นระเบียบ มีภูมิทัศน์สวยงาม การจราจรภายในโรงเรียน สะดวกมีถึงขยะเพียงพอต่อการรองรับขยะ สถานที่ออกกำลังกายเพียงพอและมีความปลอดภัย มีระบบระบายน้ำที่รวดเร็วไม่ท่วมขัง มีสถานที่พักผ่อนอย่างเพียงพอและส่งเสริมการเรียนรู้

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่ หมายถึง การส่งเสริมให้เกิดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมกับการเรียนการสอนของสถานศึกษา เพราะอาคารสถานที่เป็นสิ่งสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน การจัดห้องเรียน และมีพื้นที่ในการพักผ่อน มีห้องเรียนที่พร้อมสำหรับการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้และมีพัฒนาการการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ ได้แก่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องสมุด ห้องสุขา ตลอดจนสภาพและลักษณะห้องเรียน อุปกรณ์ในห้องเรียน สื่อการเรียนการสอนต้องมี ปริมาณเหมาะสม เพียงพอ และมีคุณภาพกับตัวผู้เรียน อีกทั้งยังต้องจัดให้เป็นระเบียบ สะอาด เหมาะสมกับสถานที่ตั้งในห้องเรียนหรือห้องปฏิบัติการรวมถึงคำนึงถึงความปลอดภัยจากการใช้ อาคารสถานที่อีกด้วย

1.4.2 ด้านการเรียนการสอน

สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านการเรียนการสอนเป็นพฤติกรรมกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ที่มีผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านการสอนมีความสำคัญ ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญแก่นักเรียนให้มาก โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ครูผู้สอนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลใช้วิธีการเรียน การสอนที่หลากหลายพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับความรู้ ความสามารถพื้นฐานของแต่ละบุคคล จัดการเรียนการสอนที่ไม่สร้างความเบื่อหน่าย สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ สร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

ระหว่างครูและนักเรียนทุกคนในชั้นเรียน เพื่อให้เด็กทุกคนมีพฤติกรรมและการแสดงออกที่ดีต่อการเรียนรู้อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

แอสติน (Astin, 1972: 84) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนหมายถึง การถ่ายทอดความรู้และทักษะ แนวความคิดและอุดมการณ์ทั้งหมดให้ปรากฏในตัวนักเรียนกระบวนการดังกล่าวอาจรวมถึงวิธีการในการถ่ายทอดการเรียนรู้ทั้งหมดที่เกิดขึ้นระหว่างนักเรียนกับครูผู้สอน องค์ประกอบที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการทำงาน คือ การจัดห้องเรียน บรรยากาศในการเรียนการสอน คุณภาพของครูผู้สอน วิธีสอน หลักสูตร เจตคติที่ดีของครูผู้สอนต่อวิชาที่สอน

กัลยา ตากุล (2558: 147) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน หมายถึง ปัจจุบันบางสถานศึกษามีการเรียนการสอนวิชาการแก้ปัญหาอนาคต มีการจัดบรรยากาศห้องเรียนให้นักเรียนมีอิสระทางความคิด ไม่มีภาวะกดดัน แต่มีความเป็นระเบียบไม่รบกวนการทำงานของกันและกัน ครูกับนักเรียนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ครูเอื้ออาทรและเป็นมิตร รวมทั้งมีการเสริมแรงกับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ทำให้นักเรียนสามารถคิดและเรียนรู้กระบวนการแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดีสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน เป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนสนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้ของผู้เรียนในห้องเรียนและมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน การจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ ทั้งมีการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาได้ดียิ่งขึ้น

ลัดดา ภูเกียรติ (2559: 15) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน หมายถึง ให้ความเห็นว่าการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นต้องพิจารณาทั้งตัวผู้เรียนและตัวผู้สอน คือ ในตัวผู้เรียนนั้นจะต้องได้รับ ประสบการณ์ตรงในการทำงานได้ฝึกปฏิบัติจริงจนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเองได้แสดงออกและฝึกคิดอย่างหลากหลายได้ฝึกค้นคว้ารวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองได้ทำกิจกรรมตามความสามารถความถนัดและความสนใจของตนเองอย่างมีความสุขได้ฝึกความรับผิดชอบและความมีวินัยในตนเองเกิดการเรียนจากกลุ่มและมีโอกาสได้แลกเปลี่ยน กิจกรรมรวมไปถึงการรู้จักประเมินตนเองและยอมรับการประเมินจากผู้อื่น ที่สำคัญผู้เรียนจะต้อง เรียนอย่างยั่งยืนโดยมีแรงจูงใจในการให้ความสนใจใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่องส่วนครูจะต้องเตรียมการทั้งด้านเนื้อหาและวิธีการที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะกระบวนการต่าง ๆ ทั้งกระบวนการคิดกระบวนการกลุ่มกระบวนการแก้ปัญหา ฯลฯ เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ในบรรยากาศที่ครูเตรียมไว้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน รวมไปถึงสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ให้เกิดแรงบันดาลใจ จูงใจหรือเร้าใจ เพื่อเสริมให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น ครูต้องพยายามจัดหาและรู้จักใช้แหล่งเรียน ที่หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริงครูต้องจัดกิจกรรมและสร้างสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างหลากหลายที่ฝึกให้นักเรียนรู้จักคิดแก้ปัญหาค้นพบความรู้และแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม เพื่อนในขณะเดียวกันครูต้องจัดเวลาในการดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยการกระตุ้นให้ฝึกคิดฝึกทำด้วยตนเองตามศักยภาพที่แตกต่างของแต่ละคนรู้จักสังเกตและประเมินพัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

สุนันท์ สุขสวัสดิ์ (2558: 27) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน หมายถึง การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจและแรงจูงใจในการเรียนคือ

1. การสร้างความเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนกับนักเรียน เช่นการจัดที่นั่งเป็นกลุ่ม แผนที่นั่งของนักเรียน
 2. การยิ้มแย้มแจ่มใส แสดงอารมณ์ดี
 3. ใช้คำพูดที่แสดงความเมตตาหรือใช้อำนาจข่มขู่ให้นักเรียนกลัว ครูควรสนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในบทบทเรียนให้คำชม มากกว่าคำติ
 4. ให้ความรักความอบอุ่นนักเรียนทุกคนควรมีความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ เป็นที่รักและยอมรับของครูและเพื่อนๆ ครูจะต้องเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์อันดีโดยต้องพยายามรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
 5. ให้ความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจโดยครูต้องเอาใจใส่และสอนนักเรียนให้อยู่ด้วยกันอย่างราบรื่น ไม่ขัดแย้งซึ่งกันและกัน
 6. ให้ความยุติธรรม การปฏิบัติต่อนักเรียนทุกคนด้วยใจเป็นกลางไม่มีอคติ ต้องพยายามควบคุมอารมณ์ให้ได้ พร้อมทั้งจะให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน
 7. ให้ความไว้วางใจและยกย่องให้นักเรียนทำงานหรือกิจกรรมตามที่มอบหมาย โดยครูเป็นที่ปรึกษาให้นักเรียนให้นักเรียนมีอิสระในการทำงานเข้าใจตนเองรับผิดชอบตนเองและเรียนรู้ด้วยตนเอง
 8. มีความไวในการรับรู้อารมณ์ต่าง ๆ ของนักเรียน เช่น ขณะที่ครูกำลังสอนเมื่อสังเกตเห็นว่านักเรียนไม่สนใจ ครูก็อาจจะเปลี่ยนกิจกรรมหรือเปลี่ยนเทคนิคการสอน เพื่อให้ทุกคนหันมาสนใจบทเรียนตามเดิม
 9. มีการยอมรับนับถือ ครูเห็นคุณค่าในตัวนักเรียน ยอมรับว่านักเรียนเป็นบุคคล สำคัญมีคุณค่าและสามารถเรียนได้ ให้โอกาสแสดงความรู้สึก โดยวิธีสอนแบบต่าง ๆ อย่างหลากหลาย
 10. ให้นักเรียนมีบทบาทในการสร้างความดี ให้นักเรียนที่เก่งช่วยสอนให้แก่เด็กเรียนที่เรียนอ่อน
 11. ไม่แสดงพฤติกรรมที่ซ้ำ ครูต้องพยายามเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนไม่ให้ซ้ำๆ กันเป็นประจำเพราะจะทำให้เกิดบรรยากาศที่น่าเบื่อหน่าย
 12. ให้แรงเสริมหรือรางวัลควมมีการให้กำลังใจแก่นักเรียนที่มีจุดเด่นด้านต่าง อย่างทั่วถึงและตามความเหมาะสม เช่น ชมเชยนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมเป็นกลุ่มเพราะจะทำให้ผู้ได้รับการชมเชยมีความภูมิใจนักเรียนคนอื่น ๆ ก็จะได้เห็นแบบอย่างที่ดี เป็นต้น
- ลัดดา ภูเกียรติ (2559: 15) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน หมายถึง การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นต้องพิจารณาทั้งตัวผู้เรียนและตัวผู้สอน กล่าวคือในตัวผู้เรียนนั้นจะต้องได้รับประสบการณ์ตรงในการทำงาน ได้ฝึกปฏิบัติจริงจนค้นพบความถนัด และวิธีการของตนเองได้แสดงออกและฝึกคิดอย่างหลากหลาย ส่วนครูจะต้องเตรียมการทั้งด้านเนื้อหาและวิธีการที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะกระบวนการต่าง ๆ ทั้งกระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการแก้ปัญหา ฯลฯ เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ในบรรยากาศที่ครูเตรียมไว้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน
- สำราญ วังบุราช (2558: 25) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่บ่งบอกถึงลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย

1. การเรียนรู้อย่างมีความสุข อันเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล คำนึงถึงการทำงานของสมองที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการทางอารมณ์ของผู้เรียน ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องที่ต้องการเรียนรู้ในบรรยากาศที่เป็นธรรมชาติ บรรยากาศของการเอื้ออาทรและเป็นมิตร ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย นำผลการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้

2. การเรียนรู้จากการได้คิดและลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งเป็นการฝึกทักษะที่สำคัญ คือ การแก้ปัญหาและความมีเหตุผล

3. การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น เป้าหมายที่สำคัญด้านหนึ่งในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ผู้เรียน แสวงหาความรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกสถานศึกษา ทั้งที่เป็นเอกสาร วัสดุ สถานที่ สถานประกอบการ บุคคลซึ่งประกอบด้วยเพื่อน กลุ่มเพื่อน วิทยากร หรือผู้เป็นภูมิปัญญาของชุมชน

4. การเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง การสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง ผู้เรียนจะได้รับการฝึกด้านการจัดการแล้วจึงฝึกด้านสมาธิความมีวินัยในตนเองและการรู้จักตนเองมากขึ้น

สิริวรรณ ศรีพหล (2558: 37) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน หมายถึง สภาพการจัดองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น หลักสูตร สื่อการเรียนการสอน แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IP)กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ซึ่งสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนเป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนบรรยากาศห้องเรียน สภาพแวดล้อมของห้องเรียนมีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพของการเรียนการสอนซึ่งมีแนวทางการจัดการสภาพแวดล้อมของห้องเรียนให้มีประสิทธิภาพ ว่าควรเป็นดังนี้ 1) ห้องเรียนที่ดีควรส่งเสริมพัฒนาการด้านจิตใจและสังคมของนักเรียน 2.0 ห้องเรียนที่ดีควรอำนวยความสะดวกหรือสนับสนุนให้วัตถุประสงค์การเรียนการสอนบรรลุผลและวัตถุประสงค์นั้น ต้องเหมาะสมกับระดับการพัฒนาของผู้เรียนด้วย 3) ห้องเรียนที่ดีควรส่งเสริมเสรีภาพทางวิชาการของผู้เรียนอย่างมีขอบเขต 4) ห้องเรียนที่ดีควรส่งเสริมผู้เรียนพัฒนาทักษะในการเรียนด้วยตนเอง 5) ห้องเรียนที่ดีควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบการจัดการห้องเรียน 6) การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกันในบรรยากาศที่อบอุ่นและเน้นความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและ 7) ควรเน้นให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อห้องเรียนของตน

สำราญ วังบุราช (2559: 26) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่บ่งบอกถึงลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนประกอบด้วย

1. การเรียนรู้อย่างมีความสุขอันเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลคำนึงถึงการทำงานของสมองที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการทางอารมณ์ของผู้เรียนที่ต้องการเรียนรู้ในบรรยากาศที่เป็นธรรมชาติบรรยากาศของการเอื้ออาทรและเป็นมิตร ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้

2. การเรียนรู้จากการได้คิดและลงมือปฏิบัติจริงซึ่งเป็นการฝึกทักษะที่สำคัญ คือ การแก้ปัญหาและความมีเหตุผล

3. การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น เป้าหมายที่สำคัญ ด้านในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือผู้เรียนแสวงหาความรู้ที่หลากหลาย ทั้งในและนอกสถานศึกษาทั้งที่เป็นเอกสารวัสดุสถานที่สถานประกอบการบุคคลซึ่งประกอบด้วย เพื่อนกลุ่ม เพื่อนวิทยากรหรือผู้เป็นภูมิปัญญาของชุมชน

4. การเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง การสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ของตนเองผู้เรียนจะได้รับการฝึกด้านการจัดการแล้วยังฝึกด้านสมาธิความมีวินัยในตนเองและการรู้จักตนเองมากขึ้น

ทรรศนีย์ วรหาคำ (2561: 25-26) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะ ค่านิยมของผู้เรียน ให้เป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์ การเรียนการสอนนั้นมียุทธศาสตร์ประกอบทางด้าน สภาพแวดล้อมในการเรียนที่ละเอียดอ่อนและมีความสำคัญเท่าเทียมกับเนื้อหาวิชาและจุดประสงค์ การเรียน ผู้สอนจะต้องพิจารณาเลือกใช้สภาพแวดล้อมในการเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนนั้นคือบรรยากาศที่ยกข้อหรือส่งเสริมความสำคัญของ ผู้เรียนให้มีความรู้สึกร่วมสมัย จัดช่องว่างระหว่างกันและกันให้เป็นอิสระและใช้ความสามารถ ของผู้เรียนมาเป็นประโยชน์ในการฝึกอบรม ท่าทีและพฤติกรรมของผู้สอนจะต้องแสดงออกว่าผู้สอนมีความปรารถนาดียกย่องและนับถือสนใจปัญหาของผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา จึงเป็นการสร้างบรรยากาศ แห่งความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนเป็นหลักมากกว่าความต้องการของผู้สอน

กัญญ์ธิดา ยอดดี (2561: 20) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนผู้สอนจะต้องเป็น ผู้จัดกระบวนการและบรรยากาศในการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับรายวิชาที่สอนเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนรวมไปถึงการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อให้ กระบวนการสอนนั้นเกิดประสิทธิภาพสูงสุดผู้สอนจะต้องเป็นตัวอย่างที่ดีได้ทั้งด้านความรู้ ความสามารถและบุคลิกลักษณะ เพราะผู้สอนเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้นักเรียน นักศึกษา ประพฤติ ปฏิบัติตาม

อุมาพร นิลพัฒน์ (2561: 27) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน หมายถึง สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนเป็นส่วนสำคัญที่จะสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน เอื้ออำนวยต่อการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองมีอิสระในการคิด ได้ลงมือปฏิบัติจริง ส่งเสริม ความสามารถของแต่ละคน พัฒนาผู้เรียนให้ถึงศักยภาพและคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้บรรลุตาม จุดมุ่งหมายของการศึกษา ตรงตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจึงต้องเป็นผู้เร่งเร้าให้นักเรียนเกิดการ เรียนรู้ในการพัฒนาตนเอง โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญใช้หลักสูตรคุณธรรมนำความรู้ บูรณาการ คุณธรรมและรวมไปถึงการจัดบริการ เพื่อสนับสนุนทางวิชาการต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

วรภา โพร้สุ (2559: 24) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน หมายถึง การ ดำเนินการ เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ เช่น การเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญการจัดการ เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดทำหรือจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับกลุ่ม ผู้เรียนวิธีการสอน การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย เน้นกระบวนการคิดและมุ่งพัฒนา ศักยภาพของผู้เรียน การพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนกิจกรรมเสริมทักษะ

ทางวิชาการ มีการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นระบบและตรวจสอบได้ ด้านกลุ่ม เพื่อน หมายถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน การสร้างบรรยากาศเป็นกันเองสนุกสนานน่าเรียน รวมทั้งการแสดงออกถึงความรู้สึกหรือความสัมพันธ์ที่ดีที่เกิดขึ้น ในหมู่คณะครูกับครูกับนักเรียนและนักเรียน ครูกับนักเรียนในการร่วมกันทำกิจกรรมเป็นทีมหรือเป็นกลุ่มและส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการทำกิจกรรม

อารียา สตาร์ตัน (2561: 51) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ด้านวิชา (การเรียนรู้) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตรงตามจุดประสงค์ ส่งเสริมความสามารถของแต่ละบุคคลและเป็นไปตามความต้องการของชุมชน โดยสถานศึกษาจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดบริการเพื่อสนับสนุนทางวิชาการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้และได้รับประสบการณ์ให้มากที่สุดภายใต้บรรยากาศที่มีชีวิตชีวา แจ่มใส น่าเรียนรู้ ส่งเสริมความสามารถของแต่ละบุคคลเร่งเร้าให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง โดเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางตลอดจนการจัดบริการต่าง ๆ ทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอทำให้ผู้เรียนปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากความหมายดังกล่าวพอสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางด้านการเรียนการสอนเป็นส่วนสำคัญที่จะสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และการพัฒนาการของนักเรียน ซึ่งสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนประกอบด้วยการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และสืบค้นข้อมูลได้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ รวมทั้งสามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจบทเรียนได้ด้วยตนเองโดยมีครูอาจารย์ผู้สอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างมากในการเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณภาพและประสิทธิภาพผู้สอนจะต้องเป็นตัวอย่างที่ดีทั้งด้านความรู้ความสามารถและบุคลิกลักษณะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสอนและเป็นส่วนสำคัญยิ่งประการหนึ่งที่ทำให้การสอนเกิดประสิทธิผลตามความตั้งใจ คือ อุปกรณ์การสอนสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ที่มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับความรู้และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต

1.4.3 ด้านการบริการผู้เรียน

ระบบการบริหารเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในการจัดการศึกษา ถ้าระบบการบริหารเหมาะสมและมีประสิทธิภาพจะทำให้ นักเรียนเกิดการพัฒนาด้านที่ระบบการบริหารที่ดีต้องให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้ครูนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นผู้บริหารจะต้องรับฟัง เพื่อเป็นข้อพิจารณาในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา

Astin (1971: 135) ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมด้านการบริการผู้เรียน หมายถึง ลักษณะสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้นักเรียนได้รับความสะดวกปลอดภัยและความสุขสบายเช่น บริการแนะแนว บริการสุขภาพ บริการด้านสวัสดิการ บริการห้องสมุด บริการด้านประชาสัมพันธ์ บริการด้านการจัดหางานและบริการด้านอาชีพรวมทุกอย่างภายในห้องเรียนและสถานศึกษาที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนให้ประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีกระบวนการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย"หลักการ" "การจัดการ"และ "การปฏิบัติ"

สันติ บุญภิรมย์ (2559: 21) ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมด้านการบริการผู้เรียน หมายถึง การให้บริการนักเรียนคืองานที่เป็นหัวใจของสถานศึกษาหรือสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานย่อยอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เช่น หลักสูตรการพัฒนาหลักสูตร วิธีสอน สื่อการเรียนการ

สอน การวัดผลประเมินผล การประกันคุณภาพการศึกษาและงานอื่น ๆ ที่ส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการให้บรรลุผลสำเร็จ

ฉันท ชาติทอง (2557: 151) ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมด้านการบริการผู้เรียน หมายถึง งานด้านการปกครองในห้องเรียนเป็นงานหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนของนักเรียน ซึ่งคุณครูต้องจัดการห้องเรียนให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย โดยใช้ใช้งานด้านการปกครองเป็นเครื่องมือ โดยเฉพาะการพัฒนาพฤติกรรมในห้องเรียน ซึ่งมีสาระสำคัญที่คุณครูต้องดำเนินการดังนี้ พฤติกรรมในห้องเรียนที่นักเรียนแสดงออกมาทั้งในด้านบวกและในด้านลบ ล้วนแล้วแต่มีสาเหตุที่แตกต่างกัน คุณครูต้องให้ความสนใจทุกพฤติกรรม โดยนำพฤติกรรมด้านบวกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของนักเรียนและต้องควบคุม ปรับปรุง แก้ไขพฤติกรรมด้านลบ โดยมีแนวทางการจัดการห้องเรียน โดยการกำหนดกฎระเบียบและวิธีปฏิบัติอย่างเหมาะสมการช่วยให้นักเรียนจดจ่ออยู่กับงานและการจัดการเมื่อนักเรียนประพฤติดีปฏิบัติไม่เหมาะสมดังนี้

1. การกำหนดกฎระเบียบและวิธีปฏิบัติที่เหมาะสม
2. การช่วยให้นักเรียนจดจ่ออยู่กับงาน
3. การจัดการเมื่อนักเรียนประพฤติดีปฏิบัติไม่เหมาะสม

วิภา ร่วมโพธิ์ (2558: 42) ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมด้านการบริการผู้เรียน หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา มีการจัดสภาพแวดล้อม 2 ประเภท คือ 1) การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ ด้านภูมิทัศน์ ด้านอาคารสถานที่และด้านความปลอดภัย 2) การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการการเรียนการสอนและด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล

ทรรศนีย์ วรหาคำ (2561: 25) ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมด้านการบริการผู้เรียน หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาด้านการบริหาร คือ การดำเนินการในสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรและจัดระบบทางการบังคับบัญชาที่มีความเป็นกันเอง มีความเป็นประชาธิปไตยบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนในการบริหารและตัดสินใจ ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งสำคัญที่ทำให้สถานศึกษาพัฒนางานด้านต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทหน้าสำคัญและต้องสำนึกตลอดเวลาว่าบรรยากาศของการบริหารงานที่ดีนั้นควรใช้ครูได้มีส่วนร่วมในการคิดการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นไปอย่างราบรื่นขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมด้านการบริหารทั้งสิ้น ดังนั้น สิ่งแวดล้อมด้านการบริหารที่เหมาะสมจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดการเรียนรู้และจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

กัญญธิดา ยอดดี (2561: 25) ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมด้านการบริการผู้เรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้มอบหมาย กำกับและดูแลให้บุคลากรไปปฏิบัติ เพื่อให้การศึกษาแก่ผู้เรียน มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะและมีเจตคติตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรทำให้ผู้เรียนเติบโตขึ้นมาเป็นสมาชิกที่ดีตามความต้องการของสังคม ผู้บริหารออกกฎระเบียบและคำสั่ง กับอำนาจ จากความดีงามที่มีในตัวไปจัดองค์ประกอบในการบริหารสามารถทำงานประสานสัมพันธ์ที่ดี ผู้บริหารต้องมีสติปัญญา มีวุฒิภาวะสูง มีสุขภาพที่ดี มีทักษะและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี คำนึงถึงสวัสดิการภาพและความมั่นคงของผู้ใต้บังคับบัญชา รวมทั้งในด้านการสื่อสารความหมายต่าง ๆ

กัญธิดา ยอดดี (2561: 25) ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมด้านการบริการผู้เรียน หมายถึง สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการบริหารกระบวนการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้มอบหมาย กำกับและดูแลให้บุคลากรไปปฏิบัติ เพื่อให้การศึกษาแก่ผู้เรียน มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะและมีเจตคติตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรทำให้ผู้เรียนเติบโตขึ้นมาเป็นสมาชิกที่ดีตามความต้องการของสังคม ผู้บริหารออกกฎระเบียบและคำสั่ง กับอำนาจ จากความดีงามที่มีในตัวไปจัดองค์ประกอบในการบริหารสามารถทำงานประสานสัมพันธ์ที่ดี ผู้บริหารต้องมีสติปัญญา มีวุฒิภาวะสูง มีสุขภาพที่ดี มีทักษะและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี คำนึงถึงสวัสดิภาพและความมั่นคงของผู้ใต้บังคับบัญชา รวมทั้งในด้านการสื่อสารความหมายต่าง ๆ

วรภา โพธิ์สุ (2559: 17) ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมด้านการบริการผู้เรียน หมายถึง การจัดสิ่งต่างๆ ภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เช่น วางแผนพัฒนางานที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร การบังคับบัญชาที่มีความเป็นกันเองมีความเป็นประชาธิปไตยบุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โดยใช้หลักการบริหารแบบการมีส่วนร่วมทั้งบุคลากรในสถานศึกษานักเรียนผู้ปกครองและชุมชนมีการทำงานเป็นทีม

อารียา สดาร์ตัน (2561: 46) ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมด้านการบริการผู้เรียน หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาด้านการบริหาร เป็นระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา โดยมีการกระบวนการในการดำเนินการต่าง ๆ ที่ทำให้ภารกิจต่างๆ บรรลุเป้าหมายไปได้ด้วยดีนั้นต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จากบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมให้การปฏิบัติงานให้เป็นไปได้อย่างมีระบบทำให้บรรลุเป้าหมายประสบความสำเร็จได้ด้วยดีและประสิทธิภาพ

เลิศศักดิ์ คำปลิว (2558: 20) ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมด้านการบริการผู้เรียน หมายถึง การดำเนินการโดยวิธีที่หลากหลายเพื่อให้ครูได้มีโอกาสใช้ความสามารถของตนเองเต็มที่และสามารถใช้เวลาปฏิบัติหน้าที่ได้มากพอในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ทุกฝ่าย ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ รวมถึงรับทราบบทบาทหน้าที่ของตนเอง ตลอดจนแนวทางปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

ปวิศม พงษ์ประเสริฐ (2558: 40) ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมด้านการบริการผู้เรียน หมายถึง ถ้าผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีความเข้าใจในเรื่องระบบการดำเนินงานของหน่วยงานแล้ว ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีความเข้าใจในเรื่องระบบและเรื่องการดำเนินงานผู้ปฏิบัติย่อมอุทิศตนเพื่องานและมีขวัญในการปฏิบัติงานดีการมอบหมายงาน และการสั่งการก็เป็นไปตามสายการบังคับบัญชาอย่างแจ่มชัดเหมาะสมกับความสามารถไม่เกินกำลังมอบหมายงานและติดตามดูแลช่วยเหลือถามไถ่ดูแลความเหน็ดเหนื่อยยกย่องชมเชย มีการสร้างขวัญกำลังใจ จัดสวัสดิการให้หลายๆ รูปแบบ เป็นต้น

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร เป็นการดำเนินการใด ๆ ภายในสถานศึกษา โดยวิธีที่หลากหลาย ลักษณะสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้นักเรียนในการรับบริการอาหารกลางวันที่มีประโยชน์ถูกสุขลักษณะ การดูแลการเดินทางไป-กลับบ้าน การตรวจความสะอาดร่างกาย เล็บ มือ ฝ่าเท้า หรือ เสื้อผ้า ให้บริการรักษาพยาบาลอาการเจ็บป่วยเล็กน้อย การจัดบริการรับส่ง

นักเรียน การจัดบริการทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ยากจน ตลอดจนการปฏิบัติงาน การดำเนินงาน อย่างมีระบบ แบบแผน ทุกคนทำงานด้วยความร่วมแรงร่วมใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และช่วยเหลือซึ่งกัน ภายใต้อบรมวิชาการทำงานที่เป็นกันเอง ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการสร้างบรรยากาศ ในการที่ดี เพื่อนำไปสู่การสร้างสภาพแวดล้อมทางการบริหารที่เหมาะสมและสามารถตอบสนองความ คาดหวังของนักเรียนได้

1.4.4 ด้านการจัดการศึกษา

แอสติน (Astin, 1972: 84) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร การจัดการศึกษา หมายถึง นโยบายและระเบียบการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารภายในสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารจะต้อง บริหารไปในทิศทางที่จะทำให้สถานศึกษา เต็มไปด้วยบรรยากาศแห่งมิตรภาพ กลุ่มเพื่อนภายใน สถานศึกษามีความอบอุ่น มีความรู้สึกร่วมเป็นส่วนร่วมเป็นเจ้าของ มีความสุขสบาย อยากรมาทำงาน มีความกระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น จะเห็นได้ว่าระบบการบริหารที่ดีมีประสิทธิภาพจะต้องมีสภาพที่ คล่องตัว มีอิสระในการดำเนินการ ทั้งในด้านการบริหารงานบุคคล การบริหารด้านงบประมาณและ การบริหารด้านวิชาการ การดำเนินการต่าง ๆ ภายในโรงเรียนจะสำเร็จได้ด้วยความร่วมมือร่วมใจของ บุคลากรจากการทำงานอย่างมีระบบ มีใจเอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือเกื้อกูลกันเป็นมิตรต่อกัน สิ่งชี้วัด ลักษณะสภาพสิ่งแวดล้อม

เลิศศักดิ์ คำปลิว (2558: 20) ได้ให้ความหมายของ การจัดสภาพแวดล้อมด้านการจัด การศึกษา หมายถึง การดำเนินการโดยวิธีที่หลากหลาย เพื่อให้ครูได้มีโอกาสใช้ความสามารถของ ตนเองเต็มที่และสามารถอุทิศเวลาปฏิบัติหน้าที่ได้มากพอในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการ จัดการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ทุกฝ่าย ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ รวมถึงรับทราบบทบาทหน้าที่ของตนเอง ตลอดจนแนวทางปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุน การใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุดซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

พรพจน์ พจน์พัฒนพล (2558: 44) ได้ให้ความหมายของ การจัดสภาพแวดล้อมด้านการจัด การศึกษา หมายถึง การดำเนินการ ใด ๆ ภายในโรงเรียนให้การปฏิบัติงานสำเร็จลงด้วยความร่วมมือ ร่วมใจของบุคลากร ซึ่งสังเกตได้จากการดำเนินการงานอย่างมีระบบ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การ ช่วยเหลือเกื้อกูลกันของบุคลากร บุคลากรในโรงเรียนยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นมิตรต่อกันรักใคร่กลมเกลียว กัน สิ่งชี้วัดลักษณะสภาพแวดล้อมด้านการบริหารได้แก่ การจัดระบบการทำงานของครู อาจารย์ สาย งานการบังคับบัญชาที่มีความเป็นกันเอง อบอุ่น มีความเป็นประชาธิปไตย ทุกคนรู้จักบทบาทหน้าที่ ของตนเอง รวมถึงการจัดสวัสดิการและการจัดการด้านต่าง ๆ ด้วยลักษณะของการบริหารที่ก่อให้เกิด สิ่งแวดล้อมที่ดีนั้นเริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบายควรให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมมีการนำเสนอ ข้อมูลจากการสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหามากำหนดเป็นนโยบายในการแก้ปัญหาและพัฒนา งานของโรงเรียน ซึ่งการมีส่วนร่วมในการบริหารไม่ว่าจะเป็นไปในลักษณะของการมีส่วนร่วมตัดสินใจ หรือ ร่วมงานโดยการให้มีส่วนร่วมในงานเป็นการส่งเสริมให้มีการร่วมมือจากกลุ่มสามารถเรียนรู้พฤติกรรม และความรู้สึกทางด้านจิตวิทยาของผู้มีส่วนร่วมได้มาก ทำให้รู้เท่าที่ทั่วแต่ละคนมีความสามารถ มีความ คิดเห็นอย่างไร เป็นการเปิดโอกาสให้ได้ใช้ความรู้ความสามารถของแต่ละคนอย่างเต็มที่ กล่าวว่าถ้า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีความเข้าใจในเรื่องระบบการดำเนินงานของหน่วยงานแล้ว ผู้ปฏิบัติงานส่วน

ใหญ่มีความเข้าใจในเรื่องระบบและเรื่องการทำงาน ผู้ปฏิบัติย่อมอุทิศตน เพื่องานและมีขวัญในการปฏิบัติงานดี การมอบหมายงานและการสั่งการ ก็เป็นไปตามสายการบังคับบัญชาอย่างชัดเจนเหมาะสมกับความสามารถไม่เกินกำลังมอบหมายงานและติดตามดูแลช่วยเหลือถามไถ่ดูแลความเห็นดีเห็นชอบยกย่องชมเชย มีการสร้างขวัญกำลังใจ จัดสวัสดิการให้หลาย รูปแบบเป็นต้น การบริหารทางด้านการวางแผนอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นหลักทางการศึกษาเน้นหลักการ ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หรือสังคมในอนาคต นักวางแผนและนักบริหารที่มีอุดมการณ์ ต้องยึดหลักทางการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการทำงานจะต้องใช้ความรู้ความสามารถและพยายาม ค้นหาแหล่งสนับสนุนทั้งทางด้านการเงินและวัสดุอุปกรณ์จากแหล่งต่าง ๆ มาช่วยสร้างบรรยากาศทางการศึกษาที่ส่งผลทั้งโดยทางตรงและส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ในสังคมในอนาคต (นัฐยาพร ดุษฎี, 2558: 20)

ทรรศนีย์ วรหาคำ (2561: 25-26) ได้ให้ความหมายของ การจัดสภาพแวดล้อมด้านการจัดการศึกษา หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนด้านการบริหาร การดำเนินการในโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรและจัดระบบทำงานการบังคับบัญชาที่มีความเป็นกันเอง มีความเป็นประชาธิปไตยบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนในการบริหารและตัดสินใจ ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่จะทำให้โรงเรียนพัฒนางานด้านต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญและต้องสำนึกตลอดเวลาว่า บรรยากาศของการบริหารงานที่ด้นั้น ควรให้ครู ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นไปอย่างราบรื่นขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมด้านการบริหารทั้งสี่ด้านนั้นสิ่งแวดล้อมด้านการบริหารที่เหมาะสมจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดการเรียนรู้และจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

อารียา สตารัตน์ (2561: 46) ได้ให้ความหมายของ การจัดสภาพแวดล้อมด้านการจัดการศึกษา หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาด้านการบริหาร เป็นระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา โดยมีกระบวนการ ในการดำเนินการต่าง ๆ ที่ทำให้ภารกิจต่าง ๆ บรรลุเป้าหมายไปได้ด้วยดีนั้นต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จากบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมให้การปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างมีระบบทำให้บรรลุเป้าหมายและประสบความสำเร็จได้ด้วยดีและมีประสิทธิภาพฮอลแลนด์ ได้ศึกษาการบริหารและหน้าที่ของหน่วยบริการนักศึกษา ในวิทยาลัยชุมชนของรัฐ พบว่า วิทยาลัยได้จัดบริหารแก่นักศึกษา 10 ประการ บริหารข่าวสารก่อนเข้าศึกษา การประชาสัมพันธ์ การปฐมนิเทศการให้คาปรึกษาหารือ บริหารข่าวสารด้านอาชีพ การช่วยเหลือด้านการเงิน บริการด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร บริการรวบรวมข้อมูล บริการด้านกิจการนักศึกษาและบริการทดสอบทางการศึกษา

กัญธิดา ยอดดี (2561: 259) ได้ให้ความหมายของ การจัดสภาพแวดล้อมด้านการจัดการศึกษา หมายถึง สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการบริหาร คือกระบวนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้มอบหมาย กำกับและดูแลให้บุคลากรไปปฏิบัติ เพื่อให้การศึกษาแก่ผู้เรียน มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะและมีเจตคติตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ทำให้ผู้เรียนเติบโตขึ้นมาเป็นสมาชิกที่ดีตามความต้องการของสังคม ผู้บริหารออกกฎ ระเบียบและคำสั่ง กับอำนาจ จากความดีงามที่มีในตัวไปจัดองค์ประกอบในการบริหารสามารถทำงานประสานสัมพันธ์ที่ดี ผู้บริหารต้องมี

สติปัญญา มีวุฒิภาวะสูง มีสุขภาพที่ดี มีทักษะและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี คำนึงถึงสวัสดิภาพและความมั่นคงของผู้ได้บ่งกับปัญหา รวมทั้งในด้านการสื่อความหมายต่าง ๆ

กรมสามัญศึกษา (2559: 33) ได้ให้ความหมายของ การจัดสภาพแวดล้อมด้านการจัดการศึกษา หมายถึง การดำเนินการใด ๆ ภายในโรงเรียนให้การปฏิบัติงานสำเร็จด้วยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรสังเกตได้จากการทำงานอย่างมีระบบ ความเอื้อเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การช่วยเหลือเกื้อกูลกันของบุคลากรบุคลากรยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นมิตรต่อกัน รักใคร่กลมเกลียวกัน การจัดสภาพแวดล้อมการบริหารเป็นการดำเนินการของสถานศึกษา ให้การปฏิบัติงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้บริหารและครูเป็นผู้มีความสำคัญยิ่งต่อการสร้างสภาพแวดล้อม โดยเริ่มที่ตัวผู้บริหาร จะต้องเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นในระหว่างครูด้วยกัน ระหว่างครูกับผู้บริหาร ความสัมพันธ์ที่ดีจะได้รับการไว้วางใจจากคณะครู ปฏิบัติต่อครูเหมือนกับเป็นผู้ร่วมงานที่ดี คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ สร้างขวัญกำลังใจในการทำงานให้แก่คณะครู โดยยึดหลัก การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participation management)

1. การสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหา จัดทำข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันแล้วนำข้อมูลมากำหนดนโยบายหรือแนวปฏิบัติของสถานศึกษา มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในลักษณะต่าง ๆ

2. ส่งเสริมให้บุคลากรของโรงเรียนทำงานร่วมกันในลักษณะต่างๆ เช่น ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ ส่งเสริมการรวมกลุ่มคิวิซี การนิเทศภายในเพื่ออภิปรายแก้ปัญหา หาข้อยุติและกำหนดเป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน

3. การสร้างขวัญและกำลังใจ ชัดสวัสดิการให้บุคลากรหลายรูปแบบ เช่น การมอบหมายงาน ส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณการจัดสวัสดิการต่าง ส่งเสริมสนับสนุนให้แสดงความสามารถในรูปแบบต่าง ๆ

4. จัดระบบต้อนรับผู้มาเยือนด้วยบรรยากาศแห่งความเป็นมิตร ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติต่อกันอย่างมีสัมมาคารวะตามขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย

นรา สมประสงค์ และเสรี ลาซโรจน์ (2558: 79) ได้ให้ความหมายของ การจัดสภาพแวดล้อมด้านการจัดการศึกษา หมายถึง ผู้บริหารและภาวะผู้นำของผู้บริหารและความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงานล้วนมีผลต่อการดำเนินการต่างๆ ในองค์กรทั้งสิ้น ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมีความระมัดระวังเป็นอย่างมากและควรเลือกกลวิธีในการบริหารที่ดีและเหมาะสม เพื่อที่จะทำให้บรรยากาศการบริหารและบรรยากาศการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างราบรื่น บุคคลทุกฝ่ายมีความสุขพอใจและมีแรงจูงใจในการทำงานและบรรยากาศการบริหารจะส่งผลต่อบรรยากาศการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ทุกคนที่อยู่ในสถานศึกษามีความพึงพอใจ การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีแรงจูงใจที่ต้องการเห็นความสำเร็จของงานของตนเองมีความรับผิดชอบต้องการเห็นความก้าวหน้าในงานและการได้รับการยอมรับนับถือ ซึ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยจูงใจที่สำคัญในการทางานบรรยากาศการบริหารและการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมได้

สุวพร ตั้งสมรพงษ์ (2559: 3) ได้ให้ความหมายของ การจัดสภาพแวดล้อมด้านการจัดการศึกษา หมายถึง สภาพแวดล้อมด้านการบริหารก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะส่งผลให้ระบบการบริหารมีประสิทธิภาพ เกิดความคล่องตัวในการดำเนินการกิจต่างๆ นโยบายการบริหารงาน

โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆของสถาบัน ควรมีการสื่อสารให้นักศึกษาทั่วไปในสถาบันได้รับทราบ เพราะเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นสำหรับนิสิตนักศึกษา มาก นอกจากนี้ ควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางเกี่ยวกับการพัฒนาตัวเองด้วยการบริหารที่ดีต้องมีความยืดหยุ่น ไม่ยึดติดในรูปแบบจนมากเกินไป รูปแบบการจัดองค์กรควรจะมีมีความยืดหยุ่นพอที่จะปรับเปลี่ยนได้เสมอ

ณัฐกั อุทโท (2559: 11) ได้ให้ความหมายของ การจัดสภาพแวดล้อมด้านการจัดการศึกษา หมายถึง การจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียน ทำให้เกิดความอบอุ่น ความสามัคคี รักห้องเรียน มีความสะอาดและปลอดภัย การตกแต่งภายในห้องเรียนสวยงาม การจัดโต๊ะ การจัดที่นั่งเพียงพอ มีมุมเสริมประสบการณ์ให้พร้อมต่อการเรียนการสอนของผู้สอน โดยวิธีสอนแบบกลุ่มหรือบรรยาย สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีมีความเป็นอิสระต่อการเรียน

รุ่งนภา คนเล (2558: 24) ได้ให้ความหมายของ การจัดสภาพแวดล้อมด้านการจัดการศึกษา หมายถึง การจัดห้องเรียนเป็นได้จำแนกสภาพแวดล้อมในห้องเรียนเป็น 4 มิติคือ

1. ลักษณะทางนิเวศวิทยา (Ecology) ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของนักเรียนและสภาพแวดล้อมทางวัตถุของห้องเรียน เช่น การจัดที่นั่ง การตกแต่งภายในห้องเรียน ความแออัด เสียงแสง เป็นต้น
2. สภาพของห้องเรียน (Milieu) ได้แก่ ลักษณะความเกี่ยวข้องของบุคคลและบุคลิกภาพส่วนรวมบุคคลในห้องเรียน
3. ระบบสังคม (Social system) ได้แก่ แบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือระหว่างกลุ่มที่กำหนดขึ้นภายในห้องเรียน
4. ระเบียบของการปฏิบัติ (Culture) ได้แก่ รูปแบบของการปฏิบัติเชิงสังคมภายในห้องเรียน อันประกอบด้วยความเชื่อ ค่านิยม บรรยายทางวิชาการ หรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสร้างหรือการใช้สติปัญญา

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านการบริหาร หมายถึง การดำเนินการใด ๆ ภายในโรงเรียน โดยวิธีที่หลากหลาย เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดผลสำเร็จ ความร่วมแรงร่วมใจความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ภายใต้บรรยากาศการทำงานที่เป็นกันเองซึ่งผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการสร้างบรรยากาศของการบริหารงานที่ดีเพื่อนำไปสู่การสร้างสภาพแวดล้อมทางการบริหารที่เหมาะสมต่อไป

1.4.5 ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน

แอสติน (1972: 147) ได้ให้ความเห็นว่างานด้านกิจกรรมนักเรียนนักศึกษาเป็นงานที่มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้และชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนนักศึกษาในสถาบันให้ดำเนินไปด้วยดีมีความปกติสุขตลอดไปจนถึงการมุ่งพัฒนาบุคลิกภาพการมีวินัยในตนเองการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาความสามารถความสนใจและความถนัดเฉพาะของนักเรียนนักศึกษาแต่ละคนให้ก้าวหน้าเป็นประโยชน์แก่ตนเองและแก่สังคมให้ได้มากที่สุดตัวอย่างงานด้านกิจกรรมผู้เรียนที่จัดการตามสถาบันต่างๆ ได้แก่ งานบริการด้านสอนซ่อมเสริม การศึกษาพิเศษงานจัดการดูแลให้ผู้เรียนได้เข้ากับกลุ่มเพื่อนและ ชั้นเรียนที่เหมาะสมกับความสามารถความถนัดและความสนใจการจัดให้ผู้เรียน

ได้มีกิจกรรมพิเศษในเวลาว่างเพื่อให้ฝึกใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ให้ผู้มีวินัยและรู้จักปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตยเป็นต้น

แมตทาว์น (2015: 132) ได้ให้ความหมายของด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน หมายถึง วัตถุประสงค์ของสภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรเป็นการเสริมการเรียนรู้จากห้องเรียนและสนองความต้องการพื้นฐานที่แสดงออกฝึกนักศึกษาให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมประชาธิปไตยสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขพัฒนาศีลธรรมและระเบียบวินัยนอกจากนี้ยังเป็นการค้นหาและพัฒนาความสามารถพิเศษของนักศึกษาในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย

เฟรคเคอริค (Prederick, 2015: 6) ได้ให้ความหมายของด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน หมายถึง กิจกรรมนักศึกษาไว้ว่าเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักศึกษาจัดขึ้นโดยสมัครใจที่จะเข้าร่วมและดำเนินการเองโดยความเห็นชอบของอาจารย์และการเข้าร่วมกิจกรรมนี้จะไม่มีส่วนในการพิจารณาผลการศึกษานักศึกษาที่จะทำให้นักศึกษา ได้ให้ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่า เป็นกิจกรรมที่จัดอย่างเป็นกระบวนการด้วยรูปแบบ วิธีการที่หลากหลาย ในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกายและจิตใจสติปัญญา อารมณ์และสังคม มุ่งเสริมเจตคติ คุณค่าชีวิต ปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจตนเอง สร้างจิตสำนึกในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรับตัวและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขโดยมีเป้าหมาย ดังนี้

1. ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย เกิดความชำนาญทั้งวิชาการและวิชาชีพอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น
2. ผู้เรียนกันพบความสนใจ ความถนัดและพัฒนาความสามารถพิเศษเฉพาะตัวมองเห็นช่องทางในการสร้างอาชีพในอนาคตได้เหมาะสมกับตนเอง
3. ผู้เรียนเห็นคุณค่าขององค์ความรู้ต่างๆ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการพัฒนาตนเอง
4. ผู้เรียนพัฒนาบุคลิกภาพ เจตคติ ค่านิยมในการดำเนินชีวิตและเสริมสร้างศีลธรรมจริยธรรม
5. ผู้เรียนมีจิตสำนึกและทำประโยชน์ เพื่อสังคมและประเทศชาติ

หวน พินธุพันธ์ (2559: 10) ได้ให้ความหมายของด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมนักเรียน คือ กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นด้วยความร่วมมือของนักเรียน เช่น กิจกรรมสภานักเรียนการกีฬาศิลปวัฒนธรรมการบำเพ็ญประโยชน์หรือการสังคมสงเคราะห์และกิจกรรม เกี่ยวกับชุมชน

อภิรมย์ ณ นคร (2559: 28) ได้ให้ความหมายของด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมนักเรียนไว้ว่า เพื่อให้เป็น ผู้มีระเบียบวินัย ให้มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีความเข้าใจและเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ภายในขอบเขตของกฎหมายมีความซาบซึ้งในคุณค่าและดำรงส่งเสริมเอกลักษณ์และวัฒนธรรมที่งดงามของไทย เพื่อให้เกิดความรักและสามัคคีในหมู่คณะ ส่งเสริมทักษะ ความถนัดและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจและรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและสร้าง

เสริมความมั่นคงของชาติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมอันดีงาม

สามารถ คงสะอาด (2559: 58) ได้ให้ความหมายของด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน หมายถึง กิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยภาคใต้ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการจัดกิจกรรมบรรลุวัตถุประสงค์ในระดับสูง เช่น ส่งเสริมให้นักศึกษาได้แสดงออกในทางที่ถูกที่ควรส่งเสริมให้มีประสบการณ์ในการทำงาน ส่งเสริมความสามารถพิเศษเกี่ยวกับการดำเนินงานอาจารย์ที่ปรึกษาให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชมรมเป็นอย่างดีแต่นักศึกษาต้องการให้ผู้บริหารรับรู้ผลสนับสนุนและมาร่วมในงานกิจกรรมบ้างส่วนปัญหาอื่นๆ ก็คือ นักศึกษาเห็นว่าความร่วมมือการจัดกิจกรรมน้อยไปและการประสานงานไม่ดี

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน หมายถึง กิจกรรมที่จัดอย่างเป็นกระบวนการด้วยรูปแบบ วิธีการที่หลากหลายโดยมุ่งส่งเสริมการเรียนรู้และชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนให้ดำเนินไปได้ด้วยดี มีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคมเสริมสร้างเจตคติ เห็นคุณค่าชีวิต ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์และส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจตนเอง โดยผ่านการเข้าร่วมกิจกรรม

1.4.6 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน

Astin (1971: 15) ได้ให้ความหมายว่า ด้านกลุ่มเพื่อน หมายถึง กลุ่มเพื่อนร่วมสถานศึกษา และชั้นเรียนมีอิทธิพลในการปรับตัวและดำรงชีวิตในสังคมสถานศึกษา ซึ่งเปรียบเสมือนสังคมย่อยกันยาร์ตัน ดัดพันธ์ (2558: 81-92) ได้ให้ความหมายว่า ด้านกลุ่มเพื่อน หมายถึง ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาบางแห่งจัดให้มีการเรียนการสอนในห้องเรียนแบบใหม่เป็นห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (virtual classroom) แต่ปฏิสัมพันธ์ทางบวกระหว่างผู้เรียน (learner) กับผู้สอน (instructor) ยังถือเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งในการสร้างบรรยากาศให้ผลการเรียนรู้ออกมาน่าพอใจ มีการวิจัยพบว่าคุณภาพของปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน เช่น ความรู้สึกทางบวกต่อกัน มีความสำคัญมากกว่าปริมาณของการพบกัน

วิภา ร่วมโพธิ์ (2558: 42) ได้ให้ความหมายว่า ด้านกลุ่มเพื่อน หมายถึง จัดให้สถานศึกษาปราศจากสิ่งที่เป็นมลพิษ อบายมุข การแบ่งแยก การลงโทษทางกายและจิตใจ สมาชิกทุกคนทุกเพศ ทุกวัย ทุกกลุ่มในสถานศึกษาอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข สถานศึกษาตระหนักในความสำคัญเน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมและบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตร ทั้งในลักษณะที่ครูแสดงออกถึงความสนใจนักเรียนอย่างจริงจัง พร้อมทั้งจะช่วยเหลือ เอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมและทั่วถึงทำให้นักเรียนรับรู้ว่าคุณครูมีความรัก ความเมตตาและหวังดีอย่างจริงจัง ครูใช้คำพูดในเชิงสร้างสรรค์หลีกเลี่ยงการใช้ความรุนแรงและเข้มงวดกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีความเข้าใจและเอื้ออาทร ให้คำปรึกษาและแก้ปัญหาให้กันและกันอย่างจริงจัง ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน สิ่งที่ทำให้เกิดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ดีมี 4 ประเภท กล่าวคือ 1) บุคลิกลักษณะและพฤติกรรมของครู ครูเป็นบุคคลสำคัญมากที่สุดในสถานศึกษาเพราะเป็นผู้ใกล้ชิดกับนักเรียนเป็นที่พึ่งพาเป็นที่ปรึกษา เป็นแบบอย่างที่ดี ครูจึงควรมีบุคลิกลักษณะเหมาะสม เช่น แสดงความเป็นมิตร ยิ้มแย้ม แจ่มใส ร่าเริงมีอารมณ์ขัน สนุกสนานน้ำเสียงนุ่มนวล สุภาพอ่อนน้อม แต่งตัวเรียบร้อย ให้ความเมตตาปราณีให้ความยุติธรรม 2) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสถานศึกษามีความสำคัญเพราะเป็นแบบอย่าง

ความสัมพันธ์ให้กับเด็ก เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารและคณะครู ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครู ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน 3) กิจกรรมในสถานศึกษา สถานศึกษาเป็นสถานที่ที่นักเรียนใช้เวลาอยู่มากที่สุดในหนึ่งวัน ดังนั้น สถานศึกษาควรเป็นแหล่งที่นักเรียนมีความสุขสบายใจ สถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมหรือโครงการตอบสนองความต้องการของนักเรียน เช่น กิจกรรมการสร้างความอบอุ่น มั่นใจ กิจกรรมให้ความรู้ความเข้าใจ 4) บทบาทของชุมชน ชุมชนเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะทำให้เกิดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่สันติในสถานศึกษา เพราะชุมชนมีความเกี่ยวพันอย่างใกล้ชิดกับสถานศึกษาและมีอิทธิพลต่อนักเรียน ถ้าครอบครัวดีชุมชนดีจะเป็นพื้นฐานที่ช่วยหล่อหลอมลักษณะต่าง ๆ ในตัวเด็ก การร่วมมือร่วมใจของทุกฝ่าย จะส่งผลให้สภาพแวดล้อมทางสังคมที่สันติแก่ สถานศึกษา ทำให้สถานศึกษาเป็นสถานที่ที่นักเรียนรักภาคภูมิใจและใส่ใจที่จะมาสถานศึกษาอยู่เสมอ คุณลักษณะของเด็กจากสถานศึกษาที่มีสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ดีจะเป็นเด็กมีร่างกายเจริญเติบโต พัฒนาการได้อย่างเหมาะสม สุขภาพแข็งแรงปราศจากโรค มีความรักเมตตาเอื้ออาทรกันและกัน เด็กสามารถเผชิญปัญหาในชีวิตประจำวัน แก้ไข จัดการกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอได้อย่างเหมาะสม เด็กมีสุขภาพจิตดี มีมนุษยสัมพันธ์ สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่นได้ปรับตัวเข้ากับบุคคลและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม เด็กรักและภาคภูมิใจในสถานศึกษาของตน การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ หมายถึง บรรยากาศองค์กรและความสัมพันธ์ของบุคคลในองค์กรซึ่งถือว่ามีความสำคัญ เพราะส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคคลในองค์กร ทุกคนที่อยู่ในสถานศึกษามีความพึงพอใจในงานของตน พึงพอใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมีพฤติกรรมการทำงานแบบร่วมมือมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ความขัดแย้งลดลง มีพฤติกรรมไปในทางสร้างสรรค์ ระดับแรงจูงใจที่สูงขึ้นมีแรงจูงใจที่ต้องการเห็นความสำเร็จของงาน ต้องการเห็นความก้าวหน้าและการได้รับการยอมรับ

อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2558: 48) ได้ให้ความหมายว่า ด้านกลุ่มเพื่อน หมายถึง สภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของ เพื่อนร่วมชั้นเรียน ได้แก่

1. ความสนใจในการเรียนของ เพื่อนร่วมชั้นเรียน ได้แก่
 - 1.1 ถือการเรียนเป็นเรื่องสำคัญ
 - 1.2 ติดตามเนื้อหาที่เรียนตลอดเวลา
 - 1.3 ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากที่เรียนในห้องเสมอ
 - 1.4 ร่วมอภิปรายต่าง ๆ ในชั้นเรียนเสมอ
 - 1.5 แข่งขันเรียนและทำกิจกรรม
2. พฤติกรรมการเรียนที่ดีของ เพื่อนร่วมชั้นเรียนประกอบด้วย
 - 2.1 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
 - 2.2 มาเรียนสม่ำเสมอ
 - 2.3 ส่งการบ้านหรือรายงานตรงตามกำหนดเวลา
 - 2.4 ซื่อสัตย์ สุจริตในขณะสอบ
 - 2.5 จัดงานอย่างเป็นระบบ
 - 2.6 เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

- 2.7 มีอารมณ์ขันและสนุกสนานกับการเรียน
- 2.8 สนใจตอบคำถามครูขณะเรียน
3. พฤติกรรมที่ดีของ เพื่อนร่วมชั้น ประกอบด้วย
 - 3.1 แต่งกายสะอาดเรียบร้อย
 - 3.2 เหนียวฉลาด
 - 3.3 รักสงบไม่ชอบทะเลาะวิวาท
 - 3.4 เคารพนับถือครูทั้งต่อหน้าและลับหลัง
 - 3.5 สนใจวิธีการสอนของครู
4. พฤติกรรมที่ไม่ดีของ เพื่อนร่วมชั้นเรียนประกอบด้วย
 - 4.1 เข้าห้องเรียนช้า
 - 4.2 คอยเสียดังในขณะเรียน
 - 4.3 เรียนอ่อน
 - 4.4 หนีเรียน
 - 4.5 ไม่ส่งงานหรือการบ้าน
 - 4.6 โต้เถียงครูอย่างไรเหตุผล
 - 4.7 ชอบการทะเลาะวิวาท

ทรรศนีย์ วรหาคำ (2561: 29) ได้ให้ความหมายว่า ด้านกลุ่มเพื่อน หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ด้านกลุ่ม เพื่อนเป็นการจัดการที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของ เพื่อนร่วมชั้นเรียนประกอบด้วย ความสนใจในการเรียนพฤติกรรมการเรียนและลักษณะส่วนตัวของ เพื่อนร่วมชั้นเรียน กลุ่ม เพื่อนมีอิทธิพลสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนทั้งวิชาการและด้านความประพฤติตลอดจนบุคลิกภาพ รวมทั้งการดำเนินการที่ส่งผลด้านจิตใจซึ่งมีความสำคัญต่อพัฒนาการด้านการปรับตัวของนักเรียน เช่น การส่งเสริมการทำกิจกรรมกลุ่ม การเข้าค่ายลูกเสือ-ยุวกาชาด การแสดงงานประจำปีของสถานศึกษา การแข่งขันกีฬา ซึ่งรวมถึงการปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนหรือครูกับครูซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับนักเรียน

วรปภา โพธิ์สุ (2559: 23) ได้ให้ความหมายว่า ด้านกลุ่มเพื่อน หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้พัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน การสร้างบรรยากาศเป็นกันเองสนุกสนานน่าเรียน รวมทั้งการแสดงออกถึงความรู้สึกรักหรือความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นในหมู่คณะครูกับครู นักเรียนกับนักเรียนและครูกับนักเรียน ในการร่วมกันทำกิจกรรมเป็นทีมหรือเป็นกลุ่มและส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการทำกิจกรรม

จากความหมายดังกล่าวพอสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน เป็นการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลต่าง ๆ ที่อยู่ร่วมกันความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างบุคคล เป็นการจัดการที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นเรียน กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนทั้งด้านความรู้ความประพฤติ บุคลิกภาพ ทศนคติและความเป็นอยู่ เมื่อบุคคลที่อยู่ร่วมกันย่อมมีพฤติกรรมต่าง ๆ ทั้งมีลักษณะคล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรทำความเข้าใจในพฤติกรรมและปฏิสัมพันธ์ของบุคคล เพื่อนำไปสู่การบริหารสภาพแวดล้อมด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคลในการร่วมกันทำกิจกรรมเป็นทีมหรือเป็นกลุ่ม

องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ประถมศึกษาไว้ 3 ประเภท ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุทั้งหลาย เช่น บริเวณโรงเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องส้วม ห้องประกอบ ครุภัณฑ์และวัสดุ อุปกรณ์ ต่างๆ สิ่งที่มีชีวิตถึงลักษณะสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดีได้แก่ความชุ่มชื้น การถูกสุขลักษณะ ความร่ม รื่น ความสวยงาม ความสะอาดความเป็นระเบียบ ความสะดวก ฯลฯ การที่จะจัดของสภาพ ปัญหา หรือความต้องการความจำเป็นแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับแนวความคิดและดุลยพินิจของบุคลากร ภายใน โรงเรียนนั้นๆที่จะสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้น แต่ก็ควรอยู่ภายใต้หลักการของ “ การร่วมคิดร่วมทำ “ ซึ่งเป็น การเสริมสร้างความรู้สึที่ดี ความรู้สึกของการมีส่วนร่วม ความรู้สึกของความเป็นเจ้าของ โดยเฉพาะ นักเรียน ซึ่งเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ผู้บริหารและครู-อาจารย์ควนยอมรับว่า นักเรียนทุกคนมี ความสามารถและเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนที่มีความรักและความผูกผัน และปรารถนาดีต่อโรงเรียน

ภายใต้การแนะนำของผู้บริหารและครู-อาจารย์

2. สภาพแวดล้อมทางวิชาการ ได้แก่ การจัดบรรยากาศทางการเรียนการสอน ทั้งในและนอก ห้องเรียน ตลอดจนการจัดบริการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการต่างๆ และประสบการณ์ให้ มาก ที่สุดภายใต้บรรยากาศที่มีชีวิตชีวา แจ่มใส น่าเรียนรู้ สอนสนุก เรียนสนุก ครูรักเด็ก เด็กรักครู ไม่มี บรรยากาศแห่งความกลัวและผวาตผวาวิตกกังวล ทุกคนพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า “อยากมา โรงเรียน” การจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการที่ส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศดังกล่าว ได้แก่ การจัด กิจกรรมการเรียน การสอนที่ตรงตามจุดประสงค์ ส่งเสริมความสามารถของแต่ละบุคคลเน้นให้ นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอนแล้วดำเนินกิจกรรมด้วยความเป็นกันเองให้เกียรติซึ่งกัน และกัน ส่งเสริมการ เรียนเป็นกลุ่มช่วยกันคิด ช่วยกันทำระหว่างผู้สอนและผู้เรียนจะทำให้ทุกคนมี ความสุข มีความมั่นใจ และตระหนักในคุณค่าของตนเอง

3. สภาพแวดล้อมทางการบริหารการจัดการ ได้แก่ การดำเนินการใดๆ ภายในโรงเรียนให้มีการปฏิบัติงานสำเร็จลงด้วยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร ซึ่งสังเกตได้จากการดำเนินงานอย่างมี ระบบ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันของบุคลากร บุคลากรในโรงเรียนยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นมิตรต่อกัน รักใคร่กลมเกลียวกันลักษณะการบริหารจัดการที่ก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีนั้น เริ่ม ตั้งแต่วิธีการกำหนดนโยบาย ควรให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วม มีการนำข้อมูลจากการสำรวจ สภาพปัจจุบัน ปัญหาที่กำหนดเป็นนโยบาย ในการแก้ปัญหาและพัฒนาางานของโรงเรียน การ มอบหมายงานและติดตามดูแล ช่วยเหลือ ถามไถ่ ดูแลความเหน็ดเหนื่อย ยกย่อง ชมเชย การสร้างขวัญกำลังใจ จัดสวัสดิการไว้หลายรูปแบบ การจัดบรรยากาศทั้งทางกายภาพวิชาการและการ บริหารการจัดการ ต่างก็เอื้อซึ่งกันและกัน ซึ่งโรงเรียนควรตระหนักและเสริมสร้างให้เกิดขึ้นเพื่อให้ โรงเรียนเป็นวิมานที่น่าอยู่น่าเรียนแล้วทุกคนจะอยู่อย่างมีความสุข

การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ประถมศึกษาไว้ 3 ประเภท คือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ สภาพแวดล้อมทางวิชาการ สภาพแวดล้อมทางการบริหาร ซึ่งสภาพแวดล้อมแต่ละประเภทมีลักษณะสำคัญดังต่อไปนี้

สภาพแวดล้อมทางกายภาพ

สภาพแวดล้อมทางกายภาพเป็นบรรยากาศที่ค่อนข้างจะมองเห็นเป็นรูปธรรม นับตั้งแต่ก้าวเข้าสู่รั้วโรงเรียนสามารถมองเห็นได้ ได้แก่

1. บริเวณโรงเรียน เช่น รั้ว ถนน สนาม ต้นไม้ ดอกไม้ สวนหย่อม ที่พักผ่อน สนามกีฬา สถานที่นันทนาการ สาธารณูปโภค สระน้ำ ถังขยะ ฯลฯ
2. อาคารเรียน อาคารประกอบและอาคารอื่นๆ เช่น อาคารชั่วคราว โรงฝึกงาน โรงอาหาร หอประชุม บ้านพักครูบ้านพักภารโรง ห้องน้ำ ห้องส้วม ฯลฯ
3. ห้องเรียนและห้องอื่นๆ เช่น ห้องผู้บริหาร ห้องพักครู ห้องแนะแนว ห้องพยาบาล ห้องทะเบียนวัดผล ห้องโสตทัศนูปกรณ์ ห้องจริยธรรม ฯลฯ

เครื่องชี้วัดสภาพแวดล้อมกายภาพที่ดี ได้แก่ การมีสภาพที่ใช้การได้อยู่เสมอ มีความสะอาด สดชื่น ร่มรื่น สวยงาม มีการจัดการตกแต่งบริเวณโรงเรียนด้วยดอกไม้ประดับหรือสิ่งอื่นๆ มีที่เรียนที่พักผ่อน สถานที่นันทนาการ น้ำดื่ม น้ำใช้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนห้องต่างๆ

เครื่องชี้วัดสภาพแวดล้อมกายภาพที่ดี ได้แก่ การมีสภาพที่ใช้การได้อยู่เสมอ มีความสะอาด สดชื่น ร่มรื่น สวยงาม มีการจัดการตกแต่งบริเวณโรงเรียนด้วยดอกไม้ประดับหรือสิ่งอื่นๆ มีที่เรียนที่พักผ่อน สถานที่นันทนาการ น้ำดื่ม น้ำใช้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนห้องต่างๆ มีการตกแต่งภายในให้สวยงาม มีขนาดพื้นที่และแสงสว่างเพียงพอในการใช้ มีผู้รับผิดชอบรักษา เป็นต้น

กระบวนการจัดสภาพแวดล้อมเหล่านี้ เป็นเรื่องของแต่ละโรงเรียนที่ต่างก็มีสภาพของปัญหา หรือ ความต้องการความจำเป็นที่แตกต่างกัน ซึ่งขึ้นกับแนวความคิดและดุลยพินิจของบุคลากรภายใน โรงเรียนนั้นๆ ที่จะสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้น แต่ควรอยู่ภายใต้หลักการของการคิดร่วมคิดร่วม ทำเพื่อสร้าง ความรู้สึกมีส่วนร่วมของทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนซึ่งถือว่าเป็นสมาชิกที่มีคุณค่าที่ผู้บริหารและครูควรมีความรู้สึกเสมอว่านักเรียนทุกคนมีความสามารถและเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนที่มีความ รักความผูกพันและปรารถนาดีต่อโรงเรียน ดังนั้น จึงเปิดโอกาสให้เขาได้แสดงความคิดเห็น ตัดสินใจวางแผนจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนภายใต้การนิเทศ แนะนำของผู้บริหารโรงเรียนและครู

กรมวิชาการให้แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมสถานศึกษาสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาและ คำนึงว่าการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพในโรงเรียน สามารถดำเนินการให้เกิดขึ้นได้ภายใต้ สภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุดิบต้องได้ สัมผัสได้ และสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ ซึ่งการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียนที่สำคัญมีดังนี้

1. พื้นที่และบริเวณโรงเรียนต้องมีพื้นที่เพียงพอแก่การใช้ประโยชน์ต่างๆไม่เป็นหลุมเป็นบ่อ รับแสงสว่างจากธรรมชาติได้มาก มีการปลูกต้นไม้ใหญ่ให้ร่มเงา ปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ ให้เกิดความสวยงามและมีรั้วโดยรอบ

2. อาคารเรียนและสิ่งก่อสร้าง ตัวอาคารเรียนควรหันด้านหน้าของอาคารไปทางทิศที่รับลมได้สะดวก แสงแดดและฝนไม่รบกวนมากนัก ภายในเรียนควรใช้สีที่เย็นตา ตกแต่งด้วยรูปภาพให้สวยงามอยู่เสมอ สำหรับอาคารประกอบ เช่น อาคารเอนกประสงค์ โรงอาหาร จะต้องคำนึงถึงความสะดวกเป็นประการสำคัญ อากาศถ่ายเทได้ดี

3. ห้องเรียนและเครื่องใช้ในห้องเรียน การจัดโต๊ะเรียนและเก้าอี้ไม่ควรจัดแบบติดกับพื้น ห้องเรียนควรทำให้สามารถเคลื่อนที่ได้เพื่อความเหมาะสมต่อการจัดกลุ่มหรือต้องการห้องเรียนเพื่อประโยชน์อย่างอื่น การจัดแถวโต๊ะเรียนต้องมีช่องว่าง ระหว่างแถวเพียงพอที่จะเดินผ่านไปมาได้โดยสะดวก

4. การถ่ายเทอากาศและแสงสว่างห้องเรียนจะมีความร้อนความชื้นและกลิ่น ถ้าห้องเรียนมีและมีพื้นที่สำหรับการระบายอากาศไม่ดีพอจะทำให้ร้อนอบอ้าวมีกลิ่นไม่ดี และทำให้นักเรียนไม่กระปรี้กระเปร่า และอาจทำให้เกิดการติดต่อของโรคได้โดยง่าย ต้องจัดให้มีช่องลม หน้าต่าง ประตู และถ่ายเทอากาศอย่างเพียงพอ ตัวอาคารเรียนไม่ควรตั้งอยู่ในที่มีสิ่งกีดขวางทางลมห้องเรียนควรมีแสงสว่างเพียงพอแก่การเรียนการสอนหากแสงสว่างน้อยหรือมากเกินไปจะทำให้เกิดผลเสียแก่สายตาของ นักเรียน ความเข้มของแสงสว่างในห้องเรียนที่สามารถอ่านหนังสือได้อย่างสบายตามีค่าประมาณ 30 ฟุตแรงเทียน ส่วนห้องเรียนที่ใช้ทำการฝีมือหรืองานอื่นๆที่ใช้สายตามากๆ ควรมีความเข้มของแสง 50 ฟุตแรงเทียนขึ้นไป

5. เสียง ห้องเรียนที่ดีต้องออกแบบให้สามารถป้องกันเสียงดังรบกวนได้ เสียงดังเป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอน เด็กนักเรียนจะขาดสมาธิฟังครูสอนไม่ได้ยิน ระดับความดังของเสียงภายนอกอาคารเรียนไม่ควรเกิน 70 เดซิเบลภายในห้องเรียนไม่ควรมีความดังของเสียงรบกวนเกินกว่า 35-40 เดซิเบล

6. ห้องพยาบาล เป็นห้องที่จำเป็นจะต้องจัดให้มากขึ้นในโรงเรียน เพื่อดำเนินงานด้านสุขภาพของนักเรียนห้องพยาบาลควรจัดอยู่ชั้นล่างของอาคารเพื่อให้นักเรียนใช้ได้โดยสะดวกภายในห้องพยาบาล ควรจัดให้มีเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฐมพยาบาลอย่างครบถ้วน

7. โรงอาหารโรงเรียนควรควรจัดให้มีโรงอาหารหรือที่รับประทานอาหารสำหรับนักเรียนได้ รับประทานอาหารกลางวันอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อยจะช่วยฝึกหัดให้นักเรียนได้รู้จักระเบียบในการรับประทานอาหารสร้างทัศนคติและสุขนิสัยที่ดีแก่เด็ก การจัดโรงอาหารต้องพิจารณาจัดให้มีโต๊ะอาหารและที่นั่งเพียงพอกับจำนวนนักเรียนจัดให้มีดื่มใช้สะอาดได้อย่างเพียงพอจัดให้มีภาชนะสำหรับรองรับเศษอาหารที่ถูกสุขลักษณะใช้อย่างพอเพียง มีสภาพดี มีฝาปิดมิดชิด ไม่รั่ว ไม่ซึมน้ำ และต้องมีความสะอาดอยู่เสมอ รวมทั้งการจัดให้มีการดูแลรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของโรงเรียนอาหารด้วย

8. โรงครัว เป็นสถานที่ที่ใช้ประกอบหรือปรุงอาหาร โรงเรียนควรคำนึงถึงสถานที่จัดตั้งเป็นสัดส่วน พื้นห้องต้องทำด้วยวัสดุที่ไม่ดูดซึมน้ำ ประตูหน้าต่างต้องใส่มุ้งลวดตาข่ายเพื่อป้องกันแมลงวันและหนูเข้ามาในห้องครัว มีแสงสว่างเพียงพอ มีระบบถ่ายเทอากาศได้ดี มีระบบระบายน้ำทิ้ง มีถังขยะสำหรับเก็บอาหารและขยะชนิดอื่นๆ อย่างเพียงพอ มีที่เก็บทิ้งอาหารสดและอาหารแห้ง และมีน้ำใช้สำหรับการประกอบหรือปรุงอาหารที่สะอาดมีคุณภาพดีอย่างเพียงพอ

9. สนาม สนามใหญ่ควรอยู่ด้านหน้าของโรงเรียน เพื่อใช้เป็นที่สำหรับสอนวิชาพลศึกษาและออกกำลังกายประเภทที่ต้องการเนื้อที่มากๆ เช่น ฟุตบอล รักบี้บอล กายบริหาร เป็นต้น ส่วนด้านข้างและพื้นที่ว่างระหว่างอาคารเรียนควรจัดเป็นสนามขนาดเล็กๆ เพื่อใช้สำหรับกิจกรรมที่ต้องการเนื้อที่ไม่มากนัก ซึ่งสนามเล็กนั้นควรจัดให้สามารถใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของนักเรียนได้ด้วย สภาพของสนามควรเป็นที่ราบเรียบไม่มีหลุมหรือบ่อ มีการปลูกหญ้าและรักษาเป็นอย่างดี ริมขอบสนามควรปลูกต้นไม้ใหญ่ให้เกิดร่มเงาสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจของนักเรียน และทำให้เกิดทัศนียภาพสวยงามแก่สถานที่ ควรจัดทำที่นั่งพัก ม้านั่ง และซุ้มเถาไม้เลื้อยไว้ให้นักเรียนใช้เป็นที่พักผ่อน บริเวณสนามควรจัดให้มีน้ำสำหรับดื่มและอ่างล้างมือไว้ตามความจำเป็น จัดให้มีถังขยะไว้ตามริมสนามเป็นระยะๆ เพื่อความสะดวกในการเก็บและรักษาความสะอาดของสนาม ในกรณีของโรงเรียนประถมศึกษาศึกษาเครื่องเล่นของเด็กเล็ก เช่น บ่อทราย ชิงช้า ไม้ลื่น ม้าหมุน ฯลฯ ควรจัดแยกไว้ส่วนหนึ่งต่างหาก โดยจัดรั้วเตี้ยๆ แบ่งขอบเขตไว้ควรจะมีครูหรือนักเรียนโตคอยควบคุมดูแลเสมอ การตรวจสอบสภาพ การซ่อมแซมและการดูแลรักษาจะต้องกระทำอยู่ประจำเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่เด็กที่เล่นเครื่องเล่นเหล่านั้น

10. น้ำดื่ม น้ำใช้ โรงเรียนทุกแห่งต้องจัดให้มีน้ำใช้น้ำดื่มที่สะอาด ปริมาณพอเพียงสำหรับนักเรียน สำหรับอัตราน้ำดื่มของนักเรียนโดยปกติประมาณ 1.5-4.5 ลิตร/คน/วัน

11. ส้วมและที่ปัสสาวะ โรงเรียนต้องจัดให้มีส้วมที่ถูกสุขลักษณะให้นักเรียนใช้อย่างพอเพียง โรงเรียนสหศึกษาต้องจัดให้มีส้วมสำหรับนักเรียนหญิงและชายแยกกัน เพื่อให้นักเรียนใช้ได้ยิ่งขึ้น สำหรับนักเรียนชายต้องจัดทำที่ปัสสาวะให้เพียงพอแก่จำนวนนักเรียน

12. การกำจัดขยะมูลฝอย ขยะที่เกิดขึ้นในโรงเรียนมีอยู่ 2 ชนิด คือ ขยะแห้ง และขยะสด หรือขยะเปียก จำเป็นต้องได้รับการเก็บรวบรวมและกำจัดให้หมดไปอย่างถูกต้อง มิฉะนั้นจะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของแมลงและเชื้อโรค ขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ขาดความสวยงามไม่น่าดูและจะเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีแก่นักเรียน ประชาชนในชุมชน โรงเรียนต้องจัดถังขยะไว้ตามที่ต่างๆ ที่เหมาะสมและสะดวกต่อการทิ้งขยะของนักเรียน ต้องจัดถังขยะให้มีขนาดที่เหมาะสมและจำนวนมากพอ ห้องเรียนแต่ละห้องมีถังขยะสำหรับใส่เศษกระดาษหรือขยะแห้งต่างๆ

13. การกำจัดน้ำโสโครก โรงเรียนต้องจัดทำรางระบายน้ำไว้เพื่อระบายน้ำฝน ออกนอกบริเวณโรงเรียน โดยอาจจะต่อรางระบายน้ำฝนจากบริเวณภายในโรงเรียนลงสู่ที่ลุ่มหรือแหล่งน้ำส่วน การกำจัดน้ำทิ้งหรือน้ำโสโครกที่มีสารละลายและความสกปรกต่างๆ ปะปนอยู่ต้องมีระบบรวบรวม น้ำทิ้ง โดยจัดทำเป็นท่อน้ำทิ้งหรือรางระบายน้ำโสโครกของโรงเรียน โดยเฉพาะเพื่อระบายน้ำทิ้งลงสู่ท่อ ถ้าไม่มีท่อระบายน้ำโสโครกสาธารณะก็ต้องระบายน้ำทิ้งดังกล่าวไปยังแหล่งรับน้ำโสโครกสาธารณะ กำจัดน้ำโสโครกที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะ

14. การรักษาความสะอาดและการดูแลรักษา สิ่งที่โรงเรียนต้องเอาใจใส่รักษาความสะอาด อยู่เสมอเป็นประจำคือบริเวณโรงเรียนและสนาม ห้องเรียนและอาคารเรียน อุปกรณ์และเครื่องใช้ในการเรียน เช่น กระดานดำ โต๊ะ เก้าอี้ ตู้หนังสือ ฯลฯ เครื่องสุขภัณฑ์ต่างๆ เช่น ที่เก็บน้ำ ห้องน้ำ ห้องส้วม อ่างล้างมือ อ่างน้ำพุ ถังขยะ ฯลฯ โรงอาหารและโรงครัว เรือนนอน และหอพัก (ถ้ามี) ท่อน้ำโสโครกหรือรางระบายน้ำ และทางเดินเท้าภายในบริเวณโรงเรียน

สภาพแวดล้อมทางวิชาการ

สภาพแวดล้อมทางวิชาการได้แก่ การจัดการเรียนการสอน ทั้งในและนอกห้องเรียนตลอดจน การ จัดบริการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนวิชาการต่างๆ ที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างได้ บรรยากาศ ที่มีชีวิตชีวา สดชื่น แจ่มใส มีความรู้สึกรักโรงเรียน รักครู รักเพื่อน และพูดเป็นเสียง เดียวกันว่า อยากมาโรงเรียน พยายามจัดบรรยากาศแห่งความกลัว ความหวาดผวา ความวิตกกังวล และการขู่เข็ญ ให้ หดสิ้นไป โดยคำนึงถึงหลักการต่อไปนี้

1. มุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน
2. ทำทุกวิถีทางให้นักเรียนสามารถเป็นผู้นำตนเองได้
3. การจัดการเรียนการสอนไม่ได้จำกัดอยู่เพียงภายในห้องสี่เหลี่ยมแคบ ๆ
4. จัดกิจกรรมที่หลากหลายให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงออกและเข้าใจร่วมทุกคนตามความ ถนัดอย่างต่อเนื่องและเสรี

5. วิชาการบางวิชา เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ฯลฯ ที่นักเรียนบางคนเห็น ว่าเป็นเรื่องที่ยากต่อความเข้าใจและน่าเบื่อหน่าย ยิ่งครูบางคนพยายามเคร่งครัด เอาจริงเอาจัง โดย ไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล อาจเป็นผลทำให้นักเรียนเกลียดวิชาเหล่านี้ หนีโรงเรียน เบื่อ วิทยาลัย เบื่อครู เป็นปมด้อยของตนเอง และพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนออกไป สิ่งเหล่านี้มีผลกระทบต่อบรรยากาศของโรงเรียนอย่างยิ่ง ดังนั้นครูผู้สอนควรหาทางช่วยเหลือนักเรียนบางกลุ่มเหล่านี้ โดย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

6. สิ่งสำคัญที่สุดก็คือ ครูควรพยายามปรับตนให้มีมนุษยธรรมกับนักเรียนทุกคนในทุกๆ ด้าน สำหรับกรมวิชาการ ได้กล่าวถึงสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาผู้เรียนทุกด้านได้มากที่สุดก็คือ ครู ว่าคุณภาพของเด็กและเยาวชนจะมีรากฐานมาจากการอบรมเลี้ยงดูตั้งแต่แรกเกิด แต่การที่ ครู สามารถประสานเชื่อมโยงการอบรมเลี้ยงดูให้มีการพัฒนาไปในทางที่ดีอย่างต่อเนื่องและบางครั้ง อาจจะต้องมีการแก้ไขข้อบกพร่อง ความเชื่อและค่านิยม บางอย่างที่ไม่ถูกต้องเสียก่อน เพื่อสร้าง แนวคิดที่ถูกต้อง ปลุกฝังค่านิยมที่ดีงามควบคู่ไปกับการให้ความรู้ และจัดประสบการณ์ให้กับนักเรียน ภายใต้อสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ เกื้อกูลสู่การปฏิบัติจริงตามธรรมชาติของผู้เรียน

ดังนั้น ครูจึงเป็นกัลยาณมิตรของศิษย์เป็นบุคคลที่จะเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ใหม่ๆ ให้ เกิด ความคิดสร้างสรรค์ ให้เกิดความรัก และศรัทธาที่จะเรียนรู้ทุกขั้นตอนอย่างแท้จริง ดังนั้นครูจึง นับว่า เป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการปลุกฝังเจตคติ ค่านิยม และการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรม ของนักเรียน ความกระตือรือร้นของครู ความสนใจความเอาใจใส่ในการสอน การแสวงหา ความรู้ อยู่ เป็นนิมิต การมีจิตใจดีงามความสุภาพอ่อนโยน ทั้งเสียงและบุคลิกดี จะช่วยโน้มน้าวจิตใจ ของนักเรียน ให้เอาแบบอย่างครู และจะกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจใฝ่รู้ไม่เรียนด้วย ความ กระตือรือร้นมี ชีวิตชีวาตามไปด้วย เพื่อนเป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญมากในการสร้างเจตคติ ค่านิยม และ พฤติกรรมของ นักเรียนรองจากครู โดยเฉพาะในวัยรุ่น วัยที่กำลังเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และ สังคม นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดี เข้ากับเพื่อนและครูได้ดี มีความรักและเข้าใจเพื่อน ชอบ วิทยาลัย มักจะเรียนรู้อย่างมีความสุข มีความคิดสร้างสรรค์ และพร้อมที่จะเรียนรู้พัฒนาตนเองตาม ศักยภาพ การจัดศูนย์วิชาการในห้องเรียน เป็นอีกแนวทางสนับสนุนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ทางการ เรียน ได้มากที่สุด ตามความสนใจ ความต้องการและความถนัด อีกทั้งยังมีผลต่อการเสริมสร้างเจตคติ

ในการเรียนรู้ ตลอดจนการสร้างลักษณะนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการค้นคว้าและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และสามารถเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ และยังเสริมสร้าง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนอีกหลายรูปแบบ อาทิความรับผิดชอบในการศึกษาหาความรู้ได้เองจากสื่อ และกิจกรรมต่างๆ ในศูนย์ นอกจากนี้ยังมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนต่อนักเรียน ทำให้กระบวนการสอนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

บรรยากาศในชั้นเรียน เป็นอีกปัจจัยหนึ่งมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโดยตรง บรรยากาศการเรียนที่ดีจะช่วยสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนเต็มความสามารถ และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครูและนักเรียนและระหว่างนักเรียนด้วยกันจะช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความสามารถในการแก้ไขปัญหา มีความริเริ่มสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

นอกจากนี้ มีผลการวิจัยที่บ่งชี้ว่าบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในบ้าน มีอิทธิพลต่อการเรียนของนักเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความรักความผูกพันระหว่าง พ่อ แม่ ลูก จะช่วยให้เด็กเรียนประสบผลสำเร็จเป็นอย่างสูงเช่นกัน ดังนั้นหากจะจัดบรรยากาศการเรียนรู้นี้มีความต่อเนื่องเชื่อมโยง อาจจะต้องมีการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองด้วย เนื่องจากพ่อแม่ ผู้ปกครองเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาเจตคติ สุขนิสัย และพฤติกรรมต่างๆของบุตร

นอกจากนี้ สื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับบทเรียน สถานที่ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ตลอดจนบุคลากรทุกคนในโรงเรียนล้วนมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการเรียน การสอน การสร้างบรรยากาศให้เกิดความรัก ความไว้วางใจ ศรัทธา เชื่อมั่น จำเป็นต้องประสานความร่วมมือกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในลักษณะบูรณาการเชื่อมโยงสู่การปฏิบัติในชีวิต

บรูค โอเวอร์ และคณะ (Brook over and other) มีแนวความคิดว่า บรรยากาศเป็นผลรวมของปทัสถาน ความคาดหวังและความเชื่อถือ ซึ่งก่อให้เกิดระบบสังคมในโรงเรียน โดยบุคคลในระบบสังคมนั้นรู้สึก ดังนั้น บรูค โอเวอร์ (Brook over) จึงได้สร้างแบบสอบถามสามชุดเพื่อใช้กับครูผู้บริหาร และนักเรียน เป็นแบบสอบถามซึ่งใช้วัดแนวความคิดด้านบรรยากาศภายในโรงเรียนว่ามีความซับซ้อนในด้านความรู้สึก เจตคติ ความเชื่อ ค่านิยม ความคาดหวังและปทัสถานของโรงเรียน ประกอบด้วยตัวแปร 14 ตัวแปร โดยใช้วัดนักเรียนห้าตัวแปร ครูห้าตัวแปรและผู้บริหารสี่ตัวแปร ดังนี้

นักเรียน

1. ความรู้สึกของนักเรียน เรื่องการไม่ได้ประโยชน์จากวิชาการ
2. การประเมินผลและความคาดหวังในอนาคต
3. การประเมินผลและความคาดหวังในปัจจุบันที่รู้สึก
4. การรับรู้ด้านการส่งเสริมและปทัสถานจากครู
5. ปทัสถานด้านวิชาการของนักเรียน

ครู

1. ความสามารถในการประเมินผลความคาดหวังและคุณภาพทางการศึกษาของนักเรียน
2. การประเมินความคาดหวังในปัจจุบันต่อการบรรลุความสำเร็จของนักเรียน
3. ความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนและครูในการปรับปรุง
4. การรับรู้ต่อความคาดหวังของผู้บริหาร
5. การไม่ได้ประโยชน์ต่อความคาดหวังของครู

ผู้บริหาร

1. ความเกี่ยวข้องและความคาดหวังต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียน
2. ความพยายามที่จะปรับปรุง
3. การประเมินผลคุณภาพในโรงเรียน
4. การประเมินผลและความคาดหวังของนักเรียนในปัจจุบัน

สภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ

สภาพแวดล้อมทางการบริหารได้แก่การดำเนินการใดๆ ภายในโรงเรียนให้การปฏิบัติงานสำเร็จ ลงด้วยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร ซึ่งสังเกตได้จากการดำเนินงานอย่างมีระบบความเอื้อเพื่อเอื้อแผ่ช่วยเหลือซึ่งกันและกันของบุคลากรในโรงเรียน ยึดแน่นแจ่มใส และเป็นมิตรต่อกันรักใคร่กลมเกลียวกัน

ในปี ค.ศ.1973 ฟอกซ์ (Fox) ได้ให้แนวคิดว่าการที่จะพิจารณาว่า โรงเรียนใดมีบรรยากาศที่ดีหรือไม่นั้นสามารถดูได้จากองค์ประกอบ 8 ประการดังนี้คือ

- 1) การยอมรับนับถือ (respect)
- 2) ความไว้วางใจ (trust)
- 3) การมีขวัญสูง (high morale)
- 4) การมีโอกาสดำเนินการ (opportunity for input)
- 5) ความเติบโตทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง (continuous academic and school growth)
- 6) การผนึกกำลัง (cohesiveness)
- 7) การปรับปรุงโรงเรียน (school renewal)
- 8) ความเอื้ออาทรต่อกัน (caring)

ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียดดังนี้

1. การยอมรับนับถือ (respect) หมายถึง การที่สมาชิกทุกคนในโรงเรียนควรมีความรู้สึกว่าตัวเองเป็นบุคคลที่มีค่า มีโอกาสได้รับความรู้และความแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกันทั้งผู้บริหารครูและนักเรียน ในโรงเรียนได้รับการยอมรับนับถือตามสมควรแก่ฐานะ

2. ความไว้วางใจ (trust) ผู้ที่ได้รับ ความไว้วางใจจะสะท้อนให้เห็นถึงความไว้วางใจของบุคคลนั้น บุคคลอื่นจะมองเห็นว่าเขาเป็นบุคคลที่ซื่อสัตย์สุจริตจะทำการสิ่งที่ได้พูดเอาไว้ ความไว้วางใจระหว่างบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนสะท้อนให้เห็นถึงสภาพบรรยากาศที่ดีในโรงเรียนแต่ถ้าบุคลากรในโรงเรียนขาดความไว้วางใจซึ่งกันและกันก็จะทำให้บรรยากาศในโรงเรียนไม่ดี

3. การมีขวัญสูง (high morale) คนที่มีความรู้สึกที่ดีและขวัญดีจะสามารถเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ ได้ทุกขณะ ขวัญกำลังใจมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า ขวัญกำลังใจของคนมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเป็นอันมาก คนที่มีความรู้ความสามารถแม้จะไม่สูงนัก แต่ถ้ามีขวัญกำลังใจดี การทำงานอาจจะได้ผลมากกว่าคนที่มีความรู้ความสามารถ

4. การมีโอกาสดำเนินการ (opportunity for input) ทุกคนไม่สามารถที่จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาที่สำคัญๆ ได้ แต่ทุกคนมีความเชื่อมั่นในตนเองมีโอกาสดำเนินการ แสดงความคิดเห็นและรู้ว่าความคิดเห็นนั้นได้รับการพิจารณา ความมุ่งหวังของผู้บริหารโรงเรียนก็คือการ

บริหารงานของโรงเรียนให้เป็นไปตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (efficiency) และประสิทธิผล (effectiveness) ซึ่งหลักการประการหนึ่งที่จะทำให้ผู้บริหารโรงเรียนบรรลุจุดประสงค์ดังกล่าวได้ คือ การให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นและการตัดสินใจในปัญหาที่สำคัญ ๆ ของโรงเรียน

5. ความเติบโตทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง (continuous academic and school growth) หมายถึง สมาชิกทุกคนมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาการ สังคม ทักษะทางกายภาพ ความรู้และเจตคติ

6. การผนึกกำลัง (cohesiveness) เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อโรงเรียนโดยมีความรู้สึกที่ว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน อยากจะอยู่ที่โรงเรียนและพยายามหาโอกาสที่จะนำความรู้ความสามารถที่ตนมีอยู่มาใช้และช่วยเหลือบุคคลอื่นๆในโรงเรียน

7. การปรับปรุงโรงเรียน (School renewal) โรงเรียนเป็นสถาบันที่ควรจัดทำโครงการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้ก้าวหน้าและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง โรงเรียนต้องพร้อมที่จะรับสิ่งใหม่ การปรับปรุงต้องเป็นไปอย่างเหมาะสมโดยพิจารณาสิ่งที่ต้องการปรับปรุงว่าสามารถทำได้หรือไม่ โรงเรียนต้องสามารถดำเนินการปรับปรุงโครงการต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพโดยปราศจากแรงกดดันและความขัดแย้ง

8. ความเอื้ออาทรต่อกัน (caring) หมายถึง บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้สึกที่บุคคลอื่นๆมีส่วนเกี่ยวข้องกับตนเองในฐานะที่เป็นมนุษย์ผู้หนึ่ง ตั้งอยู่ร่วมในสังคม แต่ละคนจะต้องรู้และเข้าใจธรรมชาติของเพื่อนร่วมงาน

ส่วนฮอย และคณะ (Hoy and others) มีความเห็นว่าองค์ประกอบในโรงเรียนนั้นประกอบด้วยพฤติกรรมของผู้บริหารและพฤติกรรมของครู โดยพฤติกรรมของผู้บริหาร มีสามมิติได้แก่

- 1.1 การสนับสนุน (supportive)
- 1.2 การควบคุม (directive)
- 1.3 ความเคร่งครัด (restrictive)

ส่วนพฤติกรรมของครูมีสามมิติเช่นกันได้แก่

- 2.1 ความเป็นมิตร (collegial)
- 2.2 ความสนิทสนม (intimate)
- 2.3 การไม่ให้ความร่วมมือ (disengaged)

แนวทางปฏิบัติของโรงเรียนในการจัดการสภาพแวดล้อม

โรงเรียนสามารถจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยมีแนวปฏิบัติต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 นโยบายสิ่งแวดล้อม (Environmental Policy) ในการดำเนินระบบการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ผู้บริหารสูงสุดของโรงเรียนนับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่จะต้องมีความมุ่งมั่น อย่างจริงจังในการดำเนินงาน การกำหนดยุทธศาสตร์สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับสภาพขนาดและลักษณะของการจัดกิจกรรมของโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผน (Planning) เพื่อให้สามารถบรรลุนโยบายสภาพแวดล้อมที่วางไว้ โรงเรียนต้องวางแผนในการดำเนินงานตามข้อกำหนดต่างๆ ดังนี้

2.1 สรุปขั้นตอนการดำเนินการระบบการจัดการสภาพแวดล้อม ISO 14001 ในโรงเรียน การระบุลักษณะปัญหาสภาพแวดล้อม (Environmental Aspects)

- กำหนดระเบียบปฏิบัติการระบุลักษณะสภาพแวดล้อม
- แจกแจงรายละเอียดกิจกรรมในโรงเรียนที่จะมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม

2.2 กฎหมาย และข้อกำหนดอื่นๆ (Legal and other requirements) กำหนดระเบียบปฏิบัติในการพิจารณาข้อกำหนดกฎหมายและระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆ

- แจกแจงข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องแสดงการปฏิบัติให้สอดคล้อง

2.3. วัตถุประสงค์และเป้าหมาย (Objective and targets)

- กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายด้านสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับนโยบายชัดเจน และสามารถวัดผลได้

2.4 โครงการจัดการสภาพแวดล้อม

- โรงเรียนต้องจัดทำโครงการหรือแผนงานสิ่งแวดล้อมเพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมาย

- กำหนดระยะเวลาดำเนินงาน และผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน

ขั้นที่ 3 การดำเนินการ (Implementation) เป็นขั้นตอนของการนำไปปฏิบัติ เพื่อให้แผนงานหรือโครงการสภาพแวดล้อมได้ดำเนินการตามแผนที่วางไว้ จำเป็นต้องแสดงการปฏิบัติงานให้ครอบคลุมข้อกำหนดต่างๆ ดังนี้

3.1 โครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบ (Structure and responsibility)

- ต้องกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรให้ชัดเจน

3.2 การฝึกอบรมเพื่อสร้างจิตสำนึกและความสามารถ (Training : awareness and competence)

- ต้องแสดงความจำเป็นของการฝึกอบรม
- บุคลากรที่ปฏิบัติในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมต้องได้รับการฝึกอบรม

3.3 การสื่อสาร และการประชาสัมพันธ์ (Communication)

- โรงเรียนต้องกำหนดวิธีประชาสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอก

3.4 การจัดทำเอกสารด้านระบบการจัดการสภาพแวดล้อม (Environmental management system documentary)

- โรงเรียนต้องจัดทำระบบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับระบบจัดการสภาพแวดล้อม ซึ่งครอบคลุมถึงคู่มือสภาพแวดล้อม (EM) ระบบปฏิบัติงาน (EP) วิธีการ ปฏิบัติการ (EW) และการบันทึกข้อมูล (EF)

3.5 การควบคุมเอกสาร (Document Control)

- โรงเรียนต้องกำหนดวิธีการควบคุมเอกสารด้านการจัดการสภาพแวดล้อม เช่น การขึ้นทะเบียนเอกสาร ระยะเวลาการจัดเก็บ แจกจ่ายและกำจัดเอกสารที่เลิกใช้ทิ้ง

3.6 การควบคุมการปฏิบัติงาน (Operation Control)

- โรงเรียนต้องบ่งชี้ว่ากิจกรรมใดต้องควบคุมการปฏิบัติงาน
- การจัดหาระบบปฏิบัติเพื่อควบคุมการดำเนินงาน

3.7 การเตรียมพร้อมในสถานการณ์ฉุกเฉิน (Preparedness and response)

- โรงเรียนต้องวางแผนเตรียมวางแผนรับสถานการณ์ฉุกเฉินจากอุบัติเหตุต่างๆ

ขั้นตอนที่ 4 การตรวจสอบและการปฏิบัติการแก้ไข (Checking and corrective action) เพื่อให้การจัดการสภาพแวดล้อมได้รับการตรวจสอบแก้ไขต้องดำเนินการตามข้อกำหนดต่อไปนี้

4.1 การเฝ้าระวังและวัดผล (Monitoring and measurement)

- กำหนดระเบียบปฏิบัติการเฝ้าระวังและวัดผลจากกิจกรรมใดๆ ที่ก่อเกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม

- บันทึกผลการปฏิบัติงานเพื่อการแก้ไข

4.2 สิ่งที่ไม่เป็นตามข้อกำหนดปฏิบัติการแก้ไขและป้องกัน (Nonconformance corrective and preventative action)

- โรงเรียนต้องจัดทำระเบียบปฏิบัติงานเพื่อรายงานสิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด
- ดำเนินการแก้ไขและป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำ

4.3 บันทึก (Records)

- จัดทำระเบียบปฏิบัติงานเพื่อควบคุมการบันทึกต่างๆ เพื่อการตรวจติดตามและทบทวนได้

4.4 การตรวจติดตามระบบการจัดการสภาพแวดล้อม (Environmental system audit)

ขั้นตอนที่ 5 การทบทวน โดยฝ่ายบริหาร (Management review) ผู้บริหารระดับสูงของโรงเรียนต้องทบทวนระบบการจัดการสภาพแวดล้อม (EMS) ระยะเวลาที่เหมาะสมเพื่อให้ดำเนินงานมีประสิทธิภาพและมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนบ้านแม่กาษา

โรงเรียนบ้านแม่กาษา เลขที่ 99 หมู่ 16 ตำบลแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีเนื้อที่ทั้งหมด 8 ไร่ 2 งาน 60 ตารางวา ทะเบียนที่ราชพัสดุ แปลงหมายเลขที่ ตก.262 ฉบับทะเบียนจังหวัดตากโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2476 การดำเนินงานของโรงเรียนเปิดทำการสอนครั้งแรก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 4 ปัจจุบันเปิดทำการสอน 3 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2566 มีนักเรียนจำนวน 289 คน ปัจจุบันมีผู้บริหารโรงเรียนชื่อ นายวรรณชัย เหล่าทรัพย์ เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแม่กาษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

1. สัญลักษณ์

โรงเรียนบ้านแม่กาษาเป็นหนึ่งในอำเภอแม่สอด มีชื่อเสียงเปล่งประกายไปทั่วทิศ

2. คติพจน์

การศึกษาดี กิจกรรมเด่น เน้นคุณธรรม สานสัมพันธ์ชุมชน

3. ปรัชญาโรงเรียน

ความรู้ คู่คุณธรรม น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง

4. สีประจำโรงเรียน

เหลือง – แดง

5. อัตลักษณ์ของโรงเรียน

ยิ้มสดใส ไหว้สวย

6. สมรรถนะหลักของโรงเรียน

1. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2. การบริการที่ดี 3. การพัฒนาตนเอง 4. การทำงานเป็นทีม

7. ข้อมูลอาคารสถานที่

1. อาคารถาวร

- 1.1 อาคารเรียน ป.1ข ปีที่สร้าง 2511
- 1.2 อาคารเรียน ป.1ก ปีที่สร้าง 2512
- 1.3 อาคารอเนกประสงค์ 312 ปีที่สร้าง 2514
- 1.4 บ้านพักครู กรมสามัญ ปีที่สร้าง 2516
- 1.5 บ้านพักครู กรมสามัญ ปีที่สร้าง 2516
- 1.6 บ้านพักครู กรมสามัญ ปีที่สร้าง 2516
- 1.7 บ้านพักครู กรมสามัญ ปีที่สร้าง 2516
- 1.8 อาคารเรียน ป.1ข ปีที่สร้าง 2520
- 1.9 อาคารอเนกประสงค์ สปช.203/26 ปีที่สร้าง 2527
- 1.10 อาคารเรียน สปช.105/29 ปีที่สร้าง 2539
- 1.11 อาคารเรียน สปช.105/29 ปีที่สร้าง 2556
- 1.12 อาคารอเนกประสงค์ สปช. 205/26 ปีที่สร้าง 2557

2. ห้องน้ำ – ห้องส้วม

- 2.1 ส้วม แบบสร้างเอง ปีที่สร้าง 2557

3. สิ่งปลูกสร้างอื่น

- 3.1 ถังเก็บน้ำ ฝ.30 (พิเศษ) ปีที่สร้าง 2512
- 3.2 อาคารน้ำดื่มเย็นสะอาดด้วยระบบ RO จากหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 33 วันที่

29 ธันวาคม 2560

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้

ทีปกร เย็นจิต (2562) ศึกษาเรื่องต่อการจัดสภาพแวดล้อมและการจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนชัยพันธ์พงษ์พิทยา จากการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนชัยพันธ์พงษ์พิทยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้าน วิชาการและด้านการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านกายภาพอยู่ในระดับปานกลาง ความคาดหวังต่อการจัด

สภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนไชยพันธ์พงษ์พิทยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับ มาก โดยเรียงค่าดังนี้ ด้านวิชาการ ด้านการบริหารจัดการ ด้านกายภาพ ตามลำดับ ความพึงพอใจและความคาดหวังต่อการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนไชยพันธ์พงษ์พิทยา ไม่มีความแตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน

สุมาพร รัศมี (2562) ศึกษาเรื่องการศึกษาการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานศึกษาต่อในโรงเรียนไชยพันธ์พงษ์พิทยา จังหวัดพะเยา จากการศึกษาพบว่า การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลาน ศึกษาต่อในโรงเรียนไชยพันธ์พงษ์พิทยา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านครูผู้สอน ด้านการจัดการศึกษา ด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา ด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อม ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานศึกษาต่อในโรงเรียนไชยพันธ์พงษ์พิทยา จำแนกตามระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ยงยุทธ ไชยมงคล (2561) การตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาล สังกัดเทศบาลเมืองพะเยาของผู้ปกครองนักเรียน จากการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ 3 ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 เมื่อจำแนกตามระดับการตัดสินใจ พบว่า เรื่องที่มีระดับการตัดสินใจมากที่สุด คือ ด้านอาคาร สถานที่ และสภาพแวดล้อม และด้านความปลอดภัย สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการอยู่ 3 ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 เท่ากัน รองลงมาคือด้านวิชาการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ 3 ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 เท่ากัน ด้านบุคลากรและด้านชื่อเสียงของโรงเรียนอยู่ 3 ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 เท่ากัน ตามลำดับ

เนตรชนก ทองดำ (2565) การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 จากการศึกษาพบว่า 1) การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.03$, $\Sigma=0.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{x} = 4.29$, $\Sigma=0.50$) ด้านการจัดการศึกษา ($\bar{x} = 4.20$, $\Sigma= 0.56$) ด้านการให้บริการผู้เรียน ($\bar{x} = 4.08$, $\Sigma= 0.67$) ด้านการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.02$, $\Sigma= 0.71$) ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน ($\bar{x} = 3.85$, $\Sigma= 0.48$) และด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ($\bar{x} = 3.71$, $\Sigma= 0.59$) ตามลำดับ 2) เปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 จำแนกตามตัวแปรเพศ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า ที่ตัวแปรเพศต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านอาคารสถานที่ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการจัดการศึกษา มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่ตัวแปรวุฒิทางการศึกษาต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการให้บริการผู้เรียนมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่ตัวแปรประสบการณ์การทำงานต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการจัดการศึกษา มีความ

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวแปรกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน 3) ประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 พบว่า โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 ควรปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านอาคารสถานที่ โรงเรียนควรจัดให้มีการปรับปรุงในเรื่องความสะอาดและถูกสุขลักษณะของห้องน้ำห้องส้วม มีการดูแลรักษาความสะอาดของห้องน้ำให้สะอาดถูกสุขลักษณะอยู่เสมอ รวมถึงจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีความสงบ ร่มรื่น
2. ด้านการเรียนการสอน โรงเรียนควรจัดให้มีการปรับปรุงในเรื่องการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการ การกลุ่ม ความรับผิดชอบในการสอนของครู
3. ด้านการให้บริการผู้เรียน โรงเรียนควรจัดให้มีการปรับปรุงในเรื่องการให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ความสะดวกในการใช้บริการยืมหนังสือห้องสมุดตลอดจนการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ เป็นประจำรวมถึงความสะดวกของจุดบริการน้ำดื่มสำหรับนักเรียน
4. ด้านการจัดการศึกษา โรงเรียนควรจัดให้มีการปรับปรุงในเรื่องการยอมรับของสังคม หรือชุมชนต่อหลักสูตรโรงเรียน ความเป็นกันเองของผู้บริหารที่จะสนใจสอบถามเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับนักเรียนรวมถึงการจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานของโรงเรียนแก่ผู้ปกครองและชุมชนทราบ
5. ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน โรงเรียนควรจัดให้มีการปรับปรุงในเรื่องความสนใจของนักเรียนที่จะเข้าร่วมการบริหารงานของสถานักเรียนความมีอิสระ ในการจัดกิจกรรมของนักเรียน รวมถึงการสนับสนุนของโรงเรียนให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน
6. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อนโรงเรียนควรจัดให้มีการปรับปรุงในเรื่องความรักสามัคคีไม่ทะเลาะเบาะแว้งกันในโรงเรียน การให้ความไว้วางใจในการปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนรวมถึงการรู้จักให้ความช่วยเหลือ หรือให้คำแนะนำระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง

นิชาภา เจริญรวย (2566) การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จากการวิจัยพบว่า 1) การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยองโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนัก งานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยองโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูง กับทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาสามารถทำนายทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยมีอำนาจในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 59 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ $= 0.67 + 0.22X_1 + 0.19X_2 + 0.41X_3$ และสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $= 0.22Z_1 + 0.19Z_2 + 0.43Z_3$

สรุป

จากแนวคิดและทฤษฎีที่กล่าวข้างต้น การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีในโรงเรียนมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาเด็กและโรงเรียน โดยการส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียนให้มีจิตสำนึกในการรักษาสีงแวดล้อมที่ดี และมีประสิทธิภาพ เพราะสิ่งแวดลอมดี เหมาะสมจะนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพของ ผู้เรียน จากแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยได้นำแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้กำหนดการจัดสิ่งแวดลอมในโรงเรียน ไว้ 3 ประเภท คือ

1. สิ่งแวดลอมทางกายภาพ ได้แก่ สภาพแวดลอมที่เป็นวัตถุทั้งหลาย เช่น บริเวณโรงเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องส้วม ห้องประกอบ ครุภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ สิ่งที่เกี่ยวข้องถึงลักษณะสิ่งแวดลอมทางกายภาพที่ดีได้แก่ความชุ่มชื้น การถูกละสุลักษณะความ ร่ม รื่น ความสวยงาม ความสะอาด ความเป็นระเบียบ ความสะดวก ฯลฯ

2. สิ่งแวดลอมทางวิชาการ ได้แก่ การจัดบรรยากาศทางการเรียนการสอน ทั้งในและนอกห้องเรียน ตลอดจนทางการบริการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการต่างๆ และประสบการณ์

3. สิ่งแวดลอมทางการบริหารการจัดการ ได้แก่ การดำเนินการใดๆ ภายในโรงเรียนให้มีการปฏิบัติงานสำเร็จลงด้วยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร ซึ่งสังเกตได้จากการดำเนินการอย่างมีระบบ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน ของบุคลากรในโรงเรียน การจัดสิ่งแวดลอมทั้งสปรการให้อื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และการทำงานของบุคลากร จึงเป็นหน้าที่หลักสำคัญประการหนึ่งที่โรงเรียนต้องคำนึงถึง และดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพ

สิ่งแวดลอมทางกายภาพ

ประสงค์ วงศาโรจน์ (2541) ได้กล่าวถึงสภาพแวดลอมด้านกายภาพ หมายถึง บริเวณสภาพพื้นที่และสถานที่ตั้งอาคารเรียน อาคารประกอบการ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด โรงฝึก กีฬาสนามกีฬา โรงอาหาร สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ห้องน้ำ ห้องสุขา ตลอดจนการตกแต่งอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ การวางผังและการจัดในสถาบันที่เหมาะสม มีความสำคัญในการส่งเสริมคุณภาพของนักศึกษา

นพรัตน์ สายลุน (2546) ได้จำแนกแนวปฏิบัติและตัวชี้วัดการจัดสภาพแวดลอมของโรงเรียนด้านสภาพแวดลอมทางกายภาพ ได้แก่ สภาพแวดลอมที่เป็นวัตถุ เช่น บริเวณโรงเรียนอาคารเรียนอาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องประกอบ ครุภัณฑ์ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ

นรา สมประสงค์ และ เสรี ลาซโรจน์ (2546) สรุปว่าการจัดสภาพแวดลอมทางกายภาพ หมายถึง บรรยากาศและสิ่งแวดลอมที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ บริเวณสถานศึกษา อาคารเรียน อาคารประกอบและห้องปฏิบัติการต่างๆ ที่สามารถมองเห็นหรือจับต้องได้ในสถานศึกษา

สุพร ตั้งสมวรพงษ์ (2559) ได้กล่าวถึง สภาพแวดลอมด้านกายภาพ ต้องจัดสภาพแวดลอมให้มุ่งส่งเสริม ทำให้เกิดความเป็นเลิศทางวิชาการ เช่น มีการตกแต่งอาคารสถานที่ และบริเวณให้ดูดีไม่ว่าจะเป็นอาคารเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุดที่ทันสมัยในด้านสื่อต่างๆ มีศักยภาพของการให้บริการ มีความพร้อมในการที่จะให้นิสิตนักศึกษาเข้าไปใช้ การสร้างบรรยากาศให้อื้อในการกระตุ้นส่งเสริม สนับสนุนให้มีการหาความรู้เพิ่มเติม สร้างนิสัยรักการอ่านและรักการค้นคว้าจากห้องสมุด นอกจากนี้ต้องคำนึงถึงการจัดโรงอาหาร หอพัก สถานที่พักผ่อนหย่อนใจและเครื่องอำนวยความสะดวก

สะดวกต่าง ๆ เพราะสิ่งเหล่านี้มีส่วนเสริมสร้างความเจริญงอกงามและเกื้อกูลการเรียนรู้ของนิสิต นักศึกษาอยู่มากบรรยากาศที่ร่มรื่นจะทำให้ นิสิตนักศึกษาสดชื่น กระตือรือร้นที่จะเรียน เป็นแรงจูงใจให้นิสิตนักศึกษายากมาสถาบัน สิ่งที่ดีตามมาก็คือนิสิตนักศึกษาจะเกิดความรัก ความหวงแหน ความภูมิใจในสถาบัน นอกจากนี้การจัดระเบียบอาคารสถานที่ที่ถูกหลักสอดคล้องกับประโยชน์ใช้สอยย่อมแสดงถึงความสามารถทางการบริหารสถาบันอย่างหนึ่ง เพราะนอกจากจะพัฒนานิสิตนักศึกษาแล้วยังส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรในสถาบันการศึกษานั้นๆ ด้วย

จากที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ด้านกายภาพ เป็นการ จัดสภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุ เป็นรูปธรรม ให้มีความเหมาะสมกับกิจกรรมต่างๆ ภายในสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความปลอดภัยด้วย การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ด้านกายภาพสามารถจำแนกออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ 1) ด้านภูมิทัศน์ 2) ด้านอาคารสถานที่ และ 3) ด้านความปลอดภัยซึ่ง 3 ส่วนนี้จะอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนของผู้เรียนและ พัฒนาบุคลากรทางการศึกษาโดยพลพลอยได้ที่เกิดขึ้นคือผู้เรียนและบุคลากรเกิดความรักความภาคภูมิใจและหวงแหนในสถานศึกษา

สิ่งแวดล้อมทางด้านวิชาการ

นพรัตน์ สายลุน (2546) ได้จำแนกแนวปฏิบัติและตัวชี้วัดการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ด้านสภาพแวดล้อมทางวิชาการ ได้แก่ ระบบบริหารจัดการภายในโรงเรียนที่ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานสำเร็จงานด้วยความร่วมมือร่วมใจกันเพื่อให้ชัดเจนขึ้น

สุวพร ตั้งสมวรพงษ์ (2559) ได้กล่าวถึง สภาพแวดล้อมด้านวิชาการ (การเรียนการสอน) ได้แก่ การจัดหลักสูตรการเรียน การสอน พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ รวมทั้งการใช้สื่อต่างๆ ในการสอน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและการสร้างบรรยากาศทางวิชาการ หากทุกอย่างที่กล่าวมาเป็นไปในทางที่เหมาะสมก็จะส่งผลให้ผู้เรียนได้รับความรู้และสามารถ นำความรู้ไปปฏิบัติได้ ส่งผลให้นิสิตนักศึกษามีความสำเร็จในการเรียนและจะพัฒนาทักษะแนวคิด แนวคิดและอุดมการณ์ต่างๆให้เกิดขึ้นในตนเองได้

จากที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ด้านวิชาการ เป็นการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตรงตามจุดประสงค์ ส่งเสริมความสามารถของแต่ละบุคคล และเป็นไปตามความต้องการของชุมชน โดยสถานศึกษาจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดบริการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการที่จะทำ ให้ผู้เรียนได้รับความรู้และได้รับประสบการณ์ให้มากที่สุดภายใต้บรรยากาศที่มีชีวิตชีวา แจ่มใส นำเรียนรูส่งเสริมความสามารถของแต่ละบุคคล เร่งเร้าให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเอง โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางตลอดจนการจัดบริการต่างๆ ทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอทำให้ผู้เรียนปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ

นพรัตน์ สายลุน (2559) ได้จำแนกแนวปฏิบัติและตัวชี้วัดการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ด้านสภาพแวดล้อมทางวิชาการ ได้แก่ การจัดบรรยากาศการเรียนการสอน ทั้งในและนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดบริการเพื่อส่งเสริม สนับสนุนทางวิชาการต่างๆ ที่จะทำให้นักเรียนได้รับความรู้ และ

ประสบการณ์ให้มากที่สุดภายใต้บรรยากาศที่มีชีวิตชีวา เรียนสนุก สอนสนุก ครูรักเด็ก รักเพื่อนไม่มีบรรยากาศแห่งความกลัว หวาดผวา วิตกกังวล ทุกคนพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า “อยากมาโรงเรียน”

นรา สมประสงค์ และ เสรี ลาซโรจน์ (2546) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารและภาวะผู้นำของผู้บริหารและความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงานล้วนมีผลต่อการดำเนินการต่างๆ ในองค์กรทั้งสิ้น ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา จึงควรมีความระมัดระวังเป็นอย่างมากและควรเลือกกลวิธีในการบริหารที่ดีและเหมาะสม เพื่อที่จะทำให้บรรยากาศการบริหารและบรรยากาศการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างราบรื่นบุคคลทุกฝ่ายมีความสุขพอใจและมีแรงจูงใจในการทำงาน

สุวพร ตั้งสมรพงษ์ (2559) ได้กล่าวถึง สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร ก็เป็นสิ่งเร้าที่สำคัญประการหนึ่งที่จะส่งผลให้ระบบการบริหารมีประสิทธิภาพ เกิดความคล่องตัวในการดำเนินการกิจต่างๆ นโยบายการบริหารงานโดยเฉพาะอย่างยิ่ง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ของสถาบัน ควรมีการสื่อสารให้นิสิตนักศึกษาทั่วไปในสถาบันได้รับทราบ เพราะเป็นสิ่งที่สำคัญ และจำเป็นสำหรับนิสิตนักศึกษามาก นอกจากนี้ ควรให้นิสิตนักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาตัวเองด้วยการบริหารที่ดีต้องมีความยืดหยุ่น ไม่ยึดติดในรูปแบบจนมากเกินไป รูปแบบการจัดองค์กรควรจะมีมีความยืดหยุ่นพอที่จะปรับเปลี่ยนได้เสมอ

จากที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ด้านการบริหาร เป็นระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา โดยมีกระบวนการในการดำเนินการต่างๆ ที่ทำให้ภารกิจต่างๆ บรรลุเป้าหมายไปได้ด้วยดีนั้นต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จากบุคคลากรทุกคนในสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมให้การปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างมีระบบทำให้บรรลุเป้าหมายและประสบผลสำเร็จได้ด้วยดีและมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพอย่างยิ่งขึ้นไป อันจะส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษา การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ในการดำเนินการวิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผล

3.1 ประชากร

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก จำนวน 252 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 เครื่องมือรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดแบบสอบถาม เป็นเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแนวคิดการจัดสภาพแวดล้อมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความพอใจของผู้ปกครองโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

1. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ
2. สิ่งแวดล้อมทางวิชาการ
3. สิ่งแวดล้อมทางการบริหารจัดการ

แบบสอบถามในตอนที่ 2 มีลักษณะเป็นมาตราส่วน ประเมิน 5 ระดับของ ไลเคิร์ต (Likert 's five rating scale) โดยผู้วิจัยกำหนดค่าระดับคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับซึ่งมีความหมาย ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง สภาพแวดล้อมและปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง สภาพแวดล้อมและปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง สภาพแวดล้อมและปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง สภาพแวดล้อมและปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง สภาพแวดล้อมและปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด สอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก

3.2.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.2.2.1 ศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร ทฤษฎี แนวคิด งานผู้วิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก รายละเอียดวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2.2.2 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือและปรับแบบสอบถาม ในการสร้างแบบสอบถาม

3.2.2.3 ศึกษาความหมาย ทฤษฎี หลักการ แนวคิด องค์ประกอบเพื่อทำนิยาม ศัพท์ในการวิจัย เพื่อมาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม

3.2.2.4 นำแบบสอบถามฉบับร่างที่จัดทำขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณา ตรวจสอบแก้ไขให้มีความตรง และความสมบูรณ์ของเนื้อหา รวมทั้งการใช้ภาษาที่เหมาะสม

3.2.2.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำแบบสอบถามไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item-Objective Congruence) นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงทางเนื้อหา (Content Validity) หรือความสอดคล้องระหว่างข้อความที่เขียนขึ้นในแบบสอบถามกับนิยามศัพท์ที่กำหนดไว้ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยแบบสอบถามฉบับนี้มีค่า IOC เท่ากับ 1.00

3.2.2.6 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน มาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

3.2.2.7 นำเครื่องมือแบบสอบถามที่อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม และนำไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากร จำนวน 30 ชุด

3.2.2.8 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีการหาค่าสัมพันธแอลฟา ตามวิธี Conbach & Alpha coefficient ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.70

3.2.2.9 นำเครื่องมือที่ทดลองใช้แล้วเสนอที่อาจารย์ปรึกษา เพื่อปรับปรุงเครื่องมือให้ถูกต้อง สมบูรณ์และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำแบบสอบถาม จำนวน 252 ฉบับไป เก็บข้อมูลกับประชากรด้วยตนเองโดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2567 ถึง เดือนมิถุนายน 2567

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยได้จัดทำข้อมูลโดยตรวจสอบความสมบูรณ์ของ แบบสอบถามแล้วจัดระเบียบข้อมูลและลงรหัสข้อมูล จากนั้นจึงนำข้อมูลดังกล่าวมาคำนวณค่าทาง สถิติโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (frequencies) และค่าร้อยละ (percentage)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 ใช้ในการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (F) และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Σ) แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสต์ (Best) คือ
 - ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด
 - ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับ น้อย
 - ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับ ปานกลาง
 - ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับ มาก
 - ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับ มากที่สุด
3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมและปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้ค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation)
4. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใน โรงเรียน ใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอมะนัง จังหวัดตาก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลที่ได้มาทำการประมวลผล และนำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบของตาราง และบรรยายผลตามลำดับ

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3.1 ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.3.2 ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอมะนัง จังหวัดตาก

4.3.3 ตอนที่ 3 ข้อแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอมะนัง จังหวัดตาก

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันชัดเจนในการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	= จำนวนประชากรทั้งหมด
μ	= ค่าเฉลี่ยของประชากร
σ	= ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร
t	= ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าที่

4.2 ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำเสนอข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โดยภาพรวมและรายด้าน
3. การวิเคราะห์ข้อแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งรวบรวมจากแบบสอบถาม เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	104	41.27
หญิง	148	58.73
รวม	252	100.00
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	186	73.81
ปริญญาตรี	58	23.02
สูงกว่าปริญญาตรี	8	3.17
รวม	252	100.00
อาชีพ		
พนักงานราชการ	16	6.35
พนักงานบริษัทเอกชน	107	42.46
อื่น ๆ ระบุ		
- รับจ้างทั่วไป	77	59.69
- ว่างาน	1	0.78

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
- แม่บ้าน	9	6.98
- ค้าขาย	16	12.40
- ธุรกิจส่วนตัว	20	15.50
- พยาบาล	2	1.55
- เกษตรกร	4	3.10
รวม	252	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 58.73 รองลงมา เพศชาย จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 41.27 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า มากที่สุด คือ ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 73.81 รองลงมา ระดับปริญญาตรี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 23.02 รองลงมา ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.17 จำแนกตามอาชีพ พบว่า มากที่สุด คือ อาชีพอื่น ๆ ระบุ จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 51.19 รองลงมา อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 42.46 รองลงมา อาชีพพนักงานราชการ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 6.35 หากนำอาชีพอื่น ๆ มาจำแนกเป็นอาชีพที่ผู้ตอบแบบสอบถามระบุ แบ่งออกเป็นอาชีพนี้อาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 59.69 รองลงมา อาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 15.50 รองลงมา อาชีพค้าขาย จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 12.40 รองลงมา อาชีพแม่บ้าน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 6.98 รองลงมา อาชีพเกษตรกร จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.10 รองลงมา อาชีพพยาบาล จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.55 และอาชีพว่างงาน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.78

4.3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โดยภาพรวมและรายข้อ ดังตารางที่ 4.2-4.7

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพ โดยภาพรวมและรายข้อ

การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	N = 252		ระดับความคิดเห็น
	μ	σ	
1. ที่ตั้งของโรงเรียนมีความเหมาะสม การคมนาคมสะดวกและปลอดภัย	4.91	0.29	มากที่สุด
2. ที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ห่างจากสิ่งรบกวนภายนอก เช่น เสียงดัง น้ำเน่าเสีย โรงงาน	4.74	0.46	มากที่สุด
3. บริเวณโรงเรียนสะอาดร่มรื่นและสวยงาม	4.85	0.36	มากที่สุด
4. น้ำดื่ม น้ำใช้สะอาด เพียงพอ และระบบสาธารณสุขปลอดภัยที่ดี	4.70	0.51	มากที่สุด
5. วัสดุ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ และอุปกรณ์โรงเรียนมีความพอเพียงและใช้ได้ดี	4.77	0.43	มากที่สุด
6. อาคารเรียนและห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	4.93	0.26	มากที่สุด
7. ห้องเรียนและอาคารเรียนมีความสะอาด การถ่ายเทอากาศดี มีแสงสว่างเพียงพอ	4.74	0.49	มากที่สุด
8. สนามกีฬาและที่ออกกำลังกายเพียงพอสำหรับนักเรียน	4.81	0.40	มากที่สุด
9. มีบริเวณให้นักเรียนได้พักผ่อนหย่อนใจยามว่าง	4.76	0.44	มากที่สุด
10. โรงเรียนมีระบบกำจัดขยะมูลฝอย	4.65	0.55	มากที่สุด
11. โรงอาหารสะอาดพอเพียงกับจำนวนนักเรียนและถูกสุขอนามัย	4.75	0.56	มากที่สุด
12. ถนนและทางเดินเท้าในบริเวณโรงเรียนมีความสะอาดปลอดภัย	4.79	0.49	มากที่สุด
13. ห้องน้ำห้องส้วมพอเพียงสะอาดและถูกสุขลักษณะ	4.64	0.65	มากที่สุด
รวม	4.77	0.45	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.2 สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.77$, $\sigma = 0.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่าอาคารเรียนและห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.93$, $\sigma = 0.26$) รองลงมา ที่ตั้งของโรงเรียนมีความเหมาะสม การคมนาคมสะดวกและปลอดภัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.91$, $\sigma = 0.29$) รองลงมา บริเวณโรงเรียนสะอาดร่มรื่นและสวยงาม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.85$, $\sigma = 0.36$) รองลงมา สนามกีฬาและที่ออกกำลังกายเพียงพอสำหรับนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.81$, $\sigma = 0.40$) รองลงมา ถนนและทางเดินเท้าในบริเวณโรงเรียนมีความสะอาดปลอดภัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.79$, $\sigma = 0.49$) รองลงมา วัสดุ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ และอุปกรณ์โรงเรียนมีความพอเพียงและใช้ได้ดี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.77$, $\sigma = 0.43$)

รองลงมา โรงอาหารสะอาดพอเพียงกับจำนวนนักเรียนและถูกสุขอนามัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.75$, $\sigma = 0.56$) รองลงมา ห้องเรียนและอาคารเรียนมีความสะอาด การถ่ายเทอากาศดี มีแสงสว่างเพียงพอ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.74$, $\sigma = 0.49$) รองลงมา ที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ห่างจากสิ่งรบกวนภายนอก เช่น เสียงดัง น้ำเน่าเสีย โรงงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.74$, $\sigma = 0.46$) รองลงมา น้ำดื่ม น้ำใช้สะอาด เพียงพอ และระบบสาธารณูปโภคที่ดี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.70$, $\sigma = 0.51$) รองลงมา มีบริเวณให้นักเรียนได้พักผ่อนหย่อนใจยามว่าง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.76$, $\sigma = 0.44$) รองลงมา โรงเรียนมีระบบกำจัดขยะมูลฝอย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.65$, $\sigma = 0.55$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ห้องน้ำห้องส้วมพอเพียงสะอาดและถูกสุขลักษณะ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.64$, $\sigma = 0.65$)

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพ โดยภาพรวมและรายข้อ

การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	N = 252		ระดับความคิดเห็น
	μ	σ	
1. ที่ตั้งของโรงเรียนมีความเหมาะสม การคมนาคมสะดวก และปลอดภัย	4.82	0.38	มากที่สุด
2. ที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ห่างจากสิ่งรบกวนภายนอก เช่น เสียงดัง น้ำเน่าเสีย โรงงาน	4.71	0.49	มากที่สุด
3. บริเวณโรงเรียนสะอาดร่มรื่นและสวยงาม	4.80	0.40	มากที่สุด
4. น้ำดื่ม น้ำใช้สะอาด เพียงพอ และระบบสาธารณูปโภคที่ดี	4.64	0.55	มากที่สุด
5. วัสดุ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ และอุปกรณ์โรงเรียนมีความพอเพียง และใช้การได้ดี	4.66	0.48	มากที่สุด
6. อาคารเรียนและห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	4.82	0.40	มากที่สุด
7. ห้องเรียนและอาคารเรียนมีความสะอาด การถ่ายเทอากาศดี มีแสงสว่างเพียงพอ	4.68	0.57	มากที่สุด
8. สนามกีฬาและที่ออกกำลังกายเพียงพอสำหรับนักเรียน	4.72	0.47	มากที่สุด
9. มีบริเวณให้นักเรียนได้พักผ่อนหย่อนใจยามว่าง	4.71	0.48	มากที่สุด
10. โรงเรียนมีระบบกำจัดขยะมูลฝอย	4.65	0.53	มากที่สุด
11. โรงอาหารสะอาดพอเพียงกับจำนวนนักเรียนและถูกสุขอนามัย	4.74	0.58	มากที่สุด
12. ถนนและทางเดินเท้าในบริเวณโรงเรียนมีความสะอาด ปลอดภัย	4.76	0.54	มากที่สุด
13. ห้องน้ำห้องส้วมพอเพียงสะอาดและถูกสุขลักษณะ	4.64	0.63	มากที่สุด
รวม	4.72	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.3 ปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.72$, $\sigma = 0.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า อาคารเรียนและห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.82$, $\sigma = 0.40$) รองลงมา ที่ตั้งของโรงเรียนมีความเหมาะสม การคมนาคมสะดวกและปลอดภัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.80$, $\sigma = 0.40$) รองลงมา บริเวณโรงเรียนสะอาดร่มรื่นและสวยงาม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.80$, $\sigma = 0.40$) รองลงมา ถนนและทางเดินเท้าในบริเวณโรงเรียนมีความสะอาดปลอดภัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.75$, $\sigma = 0.54$) รองลงมา โรงอาหารสะอาดพอเพียงกับจำนวนนักเรียนและถูกสุขอนามัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.74$, $\sigma = 0.58$) รองลงมา สนามกีฬาและที่ออกกำลังกายเพียงพอสำหรับนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.72$, $\sigma = 0.47$) รองลงมา ที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ห่างจากสิ่งรบกวนภายนอก เช่น เสียงดัง น้ำเน่าเสีย โรงงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.71$, $\sigma = 0.49$) รองลงมา มีบริเวณให้นักเรียนได้พักผ่อนหย่อนใจยามว่าง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.71$, $\sigma = 0.48$) รองลงมา ห้องเรียนและอาคารเรียนมีความสะอาด การถ่ายเทอากาศดี มีแสงสว่างเพียงพอ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.68$, $\sigma = 0.57$) รองลงมา วัสดุ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ และอุปกรณ์โรงเรียนมีความพอเพียงและใช้การได้ดี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.66$, $\sigma = 0.48$) รองลงมา โรงเรียนมีระบบกำจัดขยะมูลฝอย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.65$, $\sigma = 0.53$) รองลงมา ห้องน้ำห้องส้วมพอเพียงสะอาดและถูกสุขลักษณะ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.64$, $\sigma = 0.63$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ น้ำดื่ม น้ำใช้สะอาด เพียงพอ และระบบสาธารณูปโภคที่ดี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.64$, $\sigma = 0.55$)

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านวิชาการ โดยภาพรวมและรายข้อ

การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	N = 252		ระดับความคิดเห็น
	μ	σ	
14. ครูผู้สอนเอาใจใส่นักเรียนเท่าเทียมกัน	4.91	0.28	มากที่สุด
15. ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกอย่างเต็มที่	4.83	0.40	มากที่สุด
16. ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.85	0.38	มากที่สุด
17. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนอย่างหลากหลายที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามความสามารถที่เหมาะสมกับธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนเต็มที่	4.68	0.54	มากที่สุด
18. แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้	4.83	0.38	มากที่สุด
19. โรงเรียนมีห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน	4.76	0.42	มากที่สุด
20. นักเรียนมีโอกาสไปเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน	4.73	0.49	มากที่สุด
21. นักเรียนได้เรียนรู้โดยการได้ฝึกปฏิบัติจริง	4.76	0.42	มากที่สุด
22. โรงเรียนมีสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และอุปกรณ์การเรียนการสอนเพียงพอ	4.80	0.40	มากที่สุด
23. ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน	4.91	0.28	มากที่สุด
24. โรงเรียนมีป้ายนิเทศทั้งในโรงเรียนและบริเวณโรงเรียนเพียงพอ	4.75	0.45	มากที่สุด
25. โรงเรียนประชาสัมพันธ์ความสามารถทางวิชาการของนักเรียนให้บุคคลและหน่วยงานภายนอกรับรู้	4.89	0.33	มากที่สุด
รวม	4.81	0.40	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านวิชาการ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.81$, $\sigma = 0.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ครูผู้สอนเอาใจใส่นักเรียนเท่าเทียมกัน และครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.91$, $\sigma = 0.28$) รองลงมา โรงเรียนประชาสัมพันธ์ความสามารถทางวิชาการของนักเรียนให้บุคคลและหน่วยงานภายนอกรับรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.89$, $\sigma = 0.33$) รองลงมา ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.85$, $\sigma = 0.38$) รองลงมา ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกอย่างเต็มที่ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.83$, $\sigma = 0.40$) รองลงมา

แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.83$, $\sigma = 0.38$) รองลงมา โรงเรียนมีสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีและอุปกรณ์การเรียนการสอนเพียงพอ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.80$, $\sigma = 0.40$) รองลงมา โรงเรียนมีห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน และนักเรียนได้เรียนรู้โดยการได้ฝึกปฏิบัติจริง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.76$, $\sigma = 0.42$) รองลงมา โรงเรียนมีป้ายนิเทศทั้งในโรงเรียนและบริเวณโรงเรียนเพียงพอ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.75$, $\sigma = 0.45$) รองลงมา นักเรียนมีโอกาสไปเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.73$, $\sigma = 0.49$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนอย่างหลากหลายที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามความสามารถที่เหมาะสมกับธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนเต็มที่ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.68$, $\sigma = 0.54$)

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านวิชาการ โดยภาพรวมและรายข้อ

การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	N = 252		ระดับความคิดเห็น
	μ	σ	
14. ครูผู้สอนเอาใจใส่นักเรียนเท่าเทียมกัน	4.85	0.42	มากที่สุด
15. ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกอย่างเต็มที่	4.78	0.49	มากที่สุด
16. ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.82	0.46	มากที่สุด
17. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนอย่างหลากหลายที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามความสามารถที่เหมาะสมกับธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนเต็มที่	4.65	0.58	มากที่สุด
18. แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้	4.77	0.42	มากที่สุด
19. โรงเรียนมีห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน	4.70	0.48	มากที่สุด
20. นักเรียนมีโอกาสไปเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน	4.69	0.52	มากที่สุด
21. นักเรียนได้เรียนรู้โดยการได้ฝึกปฏิบัติจริง	4.66	0.47	มากที่สุด
22. โรงเรียนมีสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และอุปกรณ์การเรียนการสอนเพียงพอ	4.76	0.42	มากที่สุด
23. ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน	4.85	0.46	มากที่สุด
24. โรงเรียนมีป้ายนิเทศทั้งในโรงเรียนและบริเวณโรงเรียนเพียงพอ	4.68	0.50	มากที่สุด
25. โรงเรียนประชาสัมพันธ์ความสามารถทางวิชาการของนักเรียนให้บุคคลและหน่วยงานภายนอกรับรู้	4.82	0.41	มากที่สุด
รวม	4.75	0.47	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.5 ปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านวิชาการ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.75$, $\sigma = 0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.85$, $\sigma = 0.46$) รองลงมา ครูผู้สอนเอาใจใส่นักเรียนเท่าเทียมกัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.85$, $\sigma = 0.42$) รองลงมา ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.82$, $\sigma = 0.46$) รองลงมา โรงเรียนประชาสัมพันธ์ความสามารถทางวิชาการของนักเรียนให้บุคคลและหน่วยงานภายนอกรับรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.82$, $\sigma = 0.41$) รองลงมา ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกอย่างเต็มที่

อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.78$, $\sigma = 0.49$) รองลงมา แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.77$, $\sigma = 0.42$) รองลงมา โรงเรียนมีสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และอุปกรณ์การเรียนการสอนเพียงพอ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.76$, $\sigma = 0.42$) รองลงมา โรงเรียนมีห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.70$, $\sigma = 0.48$) นักเรียนมีโอกาสไปเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.69$, $\sigma = 0.52$) รองลงมา โรงเรียนมีป้ายนิเทศทั้งในโรงเรียนและบริเวณโรงเรียนเพียงพอ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.68$, $\sigma = 0.50$) รองลงมา นักเรียนได้เรียนรู้โดยการได้ฝึกปฏิบัติจริง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.66$, $\sigma = 0.47$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนอย่างหลากหลายที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามความสามารถที่เหมาะสมกับธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนเต็มที่ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.65$, $\sigma = 0.58$)

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านการบริหารจัดการ โดยภาพรวมและรายข้อ

การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	N = 252		ระดับความคิดเห็น
	μ	σ	
26. การจัดโครงสร้างการบริหารและบริหารงานอย่างเป็นระบบโดยมีการปรับตัวอย่างยืดหยุ่นตามสถานการณ์	4.91	0.29	มากที่สุด
27. ผู้มาติดต่องานที่โรงเรียนได้รับความสะดวกรวดเร็วและการต้อนรับที่ดี	4.87	0.33	มากที่สุด
28. มีบรรยากาศแห่งการเอื้ออาทรและเป็นมิตรต่อกันทุกฝ่าย	4.94	0.23	มากที่สุด
29. โรงเรียนมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง	4.89	0.31	มากที่สุด
30. การบริหารงานที่โปร่งใสในทุกขั้นตอนสามารถชี้แจงความเข้าใจกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้	4.93	0.25	มากที่สุด
31. โรงเรียนมีระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารที่ถูกต้องครบถ้วนและทันต่อการใช้งาน	4.90	0.32	มากที่สุด
32. โรงเรียนประสานชุมชนและหน่วยงานภายนอกมาช่วยเหลือสนับสนุนโรงเรียน	4.95	0.22	มากที่สุด
33. โรงเรียนมีระบบการติดต่อสื่อสารที่ดี	4.91	0.35	มากที่สุด
รวม	4.91	0.29	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.6 สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านการบริหารจัดการ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.91$, $\sigma = 0.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า โรงเรียนประสานชุมชนและหน่วยงานภายนอกมาช่วยเหลือ

สนับสนุนโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.95$, $\sigma = 0.22$) รองลงมา มีบรรยากาศแห่งการเอื้ออาทรและเป็นมิตรต่อกันทุกฝ่าย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.94$, $\sigma = 0.23$) รองลงมา การบริหารงานที่โปร่งใสในทุกขั้นตอนสามารถชี้แจงความเข้าใจกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.93$, $\sigma = 0.25$) รองลงมา โรงเรียนมีระบบการติดต่อสื่อสารที่ดี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.91$, $\sigma = 0.35$) รองลงมา การจัดโครงสร้างการบริหารและบริหารงานอย่างเป็นระบบโดยมีการปรับตัวอย่างยืดหยุ่นตามสถานการณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.91$, $\sigma = 0.29$) รองลงมา โรงเรียนมีระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารที่ถูกต้องครบถ้วนและทันต่อการใช้งาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.90$, $\sigma = 0.32$) รองลงมา โรงเรียนมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.89$, $\sigma = 0.31$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้มาติดต่องานที่โรงเรียนได้รับความสะดวกรวดเร็วและการต้อนรับที่ดี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.87$, $\sigma = 0.33$)

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านการบริหารจัดการ โดยภาพรวมและรายข้อ

การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	N = 252		ระดับความคิดเห็น
	μ	σ	
26. การจัดโครงสร้างการบริหารและบริหารงานอย่างเป็นระบบโดยมีการปรับตัวอย่างยืดหยุ่นตามสถานการณ์	4.84	0.38	มากที่สุด
27. ผู้มาติดต่องานที่โรงเรียนได้รับความสะดวกรวดเร็วและการต้อนรับที่ดี	4.80	0.42	มากที่สุด
28. มีบรรยากาศแห่งการเอื้ออาทรและเป็นมิตรต่อกันทุกฝ่าย	4.88	0.32	มากที่สุด
29. โรงเรียนมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง	4.86	0.35	มากที่สุด
30. การบริหารงานที่โปร่งใสในทุกขั้นตอนสามารถชี้แจงความเข้าใจกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้	4.88	0.35	มากที่สุด
31. โรงเรียนมีระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารที่ถูกต้องครบถ้วนและทันต่อการใช้งาน	4.85	0.35	มากที่สุด
32. โรงเรียนประสานชุมชนและหน่วยงานภายนอกมาช่วยเหลือสนับสนุนโรงเรียน	4.89	0.34	มากที่สุด
33. โรงเรียนมีระบบการติดต่อสื่อสารที่ดี	4.87	0.34	มากที่สุด
รวม	4.86	0.36	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 ปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านการบริหารจัดการ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.86$, $\sigma = 0.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า โรงเรียนประสานชุมชนและหน่วยงาน

ภายนอกมาช่วยเหลือสนับสนุนโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.89$, $\sigma = 0.34$) รองลงมา มีบรรยากาศแห่งการเอื้ออาทรและเป็นมิตรต่อกันทุกฝ่าย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.88$, $\sigma = 0.32$) รองลงมา การบริหารงานที่โปร่งใสในทุกขั้นตอนสามารถชี้แจงความเข้าใจกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.88$, $\sigma = 0.35$) รองลงมา โรงเรียนมีระบบการติดต่อสื่อสารที่ดี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.87$, $\sigma = 0.34$) รองลงมา โรงเรียนมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.86$, $\sigma = 0.35$) รองลงมา โรงเรียนมีระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้บริการที่ถูกต้องครบถ้วนและทันต่อการใช้งาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.85$, $\sigma = 0.35$) รองลงมา การจัดโครงสร้างการบริหารและบริหารงานอย่างเป็นระบบโดยมีการปรับตัวอย่างยืดหยุ่นตามสถานการณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.84$, $\sigma = 0.38$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้มาติดต่องานที่โรงเรียนได้รับความสะดวกรวดเร็วและการต้อนรับที่ดี อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.80$, $\sigma = 0.42$)

4.3.3 ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอมะสอย จังหวัดตาก

ตารางที่ 4.8 แสดงข้อความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอมะสอย จังหวัดตาก

ข้อความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ระดับความถี่ f = จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม
1. โรงเรียนประสานชุมชนและหน่วยงานภายนอกมาช่วยเหลือสนับสนุนโรงเรียนอยู่เสมอ	9
2. ครูดูแล เอาใจใส่นักเรียนเป็นอย่างดี	8
3. โรงเรียนประชาสัมพันธ์ความสามารถทางวิชาการของนักเรียนให้บุคคลและหน่วยงานภายนอกรับรู้	5
4. ที่ตั้งของโรงเรียนมีความเหมาะสม การคมนาคมสะดวกและปลอดภัย	3
5. ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน	2
6. โรงเรียนมีระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้บริการที่ถูกต้องครบถ้วนและทันต่อการใช้งาน	1

จากตารางที่ 4.8 ข้อความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอมะสอย จังหวัดตาก พบว่า โรงเรียนประสานชุมชนและหน่วยงานภายนอกมาช่วยเหลือสนับสนุนโรงเรียนอยู่เสมอ ($f = 9$) รองลงมา ครูดูแล เอาใจใส่นักเรียนเป็นอย่างดี ($f = 8$) รองลงมา โรงเรียนประชาสัมพันธ์ความสามารถทางวิชาการของนักเรียนให้บุคคลและหน่วยงานภายนอกรับรู้ ($f = 5$) รองลงมา ที่ตั้งของโรงเรียนมีความเหมาะสม การคมนาคมสะดวกและปลอดภัย ($f = 3$) รองลงมา ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ($f = 2$) และโรงเรียนมีระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้บริการที่ถูกต้องครบถ้วนและทันต่อการใช้งาน ($f = 1$)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา และ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา โดยมีประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก จำนวน 252 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales) ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open Ended) ผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ข้อมูลและการประมวลผล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

5.1 สรุปผลการศึกษา

ปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านบริหารจัดการ ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านวิชาการ ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพ ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับโดยมีรายละเอียดของผลการศึกษาในแต่ละเป็นด้าน ดังนี้

สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านบริหารจัดการ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า โรงเรียนประสานชุมชนและหน่วยงานภายนอกมาช่วยเหลือสนับสนุนโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา มีบรรยากาศแห่งการเอื้ออาทรและเป็นมิตรต่อกันทุกฝ่าย อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา การบริหารงานที่โปร่งใสในทุกขั้นตอนสามารถชี้แจงความเข้าใจกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา โรงเรียนมีระบบการติดต่อสื่อสารที่ดี อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา การจัดโครงสร้างการบริหารและบริหารงานอย่างเป็นระบบโดยมีการปรับตัวอย่างยืดหยุ่นตามสถานการณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา โรงเรียนมีระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารที่ถูกต้องครบถ้วนและทันต่อการใช้งาน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา โรงเรียนมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้มาติดต่องานที่โรงเรียนได้รับความสะดวกรวดเร็วและการต้อนรับที่ดี อยู่ในระดับมากที่สุด

สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านวิชาการ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ครูผู้สอนเอาใจใส่นักเรียนเท่าเทียมกัน และครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา โรงเรียนประชาสัมพันธ์ความสามารถทางวิชาการของนักเรียนให้บุคคลและหน่วยงานภายนอกรับรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกอย่างเต็มที่ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา โรงเรียนมีสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและอุปกรณ์การเรียนการสอนเพียงพอ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา โรงเรียนมีห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน และนักเรียนได้เรียนรู้โดยการได้ฝึกปฏิบัติจริง อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา โรงเรียนมีป้ายนิเทศทั้งในโรงเรียนและบริเวณโรงเรียนเพียงพอ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา นักเรียนมีโอกาสไปเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนอย่างหลากหลายที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามความสามารถที่เหมาะสมกับธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนเต็มที่ อยู่ในระดับมากที่สุด

สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า อาคารเรียนและห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ที่ตั้งของโรงเรียนมีความเหมาะสม การคมนาคมสะดวกและปลอดภัย อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา บริเวณโรงเรียนสะอาดร่มรื่นและสวยงาม อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา สนามกีฬาและที่ออกกำลังกายเพียงพอสำหรับนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ถนนและทางเดินเท้าในบริเวณโรงเรียนมีความสะอาดปลอดภัย อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา วัสดุ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ และอุปกรณ์โรงเรียนมีความพอเพียงและใช้ได้ดี อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา โรงอาหารสะอาดพอเพียงกับจำนวนนักเรียนและถูกสุขอนามัย อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ห้องเรียนและอาคารเรียนมีความสะอาด การถ่ายเทอากาศดี มีแสงสว่างเพียงพอ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ห่างจากสิ่งรบกวนภายนอก เช่น เสียงดัง น้ำเน่าเสีย โรงงาน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา น้ำดื่ม น้ำใช้สะอาด เพียงพอ และระบบสาธารณสุขโรคที่ดี อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา มีบริเวณให้นักเรียนได้พักผ่อนหย่อนใจยามว่าง อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา โรงเรียนมีระบบกำจัดขยะมูลฝอย อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ห้องน้ำห้องส้วมพอเพียงสะอาดและถูกสุขลักษณะ อยู่ในระดับมากที่สุด

ปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านการบริหารจัดการ ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านวิชาการ ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพ ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านการบริหารจัดการ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า โรงเรียนประสานชุมชนและหน่วยงานภายนอกมาช่วยเหลือสนับสนุนโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

ที่สุด รองลงมา มีบรรยากาศแห่งการเอื้ออาทรและเป็นมิตรต่อกันทุกฝ่าย อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา การบริหารงานที่โปร่งใสในทุกขั้นตอนสามารถชี้แจงความเข้าใจกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา โรงเรียนมีระบบการติดต่อสื่อสารที่ดี อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา โรงเรียนมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา โรงเรียนมีระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริการที่ถูกต้องครบถ้วนและทันต่อการใช้งาน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา การจัดโครงสร้างการบริหารและบริหารงานอย่างเป็นระบบโดยมีการปรับตัวอย่างยืดหยุ่นตามสถานการณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้มาติดต่องานที่โรงเรียนได้รับความสะดวกรวดเร็วและการต้อนรับที่ดี อยู่ในระดับมาก

ปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านวิชาการ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ครูผู้สอนเอาใจใส่นักเรียนเท่าเทียมกัน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา โรงเรียนประชาสัมพันธ์ความสามารถทางวิชาการของนักเรียนให้บุคคลและหน่วยงานภายนอกรับรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกอย่างเต็มที่ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา โรงเรียนมีสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและอุปกรณ์การเรียนการสอนเพียงพอ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา โรงเรียนมีห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด นักเรียนมีโอกาสไปเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา โรงเรียนมีป้ายนิเทศทั้งในโรงเรียนและบริเวณโรงเรียนเพียงพอ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา นักเรียนได้เรียนรู้โดยการได้ฝึกปฏิบัติจริง อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนอย่างหลากหลายที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามความสามารถที่เหมาะสมกับธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนเต็มที่ อยู่ในระดับมากที่สุด

ปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า อาคารเรียนและห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ที่ตั้งของโรงเรียนมีความเหมาะสม การคมนาคมสะดวกและปลอดภัย อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา บริเวณโรงเรียนสะอาดร่มรื่นและสวยงาม อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ถนนและทางเดินเท้าในบริเวณโรงเรียนมีความสะอาดปลอดภัย อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา โรงอาหารสะอาดพอเพียงกับจำนวนนักเรียนและถูกสุขอนามัย อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา สนามกีฬาและที่ออกกำลังกายเพียงพอสำหรับนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ห่างจากสิ่งรบกวนภายนอก เช่น เสียงดัง น้ำเน่าเสีย โรงงาน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา มีบริเวณให้นักเรียนได้พักผ่อนหย่อนใจ ยามว่าง อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ห้องเรียนและอาคารเรียนมีความสะอาด การถ่ายเทอากาศดี มีแสงสว่างเพียงพอ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา วัสดุ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ และอุปกรณ์โรงเรียนมีความพอเพียงและใช้การได้ดี อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา โรงเรียนมีระบบกำจัดขยะมูลฝอย อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ห้องน้ำห้องส้วมพอเพียงสะอาดและถูกสุขลักษณะ อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่

มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ น้ำดื่ม น้ำใช้สะอาด เพียงพอ และระบบสาธารณูปโภคที่ดี อยู่ในระดับมากที่สุด

5.2 อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ

สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านการบริหารจัดการ พบว่า โรงเรียนประสานชุมชนและหน่วยงานภายนอกมาช่วยเหลือสนับสนุนโรงเรียน มีบรรยากาศแห่งการเอื้ออาทรและเป็นมิตรต่อกันทุกฝ่าย การบริหารงานที่โปร่งใสในทุกขั้นตอนสามารถชี้แจงความเข้าใจกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ โรงเรียนมีระบบการติดต่อสื่อสารที่ดี การจัดโครงสร้างการบริหารและบริหารงานอย่างเป็นระบบโดยมีการปรับตัวอย่างยืดหยุ่นตามสถานการณ์ โรงเรียนมีระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารที่ถูกต้องครบถ้วนและทันต่อการใช้งาน โรงเรียนมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ผู้มาติดต่องานที่โรงเรียนได้รับความสะดวกรวดเร็วและการต้อนรับที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมวิพา ทายประโคน (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนกลุ่มเกาะจันทร์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โรงเรียนกลุ่มเกาะจันทร์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านกายภาพ ด้านการบริหารจัดการ และด้านวิชาการ 2. ผลการเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โรงเรียนกลุ่มเกาะจันทร์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2 จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3. ผลการเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โรงเรียนกลุ่มเกาะจันทร์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามระดับชั้นที่สอน พบว่า โดยรวมและรายด้าน ด้านวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านวิชาการ พบว่า ครูผู้สอนเอาใจใส่นักเรียนเท่าเทียมกัน และครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน โรงเรียนประชาสัมพันธ์ความสามารถทางวิชาการของนักเรียนให้บุคคลและหน่วยงานภายนอกรับรู้ ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกอย่างเต็มที่ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ โรงเรียนมีสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และอุปกรณ์การเรียนการสอนเพียงพอ โรงเรียนมีห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน และนักเรียนได้เรียนรู้โดยการได้ฝึกปฏิบัติจริง โรงเรียนมีป้ายนิเทศทั้งในโรงเรียนและบริเวณโรงเรียนเพียงพอ นักเรียนมีโอกาสไปเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนอย่างหลากหลายที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามความสามารถที่เหมาะสมกับธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิวราช อินตะวิชัย (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี พบว่า อยู่ในระดับมาก (3.97) และความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้กับความคิดสร้างสรรค์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรีมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 2. แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี ได้แก่ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านกายภาพที่มีอยู่เพียงพออยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนมีบรรยากาศที่เป็นกันเองและการสื่อสารที่เป็นมิตร และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านการมีส่วนร่วมของผู้เรียน มีหลักการที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ และการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกศึกษาเรียนรู้

สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพ พบว่า อาคารเรียนและห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน ที่ตั้งของโรงเรียนมีความเหมาะสม การคมนาคมสะดวกและปลอดภัย บริเวณโรงเรียนสะอาดร่มรื่นและสวยงาม สนามกีฬาและที่ออกกำลังกายเพียงพอสำหรับนักเรียน ถนนและทางเดินเท้าในบริเวณโรงเรียนมีความสะอาดปลอดภัย วัสดุ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ และอุปกรณ์โรงเรียนมีความพอเพียงและใช้การได้ดี โรงอาหารสะอาดพอเพียงกับจำนวนนักเรียนและถูกสุขอนามัย ห้องเรียนและอาคารเรียนมีความสะอาด การถ่ายเทอากาศดี มีแสงสว่างเพียงพอ ที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ห่างจากสิ่งรบกวนภายนอก เช่น เสียงดัง น้ำเน่าเสีย โรงงาน น้ำดื่ม น้ำใช้สะอาด เพียงพอ และระบบสาธารณูปโภคที่ดี มีบริเวณให้นักเรียนได้พักผ่อนหย่อนใจยามว่าง โรงเรียนมีระบบกำจัดขยะมูลฝอย และห้องน้ำห้องส้วมพอเพียงสะอาด และถูกสุขลักษณะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วินัส ภักดีนรา (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกและการจัดสภาพแวดล้อมภายใน ซึ่งทั้งสองปัจจัยนี้ต่างส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาจมีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณ ทรัพยากรหรือปัจจัยภายนอกอื่น ๆ แต่การจัดสภาพแวดล้อมภายในที่มุ่งเน้นบรรยากาศทางด้านจิตวิทยาสามารถกระทำได้ในทันทีที่เริ่มต้นจากตัวครูผู้สอนเอง ด้วยการจัดการชั้นเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ การปรับปรุงพัฒนาบุคลิกภาพของครู การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน การนำเทคนิคการปกครองชั้นเรียนมาใช้ และการเพิ่มปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ตลอดจนเอื้ออำนวยให้ครูสามารถจัดการกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพจนทำให้ผู้เรียนมีความสุขและประสบความสำเร็จในการเรียนรู้

ปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านบริหารจัดการ พบว่า โรงเรียนประสานชุมชนและหน่วยงานภายนอกมาช่วยเหลือสนับสนุนโรงเรียน มีบรรยากาศแห่งการเอื้ออาทรและเป็นมิตรต่อกันทุกฝ่าย การบริหารงานที่โปร่งใสในทุกขั้นตอนสามารถชี้แจงความเข้าใจกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ โรงเรียนมีระบบการติดต่อสื่อสารที่ดี โรงเรียนมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง โรงเรียนมีระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารที่ถูกต้องครบถ้วนและทันต่อการใช้งาน การจัดโครงสร้างการบริหารและบริหารงานอย่างเป็นระบบโดยมีการปรับตัวอย่างยืดหยุ่นตามสถานการณ์ และผู้มาติดต่องานที่โรงเรียนได้รับความสะดวกรวดเร็วและการต้อนรับที่ดี

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัชกริน เจริญศรี (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนเกาะจันทร์พิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 ผลจากการวิจัย พบว่า 1. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเกาะจันทร์พิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวม และรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากโดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มผู้เรียน ด้านอาคารสถานที่และด้านการให้บริการ 2. ผลการเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเกาะจันทร์พิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3. ผลการเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเกาะจันทร์พิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามระดับชั้น โดยรวมและด้านสังคมกลุ่มผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอาคารที่ ด้านการเรียนการสอน และด้านการบริการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านวิชาการ พบว่า ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ครูผู้สอนเอาใจใส่ให้นักเรียนเท่าเทียมกัน ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โรงเรียนประชาสัมพันธ์ความสามารถทางวิชาการของนักเรียนให้บุคคลและหน่วยงานภายนอกรับรู้ ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกอย่างเต็มที่ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ โรงเรียนมีสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีและอุปกรณ์การเรียนการสอนเพียงพอ โรงเรียนมีห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน นักเรียนมีโอกาสไปเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน โรงเรียนมีป้ายนิเทศทั้งในโรงเรียนและบริเวณโรงเรียนเพียงพอ นักเรียนได้เรียนรู้โดยการได้ฝึกปฏิบัติจริง และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนอย่างหลากหลายที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามความสามารถที่เหมาะสมกับธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทธนาธิษฏ์ สงประชา (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนโสตศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1. ข้อมูลทั่วไปครูและนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงและระยะเวลาที่ปฏิบัติงานหรือศึกษาอยู่ในโรงเรียนโสตศึกษาส่วนใหญ่อยู่ที่ 0-5 ปี 2. ระดับการรับรู้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนโสตศึกษาของครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยของระดับการรับรู้มากที่สุด ส่วนด้านสังคมกลุ่มเพื่อนมีค่าเฉลี่ยของระดับการรับรู้ที่น้อยที่สุด 3. ระดับการรับรู้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนโสตศึกษาของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก และสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยของระดับการรับรู้มากที่สุด ส่วนด้านสังคมกลุ่มเพื่อนมีค่าเฉลี่ยของระดับการรับรู้ที่น้อยที่สุด 4. การเปรียบเทียบระดับ การรับรู้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนโสตศึกษาของครูและนักเรียนโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อนมีระดับการรับรู้ของครูและนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพ พบว่า อาคารเรียนและห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน ที่ตั้งของโรงเรียนมีความเหมาะสม

การคมนาคมสะดวกและปลอดภัย บริเวณโรงเรียนสะอาดร่มรื่นและสวยงาม ถนนและทางเดินเท้าในบริเวณโรงเรียนมีความสะอาดปลอดภัย โรงอาหารสะอาดพอเพียงกับจำนวนนักเรียนและถูกสุขอนามัย สนามกีฬาและที่ออกกำลังกายเพียงพอสำหรับนักเรียน ที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ห่างจากสิ่งรบกวนภายนอก เช่น เสียงดัง น้ำเน่าเสีย โรงงาน มีบริเวณให้นักเรียนได้พักผ่อนหย่อนใจยามว่าง ห้องเรียนและอาคารเรียนมีความสะอาด การถ่ายเทอากาศดี มีแสงสว่างเพียงพอ วัสดุ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ และอุปกรณ์โรงเรียนมีความพอเพียงและใช้การได้ดี โรงเรียนมีระบบกำจัดขยะมูลฝอย ห้องน้ำห้องส้วมพอเพียงสะอาดและถูกสุขลักษณะ และน้ำดื่ม น้ำใช้สะอาด เพียงพอ และระบบสาธารณูปโภคที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิชาติ พาสุกี, วิชิต สุโพธิ์, สุรินทร์ รอดเมือง และมานะ ปิยะวันเวช (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนตั้งพิรุฬห์ธรรม สังกัดสำนักงานเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนตั้งพิรุฬห์ธรรม โดยรวมอยู่ในระดับโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านอาคาร สถานที่ ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านการให้บริการผู้เรียน ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัด กิจกรรมผู้เรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน และนักเรียนที่มี เพศ และระดับชั้นเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนตั้งพิรุฬห์ธรรม สังกัดสำนักงานเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยรวมและ รายด้านไม่แตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะจากการศึกษาในครั้งนี้

1. การจัดพื้นที่เรียนรู้ที่สะอาด ปลอดภัย และมีการออกแบบที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การจัดโต๊ะเก้าอี้ที่เหมาะสม แสงสว่างเพียงพอ และการระบายอากาศดี มีความสำคัญ ควรมีการลงทุนในการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมเหล่านี้อย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้
2. นำผลการศึกษาไปปรับปรุงนโยบายการศึกษาภายในโรงเรียนให้สอดคล้องกับปัจจัยขั้นพื้นฐานและเหมาะสมกับยุคปัจจุบัน
3. การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เช่น การจัดเวลาที่เหมาะสม การลดภาระงานที่ไม่จำเป็นของครู และการสร้างความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง มีผลต่อการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โรงเรียนควรเน้นการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการที่โปร่งใสและตอบสนองความต้องการของทั้งครูและนักเรียน

5.4 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้กับโรงเรียนอื่นๆ ในพื้นที่ต่างกัน
2. ศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับบทบาทของเทคโนโลยีในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน เช่น อุปกรณ์การเรียนรู้ดิจิทัล หรือแพลตฟอร์มออนไลน์ ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

3. ศึกษาปัจจัยด้านวัฒนธรรมและค่านิยมในโรงเรียน ซึ่งอาจมีผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น การสร้างวัฒนธรรมแห่งความร่วมมือ การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ หรือการเคารพความคิดเห็นที่หลากหลาย

4. ควรดำเนินการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของโรงเรียนบ้านภาษา จังหวัดตากในทุก ๆ 3-5 ปี ต่อครั้ง

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2558). การพัฒนาตามความต้องการของท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา. (2559). หัวใจปฏิรูปการศึกษาตามแนว พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กัญญ์ธิดา ยอคดี. (2561). สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง. จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา, จันทบุรี.
- กัลยา ตากุล. (2558). การศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดและกระบวนการแก้ปัญหาของนักเรียนระดับมัธยม ศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- เกรียงศักดิ์ บุญขวาง. (2561). สภาพแวดล้อมทางการเรียนและแนวทางการพัฒนาของนักเรียนวิทยาลัยสารพัดช่างชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา, จันทบุรี.
- ฉัตรชัย ศรีสุข. (2559). ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา จังหวัดสระแก้ว ตามทัศนะของนักเรียน. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา, จันทบุรี.
- ชัชกริน เจริญศรี (2560).การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนเกาะจันทร์พิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. ชลบุรี.
- ณัฐภัค อุทโท. (2559). การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนทางกายภาพของโรงเรียนอนุบาลวัดช่องลม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา, จันทบุรี.
- ณัฐภัค อุทโท. (2559). การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนทางกายภาพของโรงเรียนอนุบาลช่องลม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา, จันทบุรี.ค้นเมื่อ 25พฤษภาคม 2560, จาก:http://digital_collect.lib.buu.ac.th/56921108.pdf.
- เด่นชัย วงษ์ช่าง. (2561). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการจัดสภาพแวดล้อม. กรุงเทพฯ: มนตรี.
- ทรงศนีย์ วรหาคำ. (2561). การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ. กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ:

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ทวินันท์ เนียมมะโน. (2558). ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนบ้านคลองพร้าว อำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, จันทบุรี.
- ทัศนากว้าวพลอย. (2560). การคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการจัดสภาพแวดล้อมในกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, จันทบุรี.
- ทีปกร เย็นจิต. (2562). การจัดสภาพแวดล้อมและการจัดสิ่งแวดลอมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนไชยพันธ์พงษ์พิทยา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันการจัดการแห่งแปซิฟิก, พะเยา.
- ธีรชิต พาสุกกรี, วิจิต สุโพธิ์, สุรินทร์ รอดเมือง และมานะ ปิยะวัฒน์เวช (2563). การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนตั้งพิรุฬห์ธรรม สังกัดสำนักงานเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ.
- นันทวัน มุสิกบุตร. (2558). สภาพแวดล้อมและปัญหาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ยะลา
- เนตรชนก ทองดำ. (2565). การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.
- ปฎิคม พงษ์ประเสริฐ. (2558). การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการในโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลเมืองนครนายก. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, นครนายก.
- พจนา เลี่ยมทอง. (2560). การจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาประสิทธิภาพการศึกษาพื้นที่ท้ายตง-วังหิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น, ปทุมธานี.
- พระมหาขุนทอง อคฺควโร. (2558). การศึกษาสภาพแวดล้อมในการเรียน กรณีศึกษา:สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตอุเทนถวาย. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น, ปทุมธานี.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์. (2559). **บรรยากาศการเรียนการสอน:ปัจจัยสำคัญต่อประสิทธิภาพการสอน. วารสารมิตรครู .** วิทยาลัยนพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎี สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- พิมพ์วิภา ทายประโคน (2560).**การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนกลุ่มเกาะจันทร์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2.** ชลบุรี.
- ภัทรานิษฐ์ สงประชา (2562).**สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนโสตศึกษา.**
- มยุรี สิงห์ไทรราช. (2559). **ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. วิทยาลัยนพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, จันทบุรี.**
- มาริสา ธรรมมะ. (2558). **ความพึงพอใจของนิสิตต่อสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขต สารสนเทศสระแก้ว. วิทยาลัยนพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, จันทบุรี.**
- ยงยุทธ ไชยมงคล. (2561). **การตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาล สังกัดเทศบาลเมืองพะเยาของผู้ปกครองนักเรียน. วิทยาลัยนพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันการจัดการแห่งแปซิฟิก,พะเยา.**
- รุ่งนภา คนเล (2558). **การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนบ้านสองสลึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. วิทยาลัยนพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, จันทบุรี.**
- โรงเรียนบ้านแม่กาษา. (2566). **แผนกลยุทธ์พัฒนาคุณภาพฯโรงเรียนบ้านแม่กาษา. ตาก.**
- ลัดดา ภู่เกียรติ. (2559). **การสอนแบบโครงการงานการจัดสภาพแวดล้อมและการสอนแบบใช้วิจัยเป็นฐานงานที่ครูประถมทำได้. กรุงเทพฯ: สาอะแอนด์ซันพริ้นติ้ง.**
- เลิศศักดิ์ คำปลิว. (2558) **การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1. วิทยาลัยนพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.**
- วโรปภา โพธิ์สุ. (2559). **การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลบางกระดี สังกัดเทศบาลตำบลบางกระดี อาเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี. วิทยาลัยนพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.**
- วิจิต เทพประสิทธิ์. (2560). **กายศาสตร์กับการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในห้องเรียนคอมพิวเตอร์บทความวิจัย. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.**

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วิทยา วิทวงศ์โรจน์. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในโรงเรียนกับมาตรฐานคุณภาพสถานศึกษาค้นพบผู้เรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, สุโขทัย.
- วิภา ร่วมโพธิ์. (2558). การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ โรงเรียนในกลุ่มบางละมุง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, จันทบุรี.
- วินัส ภัคตินรา (2564).การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้.
- สมพงษ์ ชาวโพธิ์สระ. (2557). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนกลุ่มบ่อทอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, จันทบุรี.
- สันติ บุญภิรมย์. (2559). การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, จันทบุรี.
- สิวราช อินตะวิชัย (2563).การศึกษาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี. ราชบุรี.
- สา สีลากุล. (2559). บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). แนวทางการจัดสภาพแวดล้อม ชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1-3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมจุฬารักษ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำเนาวิ ขจรศิลป์. (2558). การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น, ปทุมธานี.
- สำราญ วังบุราข. (2559). การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ โรงเรียนในกลุ่มบางละมุง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, จันทบุรี.
- สิริวรรณ ศรีพล. (2558). สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนชุมชนบ้านตลาดทุ่งเหียงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, จันทบุรี.
- สุนันท์ สุขสวัสดิ์.(2558). สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลในทัศนะของนักศึกษาแพทย์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สุพัฒน์ สินมะลิ. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในโรงเรียนกับมาตรฐานคุณภาพสถานศึกษาค้นพบผู้เรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมาพร รัศมี. (2562). การศึกษาการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานศึกษาต่อในโรงเรียนไทยพันธุ์พงษ์พิทยา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันการจัดการแห่งแปซิฟิก, พะเยา.
- สุพร ตั้งสมวรพงษ์. (2559). การบริหารงานวิชาการและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- หวน พันธุ์พันธ์. (2559). การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : เบรน-เบสบู๊คส์.
- อรรถสิทธิ์ สุทธิวาริ. (2559). สภาพแวดล้อมทางการเรียน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อาคม รุ่งสีงาม. (2559). การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อารียา สตาร์ตัน. (2561). การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชเทวี. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุมาพร นิลพัฒน์. (2561). สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านมาบตาพุดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, จันทบุรี.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบสภาพแวดล้อมและปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

แบบสอบถาม มี 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ
ตอนที่ 2 สภาพแวดล้อมและปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านแม่กาษาอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 33 ข้อ
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ขอความกรุณาท่านได้โปรดให้ข้อมูลตามสถานภาพความเป็นจริงที่ปรากฏในสถานศึกษาและกรุณาตอบให้ครบทุกข้อ เพราะข้อมูลที่สมบูรณ์เท่านั้น จึงจะสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่สถานศึกษา และขอรับรองว่าจะไม่มีผลกระทบทางลบต่อตัวท่าน หรือสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อมแต่อย่างใด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีจากทุกท่าน

ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้
(นายสุรินทร์ เณรเอี่ยม)
นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

สถานภาพของท่าน	สำหรับผู้วิจัย
เพศ [] ชาย [] หญิง	
สถานภาพ [] ผู้บริหาร [] ครู [] นักเรียน [] ผู้ปกครองนักเรียน	
ระดับการศึกษา [] ต่ำกว่าปริญญาตรี [] ปริญญาตรี [] สูงกว่าปริญญาตรี	
อาชีพ [] พนักงานข้าราชการ [] พนักงานบริษัทเอกชน [] อื่นๆ (โปรดระบุ)	

ข้อที่	การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	สภาพแวดล้อม					ปัจจัยที่มีผล					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
5	วัสดุ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ และอุปกรณ์โรงเรียนมีความพอเพียง และใช้การได้ดี											
6	อาคารเรียนและห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน											
7	ห้องเรียนและอาคารเรียนมีความสะอาด การถ่ายเทอากาศดี มีแสงสว่างเพียงพอ											
8	สนามกีฬาและที่ออกกำลังกายเพียงพอสำหรับนักเรียน											
9	มีบริเวณให้นักเรียนได้พักผ่อนหย่อนใจยามว่าง											
10	โรงเรียนมีระบบกำจัดขยะมูลฝอย											
11	โรงอาหารสะอาดพอเพียงกับจำนวนนักเรียนและถูกสุขอนามัย											
12	ถนนและทางเดินเท้าในบริเวณโรงเรียนมีความสะอาดปลอดภัย											
13	ห้องน้ำห้องส้วมพอเพียงสะอาดและถูกสุขลักษณะ											
สิ่งแวดล้อมทางด้านวิชาการ ได้แก่ การจัดบรรยากาศทางการเรียนการสอน ทั้งใน และนอกห้องเรียน ตลอดจน ทางการบริการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการต่าง ๆ และประสบการณ์												
14	ครูผู้สอนเอาใจใส่นักเรียนเท่าเทียมกัน											
15	ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกอย่างเต็มที่											
16	ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล											
17	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนอย่างหลากหลายที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามความสามารถที่เหมาะสมกับธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนเต็มที่											
18	แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้											
19	โรงเรียนมีห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน											
20	นักเรียนมีโอกาไปเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน											
21	นักเรียนได้เรียนรู้โดยการได้ฝึกปฏิบัติจริง											
22	โรงเรียนมีสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีและอุปกรณ์การเรียนการสอนเพียงพอ											
23	ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน											
24	โรงเรียนมีป้ายนิเทศทั้งในโรงเรียนและบริเวณโรงเรียนเพียงพอ											

ข้อที่	การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	สภาพแวดล้อม					ปัจจัยที่มีผล					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
25	โรงเรียนประชาสัมพันธ์ความสามารถทางวิชาการของนักเรียนให้บุคคลและหน่วยงานภายนอกรับรู้											
สิ่งแวดล้อมทางด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ การดำเนินการใดๆ ภายในโรงเรียนให้มีการปฏิบัติงานสำเร็จลงด้วยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร ซึ่งสังเกตได้จากการดำเนินการอย่างมีระบบ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันของบุคลากรในโรงเรียน การจัดสิ่งแวดล้อมทั้งสามประการให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และการทำงานของบุคลากร จึงเป็นหน้าที่หลักสำคัญประการหนึ่งที่โรงเรียนต้องคำนึงถึง และดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพ												
26	การจัดโครงสร้างการบริหารและบริหารงานอย่างเป็นระบบโดยมีการปรับตัวอย่างยืดหยุ่นตามสถานการณ์											
27	ผู้มาติดต่องานที่โรงเรียนได้รับความสะดวกรวดเร็วและการต้อนรับที่ดี											
28	มีบรรยากาศแห่งการเอื้ออาทรและเป็นมิตรต่อกันทุกฝ่าย											
29	โรงเรียนมีการพัฒนาในด้านต่างๆอย่างต่อเนื่อง											
30	การบริหารงานที่โปร่งใสในทุกขั้นตอนสามารถชี้แจงความเข้าใจกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้											
31	โรงเรียนมีระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริการที่ถูกต้องครบถ้วนและทันต่อการใช้งาน											
32	โรงเรียนประสานชุมชนและหน่วยงานภายนอกมาช่วยเหลือสนับสนุนโรงเรียน											
33	โรงเรียนมีระบบการติดต่อสื่อสารที่ดี											

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่เสียสละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ดร.สุชาติ ใจภักดี	การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (กศ.ด.) สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร อาจารย์ประจำสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก
ดร.อินทิรา มุงเมือง	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาการบริหารการพัฒนา มหาวิทยาลัยนอร์ท - เชียงใหม่ อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาการบริหารการศึกษา สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก
ดร.วรรณชัย เหล่าทรัพย์	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแม่กาษา

ภาคผนวก ค
การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ข้อที่	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม ΣR	IOC $IOC = \frac{\Sigma R}{N}$	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม $\sum R$	IOC $IOC = \frac{\sum R}{N}$	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
28	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ประวัติผู้วิจัย

1. ชื่อ - นามสกุล

1.1 นายสุรินทร์ เนรเอี่ยม

1.2 Mr. Surin Nenaiam

2. ตำแหน่งหน้าที่การงาน ครูโรงเรียนบ้านแม่กาษา อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก

3. ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้

บ้านเลขที่ 290 หมู่ที่ 15 ตำบลแม่กาษา อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก รหัสไปรษณีย์ 63110

โทรศัพท์มือถือ E-Mail: Surinnenaiam.2524@gmail.com

4. วุฒิการศึกษา

พ.ศ. 2543	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) สาขาวิชา ช่างยนต์ วิทยาลัยเทคนิคสุโขทัย
พ.ศ. 2546	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) สาขาวิชา ช่างยนต์ วิทยาลัยเทคนิคสุโขทัย
พ.ศ. 2551	ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) วิชาเอก เทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก
พ.ศ. 2553	ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขา วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์